

I. FEJEZET

A SZABADALMI ELJÁRÁSOK ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

I.1. A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának hatásköre szabadalmi ügyekben	4
I.2. A közigazgatási hatósági eljárás általános szabályainak alkalmazása	6
I.2.1. Az Szt. és a Ket. együttes alkalmazása	6
I.2.2. Kérelemre történő eljárás	8
I.3. A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának döntései	11
I.3.1. Határozatok és végzések	11
I.3.1.1. Határozatok	12
I.3.1.1.1. Határozatok a szabadalmi oltalom megadására irányuló eljárásban	13
I.3.1.1.2. Határozatok a szabadalmi oltalom megszűnésének megállapítására, újra érvénybe helyezésére, megsemmisítésére és a nemleges megállapításra irányuló eljárásokban, valamint az értelmezési eljárásban	13
I.3.1.2. Eljárást befejező (megszüntető) végzések	15
I.3.1.3. Önálló jogorvoslattal megtámadható végzések	18
I.3.1.4. Önálló jogorvoslattal meg nem támadható (közbenső) végzések	18
I.3.2. A döntések tartalma	20
I.3.3. A döntések meghozatala	22
I.3.4. A döntés közlése	23
I.3.5. A döntés kijavítása és kiegészítése	26
I.3.6. Nem döntés formájú ügyiratok	27
I.3.6.1. Értesítés	27
I.3.6.2. Figyelmeztetés	27
I.3.6.3. Tájékoztatás	28
I.4. A tényállás megállapítása	28
I.4.1. A tényállás tisztázása hivatalból	28
I.4.2. A tényállás tisztázása a kérelem keretei között	29
I.4.3. A bizonyítás közös szabályai	29
I.4.3.1. Hivatalosan ismert és köztudomású tények	29
I.4.3.2. Szabad bizonyítási rendszer	30
I.4.3.3. Leggyakoribb bizonyítékok	31
I.4.3.3.1. Az ügyfél nyilatkozata	31
I.4.3.3.2. Az irat	34
I.4.3.3.3. A tanúvallomás	37
I.4.3.3.4. A szakértő	38
I.4.3.3.5. A szemle	39
I.4.4. A tárgyalás	39
I.4.5. Beadványokkal kapcsolatos hiányok	41
I.5. Határidők	42
I.5.1. A határidőkre vonatkozó általános szabályok	42
I.5.2. Az eljárás folytatása iránti kérelem	44
I.5.2.1. Az eljárás folytatása iránti kérelem előterjesztésének határideje	44
I.5.2.2. Az eljárás folytatása iránti kérelem teljesítésének feltételei	44
I.5.2.3. Az eljárás folytatása iránti kérelem teljesítésének hatásai	45

I.5.2.4 Az eljárás folytatása iránti kérelem kizártságának esetei	45
I.5.2.5 Az eljárás folytatása iránti kérelem alkalmazása az Szt. szerinti jogorvoslati rendben	45
I.6. Igazolás	45
I.6.1. Az igazolási kérelem előterjesztésének határideje	46
I.6.2. Az igazolási kérelem teljesítésének feltételei	47
I.6.3. A sikeres igazolási kérelem hatásai	47
I.6.4. Az igazolás kizártságának esetei	48
I.7. Az eljárás felfüggesztése	48
I.8. Képviselő	51
I.9. Nyelvhasználat	59
I.10. Nyilvánosság	60
I.10.1. Nyilvánosság közzététel előtt	60
I.10.2. Nyilvánosság közzététel után	61
I.10.2.1. Bárki által megtekinthető iratok	62
I.10.2.2. Az egyedi iratbetekintési kérelem alapján megtekinthető iratok	63
I.10.2.3. Iratbetekintésből kizárt iratok	63
I.10.3. Letétbe helyezett biológiai anyagot tartalmazó szabadalmi bejelentések	64
I.10.4. Minősített szabadalmi bejelentések	64
I.11. Szabadalmi nyilvántartások, hatósági tájékoztatás	65
I.11.1. Szabadalmi lajstrom	65
I.11.2. Bejegyzés a szabadalmi lajstromba	67
I.11.3. A szervezeti egységek feladatai a hatósági nyilvántartásokkal kapcsolatban	68
I.11.4. Hatósági tájékoztatás	69
I.12. Jogorvoslatok	71
I.12.1. A megváltoztatási kérelem	71
I.12.2. A megváltoztatási kérelem alkalmazása az Szt. szerinti jogorvoslati rendben	77
I.12.3. Intézkedések a bírósági végzés alapján	78
I.12.3.1. A hivatali határozat megváltoztatása	78
I.12.3.2. A hivatali határozat hatályon kívül helyezése és új eljárásra utasítás	79
I.12.3.3. A megváltoztatási kérelem elutasítása, illetve az eljárás megszüntetése	80
I.12.3.4. Az ügyfelek értesítése	80
I.12.4. Visszavonás, módosítás	80
I.12.5. Ügyészi intézkedés	82
I.13. Végrehajtás	82
I.14. Költségek	83
I.14.1. Az eljárási költségek fajtái	83
I.14.1.1. Igazgatási szolgáltatási díjak	84
I.14.1.1.1. Általános szabályok	84
I.14.1.1.2. A fenntartási díjak megfizetése és az újra érvénybe helyezési kérelem díja	85
I.14.1.1.3. Kedvezmények, mentesség és halasztás	85

I.14.1.1.4. Esedékesség	88
I.14.1.1.5. A díjfizetés elmaradásának következményei	88
I.14.1.2. Egyéb eljárás költségek	88
I.14.1.2.1. Az ügyfél költsége	88
I.14.1.2.2. A képviselő költsége	89
I.14.1.2.3. A tanú költsége	89
I.14.2. Az eljárási költség összegének megállapítása	89
I.14.2.1. Az egyéb eljárási költségek igazolása	89
I.14.2.2. Az egyéb eljárási költség összegének mérséklése	90
I.14.3. Az eljárási költség viselése	92
I.14.3.1. A megsemmisítési eljárás költségeinek viselése	92
I.14.3.2. A nemleges megállapítási eljárás költségeinek viselése	94
I.14.4. Költségmentesség	94
I.15. Elektronikus ügyintézés és hatósági szolgáltatás	94
I.15.1. Kétirányú elektronikus kommunikáció	95
I.15.2. Egyirányú elektronikus kommunikáció	98
I.16. A találmányból és a szabadalmi oltalomból eredő jogok és kötelezettségek kérdései a Hivatal előtti szabadalmi eljárásokban	99
I.16.1. A feltaláló személyhez fűződő és a találmány nyilvánosságra hozatalával kapcsolatos jogai, a szabadalmi igény	99
I.16.1.1. A feltaláló (szerző)	99
I.16.1.2. A feltaláló jogai	100
I.16.1.3. A szabadalmi igény	101
I.16.2. Szolgálati és alkalmazotti találmány	103
I.16.2.1. Szolgálati találmány	103
I.16.2.2. Alkalmazotti találmány	104
I.16.3. Jogutódlás	105
I.16.3.1. A jogutódlás tipikus esetei	106
I.16.3.2. A jogutódlás tudomásulvétele	108
I.16.3.3. Zálogjog alapításának és megszűnésének tudomásulvétele	109
I.16.3.4. Hasznosítási jog alapításának és megszűnésének tudomásulvétele	109

I. FEJEZET

A SZABADALMI ELJÁRÁSOK ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

Az Szt. VII. fejezete a szabadalmi eljárások általános szabályait tartalmazza. E szabályokat – adott esetben a külön megállapított eltérésekkel – a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (a továbbiakban: Hivatal vagy SZTNH) hatáskörébe tartozó összes szabadalmi eljárásban alkalmazni kell, azaz nemcsak a szabadalmi oltalom megadására irányuló eljárásban (Szt. IX. fejezet), hanem az egyéb szabadalmi eljárásokban (Szt. X. fejezet) és a szabadalmi ügyek nyilvántartásával kapcsolatban is (Szt. VIII. fejezet). Más szóval, az SZTNH hatáskörébe tartozó bármely szabadalmi eljárásban az adott szabadalmi eljárás különös szabályait és a szabadalmi eljárások általános szabályait együttesen kell alkalmazni; a Szt. eltérő rendelkezése híján pedig a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) szerint kell eljárni (erről részletesebben ld. a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályainak alkalmazásáról szóló részt).

I.1. A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának hatásköre szabadalmi ügyekben

Szt. 115/D. § Az SZTNH a szellemi tulajdon védelméért felelős
Szt. 44. § (2)-(5) kormányhivatal. Az SZTNH hatáskörébe a következő szabadalmi
Ket 20. § (1) ügyek tartoznak:
Ket. 20 § (6)

- a szabadalom megadása;
- a szabadalmi oltalom megszűnésének megállapítása és újra érvénybe helyezése;
- a szabadalom megsemmisítése;
- a nemleges megállapítás;
- a szabadalmi leírás értelmezése;
- a szabadalmi bejelentések és a szabadalmak nyilvántartása, beleértve a fenntartásukkal kapcsolatos kérdéseket;
- a szabadalmi hatósági tájékoztatás.

Az Szt. 44. §-ának (2) bekezdése a Hivatal hatáskörébe tartozó szabadalmi ügyeket tárgykörök, ügýtípusok szerint sorolja fel. Természetesen az SZTNH hatáskörébe tartozik a felsorolt ügyekben hozható bármely intézkedés vagy döntés; így pl. az Szt. 44. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján nemcsak a

szabadalmi oltalom megadása, hanem a szabadalmi bejelentés elutasítása vagy visszavontnak tekintése is.

Az Szt. 44. §-ának (2) bekezdésében a Hivatal hatáskörébe tartozó

ügyekről adott felsorolás kimerítő jellegű: az SZTNH-nak csak a felsorolt (nemzeti) szabadalmi ügyek intézésére van hatásköre, ezekben a szabadalmi ügyekben viszont csak az SZTNH folytathatja le a közigazgatási hatósági eljárást. Egyúttal az SZTNH-t az Szt. 44. §-ának (2) bekezdésében felsorolt valamennyi szabadalmi ügyben eljárási kötelesség is terheli: a hatóság a hatáskörébe tartozó ügyben köteles eljárni az illetékességi területén (az SZTNH illetékessége az egész országra kiterjed). Ha a Hivatal elmulasztja az eljárást a hatáskörébe tartozó szabadalmi ügyben, az ügyfél kérelmére a Fővárosi Törvényszék mint közigazgatási ügyekben eljáró bíróság (tehát nem a Szt. XI. fejezete szerinti eljárásban) kötelezi az SZTNH-t az eljárás lefolytatására. A Ket. e rendelkezéseit annak ellenére alkalmazni kell, hogy a szabadalmi eljárásokban nem érvényesül a Ket.-ben megállapított ügyintézési határidő, továbbá nem alkalmazhatóak a Ket.-nek azok a rendelkezései sem, amelyek az eljáró hatóság egyéb intézkedésére állapítanak meg határidőt.

A szabadalmakkal kapcsolatban vannak olyan ügyek is, amelyek nem az SZTNH hatáskörébe tartoznak. Az Szt. XII. fejezetében szabályozott szabadalmi perekben és egyéb – szabadalommal kapcsolatos – jogvitás ügyekben az ott meghatározott bíróságok járnak el. A vámhatóság hatáskörébe tartoznak a szabadalmi oltalomból eredő jogokat sértő áruk elleni vámhatósági intézkedések; a szabadalmas az ilyen intézkedés iránti kérelmét a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Kiemelt Ügyek és Adózók Vám- és Pénzügyőri Igazgatóságához nyújthatja be [ld. a Tanács 1383/2003/EK rendeletét, a Bizottság 1891/2004/EK rendeletét, a Tanács 2913/92/EGK rendeletét, a 2003. évi CXXVI. törvényt, valamint a 371/2004. (XII. 26.) Korm. rendeletet]. Az iparjogvédelmi jogok megsértésének szabálysértése miatt a községi, városi, megyei jogú városi, fővárosi kerületi jegyző jár

el [1999. évi LXIX. törvény 32. § és 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet 71. és 152. §].

Ket. 22. § (1)-(2) Ha az SZTNH hatáskörének hiányát állapítja meg valamely – adott esetben akár a szabadalommal kapcsolatos – ügyben, a kérelmet és az ügyben keletkezett iratokat – az ügyfél egyidejű értesítése mellett – haladéktalanul, de legkésőbb a kérelem megérkezésétől, folyamatban lévő ügyben a hatáskör hiányának megállapításától számított nyolc napon belül átteszi a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatósághoz.

Ket. 22. § (3)-(5) Szükség esetén az osztályvezető vagy a főosztályvezető, illetve az Iparjogvédelmi Jogi Osztály állásfoglalását kell kérni a hatáskörrel rendelkező szerv azonosításához. A Ket. szabályozza az ilyen esetekben esetleg szükségesnek mutatkozó ideiglenes intézkedést.

I.2. A közigazgatási hatósági eljárás általános szabályainak alkalmazása

I.2.1. Az Szt. és a Ket. együttes alkalmazása

Szt. 45. § (1) Az SZTNH központi államigazgatási szervként a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) hatálya alá tartozó közigazgatási hatóság.

A Ket. 13. §-a (2) bekezdésének *a)* pontja szerint az iparjogvédelmi és a szerzői jogi eljárásokban a Ket. rendelkezéseit csak akkor kell alkalmazni, ha az ügyfajta vonatkozó törvény eltérő szabályokat nem állapít meg. A Hivatal eljárásai tehát ún. privilegizált eljárások, amelyekre az ügyfajta vonatkozó törvények különös eljárási szabályokat állapítanak meg. Az Szt. 45. §-ának (1) bekezdése is megerősíti azonban az elvet, hogy e különös eljárási szabályok nem alkotnak a Ket.-től teljességgel független, önálló és zárt rendszert. A Hivatal a hatáskörébe tartozó szabadalmi ügyekben – az Szt.-ben meghatározott eltérésekkel – a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvény rendelkezései szerint jár el. A Hivatal eljárására tehát minden olyan Ket.-ben foglalt szabály vonatkozik, amelyhez képest az Szt. valamely eljárási rendelkezése nem állapít meg eltérést, illetve amelynek

alkalmazását az Szt. kifejezetten nem zárja ki. Mindezek alapján az Szt. és a Ket. szabályai együtt, egymást kiegészítve érvényesülnek – azzal, hogy eltérés esetén az Szt. eljárási szabályai élveznek elsőbbséget. Meg kell jegyezni ugyanakkor, hogy a Ket. olyan szabályai, amelyeknek alkalmazása a szabadalmi eljárások természete miatt fel sem merül (pl. ideiglenes biztosítási intézkedés, hatósági közvetítő), a Hivatal eljárásaiban nem bírnak gyakorlati jelentőséggel.

Eljárási kérdések tisztázásakor elsősorban abból kell kiindulni, hogy az adott kérdés körében az Szt. valamely rendelkezése nyújt-e konkrét iránymutatást.

Az Szt. két szinten is tartalmaz eljárási természetű rendelkezéseket, amelyek a Ket.-hez képest eltérő szabályokat állapítanak meg:

- általános jellegű rendelkezések szerepelnek „A szabadalmi eljárások általános szabályai” című VII. fejezetben;
- a szabadalmi eljárások valamely konkrét szakaszával vagy részletével összefüggő rendelkezések találhatóak az Szt. más részeiben is (pl. a bejelentés benyújtását követő vizsgálat vagy a megsemmisítési eljárás részletes szabályai körében).

Adott esetben ugyanazon kérdés kapcsán az Szt. mindkét említett szinten is tartalmazhat rendelkezést. Így például a nyelvhasználatról szóló 52. § szerint bár a szabadalmi eljárások magyar nyelven folynak, szabadalmi ügyekben idegen nyelvű beadványokat is be lehet nyújtani; ezek magyar nyelvű fordítására a Hivatal többnyire nem is tart igényt. Ez eltérés a Ket. nyelvhasználatról szóló 9. §-ában foglalt főszabályhoz képest, amely szerint a közigazgatási hatósági eljárás hivatalos nyelve a magyar. Ezen túlmenően az Szt. részletesebb eljárási szabályt is tartalmaz például a szabadalmi bejelentés benyújtásáról és kellékeiről szóló 57. § (5) bekezdésében, amely szerint: „Ha a bejelentés mellékletei idegen nyelven készültek, a magyar nyelvű szabadalmi leírást igényponttal, a kivonatot és a rajzot a bejelentés napjától számított négy hónapon belül kell benyújtani.”

A fenti példából is látható, hogy a rendelkezések a Ket. szabályaitól az Szt. általános eljárási szabályain át az Szt.

valamely részletesebb eljárási szabályt rögzítő rendelkezései felé haladva egyre speciálisabbá válnak. Ezért ha valamely eljárási kérdésben a követendő eljárás nem világos, a megoldás keresése érdekében – a leginkább speciálistól a „háttérszabályként” alkalmazandó általános felé haladva – a következő vizsgálódás javasolt:

- Elsőként az Szt.-nek az eljárás adott szakaszával vagy részletével összefüggő rendelkezéseiben érdemes konkrét iránymutatást keresni.
- Ha ilyen nem áll rendelkezésre, az Szt. általános eljárási szabályai hívhatók segítségül.
- Ha továbbra sincs válasz a vitás kérdésre, a megoldás a Ket. vonatkozó tárgyú szabályaiban keresendő.

I.2.2. Kérelemre történő eljárás

Szt. 45. § (2) Az SZTNH a hatáskörébe tartozó szabadalmi ügyekben – törvény eltérő rendelkezése hiányában – kérelemre jár el.

A kérelemre történő eljárás elvének rögzítésével az Szt. általános, valamennyi szabadalmi eljárás tekintetében érvényesülő eltérést állapít meg a Ket. 3. §-ában foglalt hivatalbóli eljárás alapelveihez képest. A Hivatal hatáskörébe tartozó szabadalmi eljárások az ügyfél megfelelő kérelme alapján indulnak meg. Például:

- a szabadalmi oltalom megadására irányuló eljárás a szabadalmi bejelentés benyújtásával;
- a szabadalmi oltalom újra érvénybe helyezésére irányuló eljárás az újra érvénybe helyezés iránti kérelem benyújtásával;
- a megsemmisítési, illetve a nemleges megállapítási eljárás a megsemmisítési vagy nemleges megállapítási kérelem benyújtásával.

Egyes kérelmek vagy beadványok nem képezik önálló szabadalmi eljárás tárgyát, azonban a megfelelő ügyintézési lépések kiindulásaként szükségesek a Hivatal eljárása érdekében:

- az észrevétel tárgyát képező ok vizsgálata az észrevétel

benyújtása alapján veszi kezdetét (a szabadalmi oltalom megadására irányuló eljárás keretében);

- a szabadalmi bejelentés érdemi vizsgálatára az erre irányuló kérelem alapján kerülhet sor;
- a név- és címváltozások, hasznosítási engedély, átruházás, képviseleti megbízás stb. lajstromba való bejegyzése a vonatkozó kérelem benyújtásával kezdeményezhető;
- az ügyfél kérelmet nyújthat be pl. a Hivatal által adott határidő meghosszabbítására, gyorsított eljárás elrendelésére.

Az Szt. lényegében az ún. rendelkezési elvet fejezi ki annak kimondásával, hogy a Hivatal a hatáskörébe tartozó szabadalmi ügyekben – főszabályként – kérelemre jár el. A rendelkezési elv az Szt. e szabálya alapján is valójában kétféle elv foglalta; ez a két elv a következő:

- a kérelemre történő eljárás elve;
- a kérelemhez kötöttség elve (ezzel kapcsolatban lásd „A tényállás tisztázása a kérelem keretei között” című 4.2 pontot is).

A szabadalmi eljárásokban főszabályként érvényesülő rendelkezési elv megköveteli, hogy a Hivatal – ha az Szt. eltérően nem rendelkezik - :

- az ügyfél által előterjesztett kérelmet teljes terjedelmében intézze el, illetve bírálja el;
- döntésével ne terjeszkedjen túl a fél által előterjesztett kérelmen.

Az elsőként említett követelményből adódóan például nem megengedhető, hogy a kutatást, illetve a szabadalmazhatósági feltételek vizsgálatát egyes igénypontok figyelmen kívül hagyásával végezze a Hivatal; úgyszintén nem mellőzhető az ügyfél eljárás közbeni kérelmeinek, nyilatkozatainak (megfelelő) figyelembevétele (kivéve a speciális, törvény által szabályozott eseteket). A második követelményből következik például, hogy a megsemmisítési eljárás nem terjeszthető ki olyan megsemmisítési okra, amely a kérelemben nem szerepelt; ugyancsak helytelen „kifogásolni” azt, ha a bejelentő oltalmi igénye szűkebbnek tűnik a lehetségesnél.

A kérelemre történő eljárásból, illetve – tágabb értelemben – a rendelkezési elvből eredően a fél a Hivatal előtti eljárásban általában szabadon rendelkezhet kérelmével, azzal kapcsolatban különféle – jogalakító és egyéb – nyilatkozatot tehet. Ugyanakkor kivételt jelent a rendelkezési elv érvényesülése alól például az, hogy a megsemmisítési eljárás – bizonyos korlátokkal – a kérelem visszavonása esetén hivatalból folytatható [Szt. 81. § (3) bek.].

Szt. 45. § (3)-(5) Az Szt. általános érvénnyel kizárja a Ket. egyes rendelkezéseinek alkalmazását a szabadalmi eljárások körében.

A Ket. 29. §-ának (9) bekezdése szerint, ha az eljárás megindítására irányuló kérelmet benyújtó ügyfél kéri, a kérelem beérkezésétől számított nyolc napon belül a hatóság – a Ket.-ben meghatározott szabályok szerint – értesíti többek között az ügy iktatási számáról, az ügyintéző nevééről és hivatali elérhetőségéről, az eljárás megindításának napjáról, az ügyintézési határidőről, az iratokba való betekintés, illetve a nyilatkozattétel lehetőségéről.

Az Szt. alapján a Hivatal előtti valamennyi szabadalmi eljárásban a fentiekől eltérő eljárási rend érvényesül. A szabadalmi oltalom megadására irányuló eljárásban a bejelentő a bejelentés benyújtását követően a Hivataltól akkor kapja meg az első visszajelzést, amikor a Hivatal őt értesíti a bejelentési nap elismeréséről, illetve felhívja a bejelentési nap elismeréséhez szükséges hiányok pótlására. Az oltalom újra érvénybe helyezésére irányuló eljárásokban az első visszajelzést a kérelem valamely hiányossága esetén a hiánypótlási felhívás, szabályszerű kérelem esetén a kérelemnek megfelelő határozat megküldése jelenti. A megsemmisítési, illetve nemleges megállapítási kérelmek tekintetében a kérelmező a kérelem benyújtását követően akkor kap először visszajelzést, amikor a Hivatal a kérelem valamely hiányossága miatt hiánypótlásra szólítja fel, vagy az írásbeli előkészítés során az ellenérdekű fél nyilatkozatát megküldi és a kitűzött tárgyalás napjáról értesíti. Mindezekre tekintettel az Szt. a Ket. vonatkozó szabályozásának alkalmazását általános érvénnyel is kizárja.

Hasonlóképpen általános kizárás érinti a Ket. jogutódlással kapcsolatos rendelkezéseinek alkalmazását. Az iparjogvédelmi jogok sajátosságait figyelembe véve az Szt. 25. §-a jogutódlás tárgyában speciális szabályokat állapít meg. A kifejezett kizárást indokolja többek között az is, hogy a Ket. 16. §-ának (2) bekezdése alapján a kérelemre indult eljárásban a kérelmező ügyfél jogutódja az eljárásról való tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül, de legkésőbb a jogutódlástól számított hat hónapon belül kérheti a jogutódlás megállapítását. Az iparjogvédelmi jogokkal kapcsolatos tényekről a Hivatal lajstromokat vezet. A jogutódlás ezekbe történő bejegyeztetése a jogosultnak nem kötelezettsége, bár a bejegyzés nyilvánvalóan érdekében áll. Jóhiszemű és ellenérték fejében jogot szerző harmadik személlyel szemben a szabadalommal kapcsolatos bármely jogra ugyanis csak akkor lehet hivatkozni, ha azt a szabadalmi lajstromba bejegyezték. A jogutódlás tudomásulvétele nem tagadható meg azon az alapon, hogy azt nem a jogutódlás megtörténtétől számított valamely határidőn belül kérik, hiszen ez a Hivatal nyilvántartásainak hitelességéhez fűződő közérdeket és a jogosultak érdekeit egyaránt súlyosan sértené.

Az Szt szerinti általános kizárás alá esnek a Ket.-nek a közvetítő igénybevitelére vonatkozó rendelkezései is. Az SZTNH előtti szabadalmi tárgyú kontradiktórius ügyekben (jellemzően megsemmisítési eljárás, nemleges megállapítási eljárás) a közvetítés az ügyek természeténél fogva rendszeridegen, hiszen az oltalom érvényességét és az oltalom terjedelmét érintő kérdések eldöntése nem a felek megállapodásán múlik. A 816/2006/EK rendelet hatálya alá tartozó kényszerengedélyekkel összefüggő eljárásokban (Szt. 33/A. §) a közvetítő igénybevitel szintén nem indokolt, hiszen a kényszerengedély megadásának előfeltételei az említett uniós jogszabályban vannak szabályozva.

I.3. A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának döntései

I.3.1. Határozatok és végzések

- Ket.71.§(1)** A) A Hivatal a szabadalmi ügy érdemében határozatot hoz, az eljárás során eldöntendő egyéb kérdésekben pedig végzést bocsát ki (a továbbiakban együtt: döntés).
- Szt. 53/A. § (3)** B) A szabadalmi ügy érdemében hozott határozatok olyan döntések, amelyek az eljárást lezárják. Ezzel szemben a végzésekre „közbenső” döntésekként tekintünk. Az eljárást befejező döntések közül azonban egyesek végzés „rangúak”. Ilyen, az eljárást lezáró végzések például a szabadalmi bejelentés visszavontnak tekintése és a szabadalmi bejelentés visszavonásának tudomásul vétele.
- Szt. 85. § (1)** C) A határozatokkal és az eljárást befejező végzésekkel szemben jogorvoslatnak van helye; a bíróság kérelemre megváltoztathatja a Hivatal ezen döntéseit. (Kivétel – jellegénél fogva – az értelmezési szakvélemény.)

I.3.1.1. Határozatok

A határozat formájában meghozandó legfontosabb döntésekről az alábbi táblázat nyújt tájékoztatást.

Szabadalmi ügyek az Szt. 44. §-a szerint	A szabadalmi ügyben hozható határozatok
a szabadalmi oltalom megadása	- szabadalmi oltalom megadása - szabadalmi oltalom megadása korlátozással - a szabadalmi bejelentés elutasítása
a szabadalmi oltalom újra érvénybe helyezése	- a szabadalmi oltalom újra érvénybe helyezése - a szabadalmi oltalom újra érvénybe helyezésére irányuló kérelem elutasítása
a szabadalmi oltalom megszűnésének megállapítása	- az ideiglenes szabadalmi oltalom megszűnésének megállapítása a fenntartási díj megfizetésének elmulasztása miatt - a végleges szabadalmi oltalom megszűnésének megállapítása a fenntartási díj megfizetésének elmulasztása miatt
a szabadalom megsemmisítése	- a szabadalom megsemmisítése - a szabadalmi oltalom korlátozása - a megsemmisítési kérelem elutasítása
nemleges megállapítás	- nemleges megállapítás - a nemleges megállapítási kérelem elutasítása

a szabadalmi oltalom megosztása	- a szabadalmi oltalom megosztása - a szabadalmi oltalom megosztására irányuló kérelem elutasítása
a szabadalmi bejelentések és a szabadalmak nyilvántartása	- a hatósági nyilvántartásba az oltalom alatt álló szabadalmakkal kapcsolatos bejegyzések iránti kérelmekről hozott döntés - a oltalomról való lemondás tudomásulvétele

I.3.1.1.1. Határozatok a szabadalmi oltalom megadására irányuló eljárásban

I.3.1.1.1.1. Szabadalom megadása

Szt. 77. § (1) Ha a találmány és a szabadalmi bejelentés megfelel a vizsgálat körébe tartozó valamennyi követelménynek, a Hivatal a bejelentés tárgyára szabadalmat ad.

I.3.1.1.1.2. Szabadalmi bejelentés elutasítása

Szt. 68. § (3) A szabadalmi bejelentést egészében vagy részben (megadás
Szt. 76. § (2), (3) korlátozással) el kell utasítani, ha valamely, törvényben meghatározott követelménynek a hiánypótlás vagy a nyilatkozat ellenére sem felel meg.

I.3.1.1.2. Határozatok a szabadalmi oltalom megszűnésének megállapítására, újra érvénybe helyezésére, megsemmisítésére és a nemleges megállapításra irányuló eljárásokban, valamint az értelmezési eljárásban

Szt. 46. § (2) Ezek a határozatok az Szt. X fejezete szerinti „Egyéb szabadalmi eljárások”-ban hozott érdemi, befejező döntések.
E határozatok meghozatala a megsemmisítési, a nemleges megállapítási és az értelmezési eljárásban tanácsban, és – a szabadalmi leírás értelmezését kivéve – tárgyaláson történik.

I.3.1.1.2.1. Ideiglenes és végleges szabadalmi oltalom megszűnésének megállapítása, újra érvénybe helyezése

Szt. 79. § A Hivatal megállapítja az ideiglenes szabadalmi oltalomnak az Szt. 38. § b) és c) pontjai, valamint a végleges szabadalmi oltalomnak a 39. § b) és c) pontjai alapján (Lemondás, díjfizetés elmulasztása miatt) történt megszűnését; továbbá a szabadalmi oltalmat a 40. § alapján újra érvénybe helyezi. Ha a jogosult az újra érvénybe helyezést a törvényes határidőben nem kérte, illetve nem fizették meg az előírt díjat, a kérelmet el kell

utasítani.

I.3.1.1.2.2. Szabadalom megsemmisítése és korlátozása

Szt. 42. § (1), (2) A szabadalmat - keletkezésére visszaható hatállyal - meg kell semmisíteni, ha

Szt. 80. § - 81/A. §

- a szabadalom tárgya nem felelt meg a 6. § (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott feltételeknek;
- a leírás nem tárja fel a törvényben előírt módon és részletességgel [60. § (1) bek.] a találmányt;
- a szabadalom tárgya bővebb annál, mint amit az elismert bejelentési napon benyújtott, illetve - megosztás esetén - a megosztott bejelentésben feltártak;
- a szabadalmat nem annak adták meg, akit az a törvény szerint megillet.

Ha a megsemmisítés feltételei csak részben állnak fenn, a szabadalmat megfelelően korlátozni kell. Ha a Hivatal azt állapítja meg, hogy a kérelemben megjelölt megsemmisítési okok nem szolgálnak alapul a szabadalom megsemmisítéséhez, a kérelmet el kell utasítani.

I.3.1.1.2.3. Nemleges megállapítás

Szt. 37. § (1) Aki attól tart, hogy ellene szabadalombitorlás miatt eljárást indítanak, az eljárás megindításáig kérheti annak megállapítását, hogy az általa hasznosított vagy hasznosítani kívánt termék vagy eljárás nem ütközik valamely, általa megjelölt szabadalomba.

Szt. 82. § - 83. §

A Hivatal a nemleges megállapítási eljárásban hozott határozatában a nemleges megállapítási kérelemnek helyt ad, vagy a kérelmet elutasítja.

I.3.1.1.2.4. A szabadalmi leírás értelmezése

Szt. 84. §

Ha a szabadalmi leírás értelmezése kérdésében vita támad, az eljáró bíróság vagy egyéb hatóság megkeresésére a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala szakvéleményt ad. A szakvéleményt a Hivatal határozat alakjában közli a megkereső szervvel. E határozattal szemben nincs helye jogorvoslatnak.

Az eljárások során eldöntendő egyéb kérdésekben az SZTNH végzést bocsát ki. A végzések két fő csoportját lehet megkülönböztetni aszerint, hogy lehet-e vele szemben önálló jogorvoslattal élni vagy nem. Az önálló jogorvoslati lehetőség

biztosítását egyrészt az indokolhatja, hogy a végzés befejezi az eljárást, tehát az ügyfélnek nem lenne további lehetősége a döntéssel szembeni kifogásának az előterjesztésére. Ilyen önálló jogorvoslattal megtámadható, eljárást befejező végzések az alábbiak:

- a szabadalmi bejelentés visszavontnak tekintése,
 - a szabadalmi bejelentés visszavonásának tudomásulvétele,
 - a megsemmisítési kérelem visszavontnak tekintése,
- az eljárás megszüntetése (pl. megsemmisítési kérelem visszavonása miatt).

I.3.1.2. Eljárást befejező (megszüntető) végzések

I.3.1.2.1. Szabadalmi bejelentésnek nem tekinthető beadvány

Szt. 66. § (2) Ha a bejelentési nap nem ismerhető el, és a hiányokat a bejelentő felhívásra, határidőben nem pótolja, a beérkezett beadvány nem tekinthető szabadalmi bejelentésnek és az eljárást meg kell szüntetni.

I.3.1.2.2. A szabadalmi bejelentés visszavontnak tekintése

A szabadalmi bejelentést végzés kibocsátásával visszavontnak kell tekinteni, ha az Szt. által meghatározott határidőn belül a bejelentő nem teljesítette a számára előírt cselekményt, azaz:

Szt. 66. § (12) - nem fizette meg a bejelentési és kutatási díjat vagy nem nyújtotta be a magyar nyelvű leírást, kivonatot és rajzot;

Szt. 75. § (4) - közzététel előtt kérte az érdemi vizsgálatot, de nem fizette meg a vizsgálati díjat.

Szt. 68. § (4) Abban az esetben is visszavontnak kell tekinteni a szabadalmi bejelentést, ha a bejelentő - a Hivatal által számára megjelölt határidőn belül - a hiánypótlási felhívásra nem válaszolt.

Szt. 61. § (6) Az Szt. úgy rendelkezik, hogy ha a bejelentő belső elsőbbséget érvényesített, a korábbi szabadalmi bejelentést visszavontnak kell tekinteni.

I.3.1.2.3. Lemondásnak tekintés az ideiglenes szabadalmi oltalomról

Ha a bejelentő a bejelentés közzététele után nem teljesítette a számára előírt cselekményt a törvény által meghatározott határidőn belül, vagy elmulasztotta a hivatali felhívásban foglaltak teljesítését, az Szt-ben meghatározott esetekben úgy

kell tekinteni, hogy lemondott az ideiglenes szabadalmi oltalomról, és ezt a körülményt a szabadalom megadására irányuló eljárást megszüntető végzésben meg kell állapítani.

Nevezetesen abban az esetben kell úgy tekinteni, hogy a bejelentő az ideiglenes szabadalmi oltalomról lemondott,

- Szt. 75. § (1)** - ha legkésőbb az újdonságkutatás elvégzéséről közölt hatósági tájékoztatás napjától számított hat hónap elteltéig nem kérte az érdemi vizsgálatot;
- Szt. 75. § (4)** - ha a törvényes határidőn belül a vizsgálati díjat nem fizette meg;
- Szt. 77. § (4)** - ha a törvényes határidőn belül a megadási díjat nem fizette meg;
- Szt. 76. § (4)** - ha a Hivatal által számára megjelölt határidőn belül a hiánypótlási, illetve nyilatkozattételi felhívásra nem válaszolt, illetve a bejelentést nem osztotta meg.

I.3.1.2.4. Visszavonás tudomásulvétele

Szt. 57. § (6) A bejelentő a közzétételig visszavonhatja a szabadalmi bejelentést; a Hivatal a visszavonást végzéssel veszi tudomásul. A szabadalmi bejelentés visszavonását írásban kell bejelenteni, azt a jogosultaknak alá kell írniuk. Hiányzó aláírás(ok) esetén hiánypótlásra kell felhívni a bejelentőt. A hiánypótlás elmaradása esetén a visszavonás tudomásulvételére irányuló kérelmet el kell utasítani.

Ha a visszavonás más személynek jogszabályon vagy hatósági határozaton alapuló jogát érinti, a visszavonás csak az érintett személy hozzájárulásával hatályos. Szolgálati találmány esetén a bejelentés visszavonása a feltaláló(k) hozzájárulása nélkül is hatályos.

A visszavonás visszavonásának nincs jogi hatálya, azaz, ha a bejelentő a bejelentését visszavonja, jognyilatkozatával az ügy végérvényesen lezárul.

Ha a visszavonás a közzétételi értesítés kiadása után történik, akkor a közzétételi értesítést haladéktalanul vissza kell vonni. Az ÜHPO az SZKV előkészített közzétételi anyagából a visszavont bejelentésre vonatkozó részt kiemeli, vagy ha ez már nem lehetséges, akkor intézkedik a közzététel hatálytalanításáról.

A visszavont szabadalmi bejelentés aktája az iratárban lehelyezésre kerül; tartalma nem nyilvános.

I.3.1.2.5. Eljárást befejező (megszüntető) végzések a szabadalom megsemmisítésére és a nemleges megállapításra irányuló eljárásokban

- Szt. 80. § (5)** Ha a megsemmisítési, illetve a nemleges megállapítási kérelem nem felel meg a törvényben előírt feltételeknek, a kérelmezőt hiánypótlásra kell felhívni; ha pedig a kérelem díját nem fizette meg, figyelmeztetni kell a határidőben történő pótlásra. Ezek elmaradása esetén a kérelmet visszavontnak kell tekinteni.
- Szt. 82. § (4)**
- Szt. 47. § (3a)** Valamennyi kontradiktórius eljárásra vonatkozó általános szabály, hogy az eljárásban bármely pozícióban résztvevő ügyfeleknek beadványaikat eggyel több példányban kell benyújtaniuk a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalához, mint ahány ellenérdekű fél az eljárásban részt vesz. Ha több félnek közös képviselője van, részükre együttesen egy példányt kell számításba venni; szolgálati találmányra adott szabadalom esetén a megsemmisítési kérelem szükséges példányszámának meghatározásánál a feltalálókat is ellenérdekű félként kell számításba venni. A beadvány mellékleteinek egy-egy másolatát csatolni kell a beadvány többi példányához is. Ha az ügyfél a beadványát vagy annak mellékleteit az előírtnál kevesebb példányban nyújtotta be, a nem elegendő példányszámban beadott beadványt követően kiadott hiánypótlási felhívás nem teljesítése esetén a megsemmisítési kérelmet és a nemleges megállapítási kérelmet visszavontnak kell tekinteni, a szabadalmas nyilatkozatát pedig be nem nyújtottnak kell tekinteni.
- Szt. 80. § (5), Szt. 81.§(3)** A kérelem mindkét eljárásban visszavonható; a Hivatal tudomásul veszi. A megsemmisítési eljárásban azonban csak akkor szünteti meg az SZTNH az eljárást, ha azt hivatalból folytatni nem indokolt.
- Szt. 80. § (1)** Ha a Hivatalnak olyan tényállás jut a tudomására, amely mellett
- Szt. 42. § (3)** a törvény értelmében eleve nincs helye az eljárás lefolytatásának,
- Szt. 80. § (2)** végzéssel megszünteti az eljárást. Megsemmisítési ügyben ilyen,
- Szt. 37. § (1)** ha a kérelmező és szabadalmas személye azonos, ha azonos ténybeli alapon indítottak újabb eljárást, ha nem az lép fel, akit a szabadalom megilletne. Nemleges megállapítási ügyben ilyen, ha a szabadalmas és kérelmező azonos, vagy ha a szabadalombitorlási eljárás már megindult a kérelmező ellen.
- Ket. 31. § (1) a)**

I.3.1.2.6. Eljárást befejező (megszüntető) végzések az európai szabadalmi bejelentésekkel és az európai szabadalmakkal összefüggő ügyekben

Szt. 84/F. § (1) Ha az európai szabadalmi bejelentést az ESZE 14. cikkének (2) bekezdése, 77. cikkének (3) bekezdése vagy 78. cikkének (2) bekezdése alapján visszavontnak kell tekinteni, a bejelentő kérelmére a Hivatal - meghatározott feltételekkel - megindítja a szabadalom megadására irányuló eljárást.

I.3.1.3. Önálló jogorvoslattal megtámadható végzések

Szt. 53/A. § (3) A Hivatalnak az Szt. 53/A. § (3) bekezdésében felsorolt – az eljárást befejező – döntései körébe tartozó végzéseken kívül is vannak olyan végzései, amelyek ellen önálló megváltoztatási kérelmet lehet előterjeszteni. Ezek:

- az eljárást felfüggesztő és a bejelentési nyilvántartásba vagy a szabadalmi lajstromba való bejegyzés tárgyában hozott döntések;
- az iratbetekintést kizáró vagy korlátozó azon végzése a Hivatalnak, amellyel szemben a Ket. rendelkezései szerint önálló jogorvoslatnak van helye;
- az eljárási költség viselésének kérdésében hozott döntések.

A bejelentési nyilvántartásba vagy a szabadalmi lajstromba való bejegyzés tárgyában hozott döntések főként jogok és tények tudomásulvétele kérdésében hozott végzések.

Szt. 85. § (1) b), c), d) és e) A további kérdésekben születő végzések önálló jogorvoslattal nem támadhatóak meg; megváltoztatásukat az érdemi döntést magában foglaló határozat elleni jogorvoslati kérelemben lehet kérni.

I.3.1.4. Önálló jogorvoslattal meg nem támadható (közbenső) végzések

Önálló jogorvoslattal meg nem támadható (közbenső) végzések készülnek az engedélyezést gátló körülmények elhárítására vagy megvilágítására, és az ügyfelek eljárási cselekményei alapján.

I.3.1.4.1. Felhívás hiánypótlásra

A szabadalmi eljárások során gyakran van szükség a bejelentés vagy a kérelem hiányzó kellékeinek pótlására és egyéb alaki hiányosságainak megszüntetésére felhívó végzés kibocsátására. A hiánypótlási felhívásban az eljárás során felmerült hiányokat és alaki kifogásokat a Hivatal egyértelműen és kellő

részletességgel, tényekkel és törvényi hivatkozásokkal alátámasztva közli.

Hiánypótlásra felszólító végzést küld a Hivatal például az alábbi esetekben:

- Szt. 66. § (1)** - a bejelentés benyújtását követő vizsgálat során, ha a bejelentési nap nem ismerhető el,
- Szt. 68. § (2)** - az alaki vizsgálat során, ha a bejelentés nem felel meg az alaki követelményeknek,
- Szt. 76. § (1)** - az érdemi vizsgálat során, ha az alaki hiányokra az eljárásnak ebben a szakaszában derül fény,
- Szt. 55. § (4)** - ha a bejelentő bármely szabadalmi ügyben előterjesztett kérelméből egyes előírt elemek hiányoznak.

I.3.1.4.2. Felhívás nyilatkozattételre és/vagy megosztásra

- Szt. 74. § (1), (2)** A bejelentés közzétételét követően, az érdemi vizsgálat végzése során, ha a bejelentés az alaki előírásoknak egyébként megfelel, meg kell vizsgálni, hogy a találmány, illetve a bejelentés megfelel-e az érdemi követelményeknek.
- Szt. 76. § (1)** Ha a találmány, illetve a bejelentés nem felel meg a követelményeknek, a bejelentőt - a kifogás természete szerint – nyilatkozattételre, illetve a bejelentés megosztására kell felhívni.
- Szt. 76. § (3)** A felhívásban tényekkel és törvényi hivatkozásokkal alátámasztva pontosan ki kell fejteni azokat az okokat, amelyek a szabadalom engedélyezését gátolják. Lehetőleg egy felhívásba kell foglalni az összes kifogást, hogy a bejelentő válasza után az ügyben dönteni lehessen. Szükség esetén azonban új felhívást kell kiadni.

I.3.1.4.3. Határidő-hosszabbítás engedélyezése

- Szt. 48. § (2)** Ahol az Szt. nem állapít meg határidőt a hiánypótlásra, illetve a nyilatkozattételre, az ügyfél részére legalább két hónapos, de legfeljebb négy hónapos határidőt kell kitűzni, amely a lejárat előtt előterjesztett kérelemre legalább két hónappal, de legfeljebb négy hónappal meghosszabbítható. Különösen indokolt esetben adható többszöri, illetve négy hónapot meghaladó, de legfeljebb hat hónapos határidő-hosszabbítás is.
A határidő-hosszabbítás engedélyezését, amennyiben a kérelem szabályszerű, és a megfelelő díjat megfizették, végzésben kell a bejelentővel közölni.

I.3.1.4.4. Díjfizetés alóli mentesség engedélyezése

Szt. 115/P. § A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala kérelemre a szabadalmi bejelentési és kutatási, vizsgálati, valamint megadási díjak alól mentességet adhat, továbbá az elsőtől az ötödik évekre szóló szabadalmi fenntartási díjak megfizetésére halasztást engedélyezhet a természetes személy jogosult részére, az Szt. 115/P. §-a szerinti feltételekkel.

A kérelmet az Iparjogvédelmi Lajstromvezetési Osztály megvizsgálja, és – szükség esetén hiánypótlási felhívást követően – az eset körülményeihez képest a mentességet, illetve a halasztást engedélyezi, vagy a kérelmet elutasítja, illetve visszavontnak tekinti.

I.3.1.4.5. A döntés ismételt megküldése

Szt. 46.§ (3)-(7) Ha sem a hivatali döntést tartalmazó postai küldemény, sem pedig annak törtévényre ésszerű határidőn belül nem érkezik vissza a Hivatalhoz, akkor az Átvevő Osztály az eredeti hivatali döntés hivatali példányának másolatát ismét megküldi az ügyfél számára. A döntést írásban, postai úton ismételtén a külföldi bejelentőnek is meg kell küldeni, közvetlenül is, amennyiben képviselővel nem rendelkezik és lakóhelye, vagy telephelye az Európai Gazdasági Térség valamelyik tagállamának területén van.

I.3.1.4.6. A döntés kijavítása

Ket. 122 § (1),(3) Valamely adat elírása esetén a Hivatal kijavíthatja vagy kicserélheti a döntést, ha ennek szükségességéről tudomást szerzett. A kijavítást az ügyféllel közölni kell.

I.3.2. A döntések tartalma

Ket. 72. § (1)-(5) A határozatok és a végzések tartalmára nézve a Ket. szabályai alkalmazandóak.

A határozatok és végzések fő részei: bevezető rész (fejléc), rendelkező rész, indokolás, záró rész.

A határozat bevezető részének az alábbi adatokat kell tartalmaznia:

- a)** az eljáró hatóság megnevezését, az ügy számát és ügyintézőjének nevét,

- b)** a jogosult vagy kötelezett ügyfél nevét és lakcímét vagy székhelyét,
- c)** az ügy tárgyának megjelölését.

A határozat rendelkező részében a következőknek kell szerepelnie:

- a) a hatóság döntése,
- b) a jogorvoslat lehetőségéről, benyújtásának helyéről és határidejéről, valamint a jogorvoslati eljárásról való tájékoztatás,
- c) az eljárási költség megállapítása, az eljárási költségek viseléséről szóló döntés,
- d) a kötelezettség teljesítésének határnapja vagy határideje,
- e) a határozatban megállapított fizetési kötelezettség megfizetésének, lerovásának módja.

A határozat indokolása a rendelkező részben foglalt döntés ténybeli és jogi megalapozását szolgálja. A döntéssel szemben benyújtott megváltoztatási kérelemben kifogásolható mind a tényállás tisztázásának elmaradása, mind a döntést alátámasztó érvelés nem kellő részletességgel és alapossággal való kifejtése, valamint a nem megfelelő jogszabályhelyre történő hivatkozás is, ezért különösen fontos, hogy a határozat indokolása az alábbi elemeket megfelelő részletességgel tartalmazza:

- a) a megállapított tényállást és az annak alapjául elfogadott bizonyítékokat,
- b) az ügyfél által felajánlott, de mellőzött bizonyítást és a mellőzés indokait,
- c) a mérlegelési, méltányossági jogkörben hozott határozat esetén a mérlegelésben, a méltányossági jogkör gyakorlásában szerepet játszó szempontokat és tényeket,
- d) azokat a jogszabályhelyeket, amelyek alapján a hatóság a határozatot hozta [a jogszabályhelyek pontos meghivatkozása szükséges, pl. az Szt. 42. § (1) bekezdésének a) pontja],
- e) a hatóság hatáskörét és illetékességét megállapító jogszabályra történő utalást.

A határozat záró részében fel kell tüntetni:

- a) a döntéshozatal helyét és idejét, a hatáskör gyakorlójának nevét, hivatali beosztását, valamint a

döntés kiadmányozójának a nevét, hivatali beosztását, ha az nem azonos a hatáskör gyakorlójával

b) a döntés kiadmányozójának aláírását és a hatóság bélyegzőlenyomatát.

A végzések általában egyszerűbb szerkezetet igényelnek, mint a határozatok. A végzés tartalmi elemei lényegében megegyeznek a határozatével, a különbség az indokolási részben van. A Ket. rendelkezése szerint a végzésnek a döntés indokolása körében az alábbiakat kell tartalmaznia:

- a)* a mérlegelési, méltányossági jogkörben hozott határozat esetén a mérlegelésben, a méltányossági jogkör gyakorlásában szerepet játszó szempontokat és tényeket,
- b)* azokat a jogszabályhelyeket, amelyek alapján a hatóság a határozatot hozta,
- c)* a hatóság hatáskörét és illetékességét megállapító jogszabályra történő utalást.

Ket. 73. § (1)

A döntés tartalmával kapcsolatos megszorítás, hogy a döntés csak olyan védett adatot tartalmazhat, amelyet az iratbetekintés szabályai szerint megismerhet az, akivel a döntést közlik. A döntést úgy kell megszővegezni, hogy a figyelembe vett védett adat tartalmára annak ismertetése nélkül utaljon, valamint hogy abból ne legyen levonható következtetés annak a személynek a kilitére vonatkozóan, akinek a természetes személyazonosító adatai és lakcíme zárt kezelését rendelték el.

I.3.3. A döntések meghozatala

Szt. 46. § (2)

A szabadalmi ügyekben az SZTNH döntéseit általában egy kormánytisztviselő hozza meg. Kivételt képeznek ez alól az alábbi kontradiktórius ügyekben hozott határozatok, amelyekben háromtagú tanács jár el és szótöbbséggel határoz:

- a szabadalom megsemmisítésére irányuló eljárás [Szt. 81. § (1)],
- a nemleges megállapítási eljárás [Szt. 783 § (1)],
- a 816/2006/EK rendelet hatálya alá tartozó kényszerengedélyekkel összefüggő eljárások [Szt. 83/C. § (1)].

A Hivatal a szabadalmi leírás értelmezése tárgyában szintén háromtagú tanácsban eljárva ad szakvéleményt.

A tanácsi eljárás szabályairól ld. a Módszertani útmutató VI. részét.

Ket. 73. § (2) Az általános szabály szerint a döntést külön okiratban kell megszövegezni, jegyzőkönyvbe kell foglalni vagy az ügyiratra kell feljegyezni. Külön okiratban kell megszövegezni a döntést, ha azt kézbesítés útján vagy elektronikus úton közlik, vagy ha a szóban közölt döntés kézbesítését az ügyfél kéri. Ennek alapján szabadalmi ügyekben a döntéseket többnyire külön okiratba foglalják, hiszen azokat kézbesítéssel közlik (ld. 4. pont). Ha azonban a döntést a Hivatal szóban közli az ügyféllel, és annak kézbesítését az ügyfél nem kéri, lehetőség van arra, hogy a döntést a Hivatal jegyzőkönyvbe foglalja. (A jelenlegi gyakorlatban így jár el a Hivatal akkor, ha a tárgyaláson hozott eljárásvezető – például a tárgyalás elnapolásáról szóló – végzést a féllel szóban közli. Ilyen esetben a Ket. és az Szt. szabályaival összhangban áll a végzés jegyzőkönyvbe foglalása.)

Ket. 73. § (3) A határozat és a végzés, illetve több határozat vagy végzés egy okiratba foglalható. Ennek részletszabályai szerint az egy okiratba foglalt döntések rendelkező részét és indokolását döntésenként önállóan kell megszövegezni. Az egybefoglalás az egyes döntések meghozatalára vonatkozó határidőket és a jogorvoslati szabályok alkalmazását nem érinti. Ha a jogorvoslatra jogosult az egybefoglalt határozat és végzés ellen jogorvoslattal él, a határozat elleni jogorvoslat szabályait kell alkalmazni.

I.3.4. A döntés közlése

Szt. 46. § (3) Az SZTNH döntése a kézbesítéssel emelkedik jogerőre, ha nem kéri annak megváltoztatását

Ket. 78. § (1) A határozatot közölni kell az ügyféllel és azzal, akire nézve az jogot vagy kötelezettséget állapít meg.

Ket. 78. § (2) A végzést azzal kell közölni, akire nézve az rendelkezést tartalmaz, valamint azzal, akinek az jogát vagy jogos érdekét érinti.

Szt. 46. § (6) Amennyiben képviseleti kötelezettség áll fenn (ld. a képviseletről szóló részt), akkor valamennyi döntést a képviselő részére kell

kézbesíteni, azaz az ügyfél nem kérheti, hogy a képviselettől függetlenül a Hivatal az iratokat az ő részére kézbesítse.

Ket. 28/A. § (1)

Szabadalmi eljárásokban a Hivatal a döntéseket az alábbi módokon közölni:

- postai úton,
- személyesen átadott irat útján,
- kézbesítési meghatalmazott útján,
- hirdetményi úton,
- elektronikus úton.

Szt. 53/D (3)

Az SZTNH döntését kizárólag az Szt.-ben felsorolt esetekben közölheti az ügyféllel elektronikus úton, ha az ügyfél az eljárást a Kormány által biztosított azonosítási szolgáltatáson keresztül kezdeményezte (erről részletesebben ld. az elektronikus ügyintézésről szóló részt).

Ket. 78. § (5)

A hatóság az írásban közölt döntést hivatalos iratként kézbesíti.

Ket. 79. §

A sikertelen kézbesítés eseteire a Ket. kézbesítési vélelmeket állít fel, azaz a következő esetekben úgy kell tekinteni, mintha sikeres lett volna a kézbesítés:

A küldemény átvételének megtagadása esetén (a címzett vagy meghatalmazottja úgy nyilatkozik, hogy a küldeményt nem veszi át) az iratot a kézbesítés megkísérlésének napján kézbesítettnek kell tekinteni. Ez a kézbesítési vélelem automatikusan – és csak a kézbesítés szabálytalanságának bizonyításával megdönthetően – beáll, hiszen a címzett kifejezett akaratnyilvánításával utasítja vissza az átvételt.

Ha az irat a hatósághoz „nem kereste” jelzéssel érkezik vissza, akkor az iratot – az ellenkező bizonyításig – a postai kézbesítés második megkísérlésének napját követő ötödik munkanapon kézbesítettnek kell tekinteni. Erről a hatóság a kézbesítési vélelem beálltát megalapozó hivatalos irat megküldésével tíz napon belül értesíti az ügyfelet. Különböző okai lehetnek annak, hogy a küldemény „nem kereste” jelzéssel érkezik vissza, ilyen esetekben a kézbesítési vélelem az ügyfél küldemény-átvételi szándékától függetlenül áll be. Ezért az ügyféli jogok sérülésének elkerülése érdekében a kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelem terjeszthető elő, amelyben elő kell adni azokat a tényeket, körülményeket, amelyek a kézbesítés szabálytalanságát igazolják vagy az önhiba hiányát valószínűsítik. A kézbesítési

vélelem megdöntésére irányuló kérelmet a kézbesítési vélelem beálltáról történő tudomásszerzéstől számított tizenöt nap, de legkésőbb a kézbesítési vélelem beálltától számított hat hónap alatt lehet benyújtani. A nem természetes személy ügyfél csak akkor terjeszthet elő kérelmet, ha a kézbesítés szabályszerűségét vitatja. Abban az esetben, ha a kézbesítési vélelem megdöntésére irányuló kérelemnek a hatóság helyt ad, a kérelmet benyújtó személyt eljárásjogi szempontból olyan helyzetbe kell hozni, mintha a kézbesítés még nem történt volna meg.

Az SZTNH által hozott bármely döntés hirdetményi úton történő közlésének akkor van helye, ha

- Szt. 46. § (4)**
- a) az ügyfél lakcíme, illetve székhelye (telephelye, fióktelepe) ismeretlen vagy
 - b) a postai küldemény azzal a megjegyzéssel érkezik vissza, hogy a címzett ismeretlen helyen tartózkodik vagy címe ismeretlen.

- Szt. 46. § (5)** A hirdetményt az SZTNH hivatalos lapjában és internetes honlapján kell közzétenni, ugyanazon a napon. A hirdetmény útján közölt döntést a hirdetmény közzétételét követő tizenötödik napon kell kézbesítettnek tekinteni.

- Ket. 80. § (2)** A hirdetménynek az alábbiakat kell tartalmaznia:
- a) a közzététel napját,
 - b) az eljáró hatóság megnevezését,
 - c) az ügy számát és tárgyát,
 - d) az ügyfél nevét és utolsó ismert lakcímét, illetőleg székhelyét, továbbá
 - e) azt a figyelemfelhívást, hogy a hatóság az ügyben döntést hozott, de annak kézbesítése megghiúsult, ezért az ügyfél vagy meghatalmazottja a döntést a hatóságnál átveheti.

A döntés közzétételének idejét visszakereshető módon dokumentálni kell.

- Ket. 80. § (6)** Ha a hirdetményi úton történő közlés feltételei már nem állnak fenn, a hatóság haladéktalanul gondoskodik a hirdetmény eltávolításáról, és a kapcsolattartás általános szabályai szerint felveszi a kapcsolatot az ügyféllel.

Amennyiben egy szabadalmi ügyben (tipikusan kontradiktórius ügyben) a hirdetményi kézbesítés feltételei merülnek fel az ügyféllel való első kapcsolat létesítésének megkísérlésekor (pl.

megsemmisítési kérelem megküldése a szabadalmas címére), akkor javasolt, hogy a további kapcsolattartás során (pl. felhívás, tárgyalás kitűzése stb.) a küldemény megküldésével egyidejűleg azonnal hirdetményi kézbesítésre is sor kerüljön, hiszen itt az első kapcsolatfelvételkor ismeretlennek bizonyult az ügyfél lakcíme, azaz a Szt. 46. §-ának (4) bekezdése szerint azonnal alkalmazni lehet a hirdetményi kézbesítést.

Szt. 46. § (7)

Szabadalmi ügyekben a Ket.-nek a határozat közzétételére vonatkozó rendelkezései nem alkalmazandók, mivel az Szt.-ben speciális szabályozás található a szabadalmakkal kapcsolatban közzeendő adatokkal, tényekkel összefüggésben. [Szt. 56.-56/A. §: Hatósági tájékoztatás]

I.3.5. A döntés kijavítása és kiegészítése

Ket. 81/A. §

A döntés kijavítására és kiegészítésére a Ket. rendelkezései irányadóak. A döntés kijavítására akkor kerül sor (szükség esetén az ügyfél meghallgatása után), ha a döntésben név-, szám- vagy más elírás, illetve számítási hiba van, és a kijavítás nem hat ki az ügy érdemére, az eljárási költség mértékére vagy a költségviselési kötelezettségre.

A kijavítást a döntés eredeti példányára és – ha rendelkezésre állnak – kiadmányaira történő feljegyzéssel, vagy a hibás döntés bevonása mellett a döntés kicserélésével vagy kijavító döntés meghozatalával kell teljesíteni. A kijavítást közölni kell azzal, akivel a kijavítandó döntést közölték. A kijavítás ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Ket. 81/B. §

Akkor kell kiegészíteni a döntést, ha abból jogszabály által előírt kötelező tartalmi elem hiányzik, vagy az ügy érdeméhez tartozó kérdésben nem született döntés.

Nincs helye a döntés kiegészítésének, ha a döntés jogerőre emelkedésétől számított egy év már eltelt, vagy ha az jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogot sértene.

A kiegészítést önálló kiegészítő döntéssel vagy a hiányos döntés bevonása mellett az eredeti döntést és a kiegészítő döntést egységes döntésbe foglalva a döntés kicserélésével kell teljesíteni. A kiegészítést közölni kell azzal, akivel a kiegészítendő döntést közölték. A kiegészítés ellen ugyanolyan jogorvoslatnak van helye, mint az eredeti döntés ellen volt.

I.3.6. Nem döntés formájú ügyiratok

Ezek az ügyiratok nem tartalmazzák a döntésekre (végzésekre vagy határozatokra) jellemző rendelkező és indokoló részt, bár azok egyes elemei megtalálhatók bennük, és nem a kézbesítéssel emelkednek jogerőre, ezért nincs szükség átvételük igazolására. Ezeket az ügyiratokat nem kell tértivevénnyel postázni. A nem döntés jellegű ügyiratok minden esetben tartalmazzák az ügy azonosítására alkalmas és a keletkezés körülményeire utaló adatokat, egy részük határnapot, határidőt és az annak elmulasztásához fűződő jogkövetkezményt. A nem döntés jellegű ügyiratokban a Hivatal maga nem szab határidőt, csupán a törvényben megállapított határidőre figyelmeztet, illetve értesít valamilyen időpontról (pl. elismert bejelentési nap; közzététel napja).

I.3.6.1. Értesítés

Szt. 66§.(10) Ezek az ügyiratok valamilyen, az érintettre nézve
Szt. 72§(3) jogkövetkezménnyel járó, törvényben előírt eljárási lépés
Szt. 71§.(3) bekövetkeztenek tényéről, időpontjáról, valamilyen dátum
Szt. 74.§ (1) elismeréséről tájékoztatják a bejelentőt
Szt. 69.§(3)
Szt. 70.§(2), (4)

Értesítés formájú közlés például: -a bejelentési nap elismerése,
 - a közzététel,
 - az újdonságkutatás elvégzése,
 - az észrevétel eredményének közlése az észrevételt benyújtóval,
 - az érdemi vizsgálat megkezdése,
 - 18 hónapnál korábbi közzététel.

I.3.6.2. Figyelmeztetés

Szt. 48. § (1) A figyelmeztetésben valamilyen törvényben meghatározott határidő lejártának pontos dátumára figyelmezteti a Hivatal a bejelentőt. A törvényes határidők elmulasztásának jogkövetkezményei külön figyelmeztetés nélkül is bekövetkeznek.

A Hivatal a bejelentőt figyelmezteti:

Szt. 57. § (4) - a bejelentési és kutatási díj megfizetésének határidejére,

- Szt. 57. § (5)** - idegen nyelvű mellékletek esetén a magyar nyelvű szabadalmi leírás, igénypont, kivonat és rajz benyújtásának határidejére,
- Szt. 73. § (3)** - a megosztási díj megfizetésének határidejére,
- Szt. 75. § (4)** - az érdemi vizsgálati díj megfizetésének határidejére.

I.3.6.3. Tájékoztatás

A bejelentő írásban feltett kérdéseire tájékoztatás formájában kaphat választ. Ez a levél kötetlen formában informálja az érintettet, rá semmiféle kötelezettséget nem ró.

I.4. A tényállás megállapítása

I.4.1. A tényállás tisztázása hivatalból

- Szt. 47. § (1)** A Hivatal – az Szt. által meghatározott kivételekkel – az előtte folyó szabadalmi eljárásban a tényeket hivatalból vizsgálja, vizsgálata nem korlátozódhat csupán az ügyfelek állításaira.
- A szabadalmi oltalom megadására irányuló eljárás azon szakaszában, amelyben a hivatalból folytatott érdemi vizsgálat (Szt. 74-76. §) zajlik, a tényállás hivatalból történő feltárásának elve érvényesül. Ez megfelel a Ket. 50. §-ának (1) bekezdése szerinti általános szabálynak is, amely szerint: „A hatóság köteles a döntéshozatalhoz szükséges tényállást tisztázni. Ha ehhez nem elegendők a rendelkezésre álló adatok, hivatalból vagy kérelemre bizonyítási eljárást folytat le.”
- A tényállás tisztázása a konkrét egyedi ügy jogilag releváns tényeinek, körülményeinek pontos megállapítását, illetve feltárását jelenti. A tényállás hivatalbóli tisztázása körében a hatóság a megalapozott döntés érdekében köteles lehetőség szerint felkutatni minden bizonyítékot, megállapítani az ügyvel összefüggésbe hozható körülményeket, és értékelni az ügyvel összefüggésbe hozható tényeket. Hangsúlyozni kell, hogy ha a Hivatal a tényállás tisztázására vonatkozó kötelezettségének nem tesz eleget, az eljárásban hozott döntés törvénysértő, ami – bírósági felülvizsgálat eredményeként – a döntés hatályon kívül helyezését és a Hivatal új eljárásra utasítását vonhatja maga után. A tényállás tisztázása körében tipikusan külön bizonyítás szükséges például az újdonság vagy a feltalálói tevékenység

kérdésében, amikor is a technika állásának feltárása után dönthető el a vizsgált feltétel teljesülése. Minden esetben bizonyítani kell például a technika álláshoz tartozást. Ugyanakkor hivatalosan ismert vagy köztudomású tényeket – így különösen az anyagi világ alapvető entitásait és törvényszerűségeit – nem szükséges bizonyítani. (V.ö. I.4.3.1 pont)

I.4.2. A tényállás tisztázása a kérelem keretei között

Szt. 47.§ (2) A fentiekől eltérően az Szt. alapján nem érvényesül a tényállás hivatalbóli tisztázásának elve a következő esetekben:
a megsemmisítési eljárásban;
a nemleges megállapítási eljárásban;
a kényszerengedéllyel kapcsolatos eljárások egy részében [Szt. 83/E.-83/G.].

A felsorolt esetekben a Hivatal előtti eljárásban ellenérdekű felek vesznek részt. Ilyenkor a „kérelemhez kötöttség” elve irányadó, vagyis a Hivatal a tényeket a kérelem keretei között, az ügyfelek nyilatkozatai és állításai, valamint az ügyfél által igazolt adatok alapján vizsgálja. Főszabályként a kérelmező félnek kell bizonyítania állításait.

A kérelemhez kötöttségből következik továbbá az is, hogy a kérelem alapján a Hivatal számára rögzülnek az ügyben elbírálandó kérdések, amelyek tekintetében a kérelmező ügyfél hatósági döntést igényel. A Hivatal döntésének tehát állást kell foglalnia a kérelem tárgyát képező kérésről vagy igényről, azon túl azonban nincs vizsgálati kötelezettsége, a kérelmen túlterjeszkedve pedig nem hozható döntés.

I.4.3. A bizonyítás közös szabályai

I.4.3.1. Hivatalosan ismert és köztudomású tények

Ket. 50.§(3) A hatóság által hivatalosan ismert és a köztudomású tényeket nem kell bizonyítani.

Szabadalmi ügyekben hivatalosan ismertnek tekinthetők különösen az anyagi világ entitásai és törvényszerűségei.

A bejelentőtől nem lehet olyan adat igazolását kérni, amelyet a

Hivatal jogszabállyal rendszeresített nyilvántartásának – azonosítható módon – tartalmazni kell. Például származtatás, megosztás, belső elsőbbség igénybevétele esetén az igényt megalapozó irat a Hivatalban rendelkezésre áll, azt a bejelentőtől kérni nem lehet.

Ket. 36. § (2)

A fentiekkel kapcsolatban említést érdemel, hogy egyes adatok igazolása a bejelentőtől annak ellenére nem kérhető, hogy azok nem tartoznak az SZTNH által hivatalosan ismert tények körébe. A Ket. általános szabálya szerint – az ügyfél azonosításához szükséges adatok kivételével – az ügyféltől nem kérhető olyan adat igazolása sem, amely nyilvános, vagy amelyet valamely hatóság, bíróság vagy a Magyar Országos Közjegyzői Kamara jogszabállyal rendszeresített nyilvántartásának tartalmaznia kell.

Szt. 61. § (5)

Kifejezett speciális rendelkezése továbbá az Szt.-nek, hogy az elsőbbségi iratot benyújtottnak kell tekinteni, ha az a Hivatal számára egyéb úton hozzáférhető, és ha nemzetközi szerződés vagy a Hivatal elnökének a nemzetközi együttműködésre figyelemmel hozott és a Hivatal hivatalos lapjában közzétett döntése alapján – külön benyújtása nélkül is – a szabadalmi bejelentés mellékletének minősül.

Köztudomású az a tény, körülmény, amely helyben, szélesebb körben – beosztástól, szakképzettségtől függetlenül – az emberek nagyobb csoportja előtt ismert és azt mindenki valószínűleg fogadja el.

A hivatalosan ismert és a köztudomású tények körében az ügyfélnek csupán utalnia kell az adott tényre ahhoz, hogy a Hivatal azt tekintetbe vegye, bizonyítékok benyújtására azonban nincs szükség.

I.4.3.2. Szabad bizonyítási rendszer

Ket. 50.§ (4)-(6)

A Ket. szabad bizonyítási rendszert állapít meg, vagyis az eljáró hatóságokra bízza az alkalmazandó bizonyítási eszközök megválasztását. A hatósági eljárásban olyan bizonyíték használható fel, amely alkalmas a tényállás tisztázásának megkönnyítésére. A Ket. csupán a leggyakrabban előforduló bizonyítékfajtákat sorolja fel, azonban nem tiltja a felsorolásban nem említett bizonyíték felhasználását. A szabad bizonyítás elvével áll összefüggésben a bizonyítékok szabad mérlegelésének

elve is. E szerint a hatóság a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli, és az ezen alapuló meggyőződése szerint állapítja meg a tényállást. Ezzel kapcsolatban ki kell emelni, hogy a határozat indokolásának tartalmaznia kell a megállapított tényállást és az annak alapjául elfogadott bizonyítékokat, az ügyfél által felajánlott, de mellőzött bizonyítást és a mellőzés indokait, valamint a mérlegelési jogkör gyakorlásában szerepet játszó szempontokat és tényeket. [Ket. 72. § (1) bek. *ea*–*ec*) alpontok]

I.4.3.3. Leggyakoribb bizonyítékok

A Ket. szerint bizonyíték különösen:

- az ügyfél nyilatkozata;
- az irat;
- a tanúvallomás;
- a szemléről készült jegyzőkönyv;
- a szakértői vélemény;
- a hatósági ellenőrzésen készült jegyzőkönyv;
- a tárgyi bizonyíték.

A fentiek közül a Hivatal eljárásai szempontjából az ügyfél nyilatkozata, az irat és a tanúvallomás, a szakértő és a szemle érdemel bővebb kifejtést.

I.4.3.3.1. Az ügyfél nyilatkozata

Ket. 51.§ (1)- (2b) A Ket. valamennyi hatósági eljárásra vonatkozó általános szabálya szerint az ügyfélnek joga van ahhoz, hogy az eljárás során nyilatkozatot tegyen, vagy a nyilatkozattételt megtagadja. A kérelemre indult eljárások tekintetében a Ket. általános szabálya szerint, ha a tényállás tisztázása azt szükségessé teszi, a hatóság az ügyfelet nyilatkozattételre hívhatja fel; ha az ügyfél a hatóság felhívására nem nyilatkozik, a hatóság a rendelkezésre álló adatok alapján dönt, vagy megszünteti az eljárást. Ha az ügyfél cselekvőképtelen, személyes nyilatkozattételre csak akkor hívható fel, ha a nyilatkozatától várható bizonyíték más módon nem pótolható. A meghallgatásnak megfelelő légkörben, a cselekvőképtelen személy számára érthető módon kell megtörténnie, indokolt esetben a cselekvőképtelen személy

lakóhelyén. A nyilatkozat megtételére cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes ügyfél esetén csak a törvényes képviselő jelenlétében kerülhet sor, írásbeli nyilatkozat esetén a törvényes képviselő a nyilatkozatot aláírja.

Ha az ügyfél és törvényes képviselője között érdekellentét van, a törvényes képviselőnek az Ket. 51. § (2a) bekezdésben meghatározott jogait a gyámhatóság gyakorolja. Ha az ügyfél a törvényes képviselőjével szemben terjeszt elő kérelmet, az érdekellentét fennállását meg kell állapítani. A gyámhatóság a cselekvőképtelen személyt törvényes képviselője jelenléte nélkül is meghallgathatja, ha az a cselekvőképtelen személy érdekében áll.

Szt. 47.§ (3)

A fenti általános szabályokat egészíti ki az Szt. azon rendelkezése, mely szerint a Hivatal döntését csak olyan tényekre és bizonyítékokra alapozhatja, amelyekkel kapcsolatban az ügyfélnek módjában állt nyilatkozatot tenni.

A nyilatkozattételi felhívásra, illetve a nyilatkozat elmaradásának következményeire vonatkozóan az Szt. egyéb rendelkezései további részletes szabályokat is tartalmaznak; esetenként ezek a Ket. általános szabályától el is térnek. (Így például az Szt. 76. §-ának részletes szabályai szerint a szabadalmi bejelentés érdemi vizsgálata körében észlelt aggály kapcsán a bejelentőt – a kifogás természete szerint – hiánypótlásra, nyilatkozattételre, illetve a bejelentés megosztására kell felhívni; ha a bejelentő a felhívásra a kitűzött határidőben nem válaszol, illetve a bejelentést nem osztja meg, azt úgy kell tekinteni, hogy lemondott az ideiglenes szabadalmi oltalomról.)

A kérelemhez kötöttség elvével függ össze, hogy az Szt. az ügyfél nyilatkozattételi jogának gyakorlását ésszerű keretek közé szorítja: a Hivatal figyelmen kívül hagyhatja azokat a nyilatkozatokat vagy bizonyítékokat, amelyeket az ügyfél nem kellő időben terjesztett elő. Ez a szabály az ügyfél által alkalmazható valamennyi bizonyítási eszköz – nem csupán az ügyfél nyilatkozata – előterjesztése tekintetében tartalmaz időbeli megszorítást. Mindez a határozat bírósági felülvizsgálata során is különös jelentőséggel bír, mivel az ilyen nyilatkozatokat vagy bizonyítékokat a bíróságnak is figyelmen kívül kell hagynia. [Szt. 100. § (4) bekezdés]

Kellő időben előterjesztettnek tekinthető a nyilatkozat vagy bizonyíték, ha azt

- a Hivatal által kitűzött határidőn belül nyújtják be,
- hosszabbítási kérelem alapján adott újabb határidőn belül nyújtják be,
- tárgyalás tartása esetén – általában véve – a tárgyalás napját megelőzően nyújtják be,
- az ellenérdekű ügyfél nyilatkozatára vagy bizonyítékára válaszul, a nyilatkozat vagy bizonyíték természetére figyelemmel szükségesnek tekinthető időn belül nyújtják be.

Ezzel szemben nem kellő időben előterjesztettnek minősülhet adott esetben az olyan nyilatkozat vagy bizonyíték, amelyet hosszadalmas írásbeli előkészítést, többszöri határidő-hosszabbítást követően a tárgyaláson vagy a tárgyalást közvetlenül megelőzően nyújtanak be (és emiatt sem a Hivatalnak, sem az ellenérdekű félnek, nem áll módjában érdemben nyilatkozni annak tartalmával kapcsolatban).

Az ügyfél nyilatkozatának megtételére nem csak írásban, vagyis a Hivatalhoz benyújtott beadvány formájában, hanem szóban, vagyis az ügyfél meghallgatása körében is sor kerülhet. A meghallgatást akár az ügyfél, akár a Hivatal kezdeményezheti.

Az ügyfélnek joga van arra, hogy az eljárás egész tartama alatt nyilatkozatának megtétele érdekében a Hivatal őt szóban meghallgassa, ezért a meghallgatást az eljárás során bármikor kezdeményezni. A meghallgatásra lehetőleg előzetesen egyeztetett időpontban kell sort keríteni, azonban az ügyfelet meg kell hallgatni akkor is, ha előzetes bejelentés nélkül ügyfélfogadási időben személyesen jelentkezik a Hivatalnál.

A Hivatal akkor kezdeményez meghallgatást, ha a bejelentés elbírálása során olyan értelmezési kérdések merülnek fel, amelyek tisztázása szóban hatékonyabb lehet, mint egy vagy több levélváltás során, illetve ha a bejelentő iparjogvédelmi tájékoztatatlansága miatt a részletesebb, hosszabb tájékoztatás az eljárás szempontjából eredményesebb lehet. Ezzel kapcsolatban kiemelés érdemel, hogy a Hivatal részéről telefon útján rendszerint csak általános jellegű, a jogszabályi rendelkezésekkel kapcsolatos tájékoztatás adható. Hangsúlyozni kell továbbá, hogy

amennyiben az ügyféllel folytatott telefonbeszélgetés során érzékelhető, hogy az ügyfél szóbeli nyilatkozata olyan természetű, amelynek az ügy irataiban történő rögzítésére az eljárás megfelelő dokumentáltsága érdekében szükség van, kezdeményezni kell vagy a nyilatkozat beadvány formájában történő benyújtását, vagy az ügyfél szóbeli meghallgatását. Elengedhetetlen az írásbeli nyilatkozat vagy a meghallgatás olyan esetekben, ha a nyilatkozathoz az eljárásban az Szt.-ben szabályozott jogkövetkezmények fűződnek.

Ha az ügyfél meghallgatására a Hivatal érintett ügyintézője előtt első ízben kerül sor, a meghallgatás megkezdésekor az ügyfél személyazonosságának igazolása szükséges.

Ket. 39. § (2)

Ha az ügyfél kéri, illetve ha azt a Hivatal az eljárás érdekében egyébként szükségesnek tartja, a meghallgatásról jegyzőkönyvet kell felvenni. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a Hivatal megnevezését, az ügyszámot, a jegyzőkönyv készítésének helyét és idejét, a meghallgatott személy nevét és lakcímét, a jogokra és kötelességekre való figyelmeztetést, továbbá az ügyre vonatkozó lényeges nyilatkozatokat és megállapításokat, valamint a meghallgatott személy, az ügyintéző és a jegyzőkönyvvezető aláírását.

Ket. 39. § (9)

Ha a meghallgatásról jegyzőkönyv nem készül, arról hivatalos feljegyzés vehető fel. A feljegyzés is tartalmazza az ügyre vonatkozó adatokat, de azt az ügyfélnek nem kell aláírnia. Az eljárás megfelelő dokumentáltsága érdekében feljegyzést kell készíteni minden olyan esetben, amikor a meghallgatáson elhangzottak az érdemi döntés szempontjából jelentőséggel bírnak.

I.4.3.3.2. Az irat

Ket. 52.§ (1)

A hatóság a tényállás megállapítása céljából felhívhatja az ügyfelet okirat vagy más irat bemutatására, vagy ezek beszerzése érdekében más szervet is megkereshet.

A közigazgatási eljárásban nem csupán az okirat, hanem bármely más írásbeli anyag, pl. egy levél is felhasználható bizonyítékként. Felhasználható iratként (írásbeli bizonyítékként) említhetők például a szabadalmi és használati mintaoltalmi leírások, könyvek, folyóiratok, prospektusok.

Az okirat kifejezetten valamely joghatás kiváltására, tény vagy jogosultság igazolására irányul (pl. hatósági határozat, végrendelet, hasznosítási szerződés). Amíg az okiratnak nem minősülő dokumentumok tartalmát és formáját, valamint bizonyító erejét a jog általában nem szabályozza, az okiratok tekintetében jogszabályban meghatározott követelmények érvényesülnek.

Pp. 195-196.§

Kétféle okirat különböztethető meg: a közokirat és a magánokirat. Közokiratnak minősül az olyan okirat, amelyet bíróság, közjegyző vagy hatóság ügykörén belül a jogszabályban meghatározott alakban állított ki. A közokiratnak teljes bizonyító ereje van, azaz bizonyítja a benne foglalt intézkedést vagy határozatot, továbbá az okirattal tanúsított tények és adatok valóságát és az okiratban foglalt nyilatkozat megtételét, valamint annak idejét és módját. A közokiratot az ellenkező bizonyításig valódinak kell tekinteni.

A fel nem sorolt szervek és személyek által készített okiratok magánokiratok. Ilyen magánokirat például egy kiadó nyilatkozata egy könyv vagy prospektus megjelenési dátumáról, egy üzletvezető vagy kereskedő nyilatkozata arról, hogy a kérdéses terméket mióta árusítja, vagy egy kiállítás-szervező nyilatkozata a kiállítás megnyitásának dátumáról.

A magánokiratoknak két altípusa van: a teljes bizonyító erejű magánokirat és a közönséges magánokirat.

A teljes bizonyító erejű magánokirat az ellenkező bizonyításig teljes bizonyítékul szolgál arra, hogy kiállítója az abban foglalt nyilatkozatot megtette, illetőleg elfogadta, vagy magára nézve kötelezőnek ismerte el, ha a következő feltételek valamelyike fennáll:

- a kiállító az okiratot elejétől a végéig kézírással saját kezűleg írta és aláírta;
- két tanú az okiraton – lakcímének feltüntetése mellett – aláírásával igazolja, hogy a kiállító a nem általa írt okiratot előttük írta alá, vagy aláírását előttük saját kezű aláírásának ismerte el;
- a kiállító aláírását vagy kézjegyét az okiraton bíróság vagy közjegyző hitelesítette;
- a gazdálkodó szervezet által üzleti körében kiállított

- okiratot szabályszerűen aláírták;
- ügyvéd vagy jogtanácsos az általa készített okirat szabályszerű ellenjegyzésével bizonyítja, hogy a kiállító a nem általa írt okiratot előtte írta alá, vagy aláírását előtte saját kezű aláírásának ismerte el;
 - ügyvéd vagy jogtanácsos az általa készített okirat szabályszerű ellenjegyzésével bizonyítja, hogy a kiállító a nem általa írt okiratot előtte írta alá, vagy aláírását előtte saját kezű aláírásának ismerte el, illetőleg a kiállító minősített elektronikus aláírásával aláírt elektronikus okirat tartalma az ügyvéd által készített elektronikus okirattal megegyezik;
 - az elektronikus okiraton kiállítója minősített elektronikus aláírást helyezett el.

Az olyan magánokirat, amely nem felel meg a fenti alakiságoknak, a közigazgatási eljárásban felhasználható ugyan bizonyítékként, de teljes bizonyító ereje nincs.

Ket. 52.§ (2)

A külföldön kiállított közokirat, illetőleg a külföldi bíróság, közigazgatási szerv, közjegyző vagy egyéb közhitelességgel felruházott személy által hitelesített magánokirat – hacsak az ügyfajta-ra vonatkozó jogszabályból, nemzetközi szerződésből (ilyen a külföldön felhasználásra kerülő okiratok diplomáciai vagy konzuli hitelesítésének mellőzéséről Hágában 1961. október 5. napján kötött nemzetközi egyezmény, Magyarországon kihirdette az 1973. évi 11. törvényerejű rendelet), illetve viszonzossági gyakorlatból más nem következik – a magyar törvény szerinti bizonyító erővel csak akkor rendelkezik, ha azt a kiállítás helye szerinti államban működő magyar külképviseleti hatóság diplomáciai felülhitelesítéssel látta el. A nem magyar nyelven kiállított okirat – ha az ügyfajta-ra vonatkozó jogszabály másként nem rendelkezik – csak hiteles magyar fordítással ellátva fogadható el.

Szt. 52. § (2)

Az Szt. speciális szabálya szerint szabadalmi ügyekben idegen nyelvű beadványokat is be lehet nyújtani, a Hivatal azonban – abban az esetben, ha az irat olyan nyelven készült, amelynek megértése gondot okoz a Hivatalnak – magyar nyelvű fordítás benyújtását írhatja elő. Hiteles fordítás benyújtása azonban csak

akkor írható elő, ha alappal vonható kétségbe a fordítás pontossága vagy a külföldi okiratban foglaltak valódisága.

E szabályból következik, hogy ha a Hivatal a külföldön kiállított idegen nyelvű közokiratot, illetve a külföldi bíróság, közjegyző, stb. által hitelesített idegen nyelvű magánokiratot elfogadja, az a Hivatal előtti eljárás céljaira a magyar törvény szerinti bizonyító erővel rendelkezik. Az Szt. e speciális szabálya alapján továbbá a nem magyar nyelvű okiratok – hiteles vagy nem hiteles – magyar fordításának megkövetelése a Hivatal mérlegelési jogkörébe tartozik. (Ezzel kapcsolatban ld. a nyelvhasználatról szóló 8. pontot.)

I.4.3.3.3. A tanúvallomás

Ket. 53.§ (1)-(4) Az ügyre vonatkozó tény tanúval is bizonyítható. A tanúként megidézett személy köteles meghallgatása végett megjelenni és – a következőkben ismertetett kivételekkel – tanúvallomást tenni. Tanúként nem hallgatható meg az, akitől nem várható bizonyítékként értékelhető vallomás, illetve akit védett adatról kívánnak meghallgatni úgy, hogy előzőleg nem kapott felmentést a titoktartás alól.

A tanú olyan személy, aki ismer valamilyen, az ügy elbírálását befolyásoló tény, amelynek közlésével képes elősegíteni a tényállás tisztázását. Azt, hogy kitől nem várható bizonyítékként értékelhető tanúvallomás, mindig az adott ügy körülményeinek megfelelően, alapvetően a tanúról rendelkezésre álló adatok és a tanúsítani kívánt tény ismeretében kell eldönteni. A tanú lehet közvetlen ténytanú, aki maga látta, hallotta, érzékelte a tanúsítani kívánt eseményt és lehet közvetett tanú, aki maga is másoktól – pl. az ügyféltől – szerezte értesüléseit.

A tanúvallomás megtagadható, ha

- a tanú az ügyfelek valamelyikének hozzátartozója, vagy
- a tanú vallomásával saját magát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná, vagy
- a tanú médiatartalom-szolgáltató, vagy vele munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személy, és a tanúvallomásával a

számára a médiatartalom-szolgáltatói tevékenységgel összefüggésben információt átadó személy kilétét felfedné.

A tanúvallomás megtételére a tanú személyes meghallgatása útján a tárgyaláson kerül sor. Ha az ügyfelektől eltérő személy nyilatkozatát írásba foglalva nyújtják be, arra az irat kapcsán elmondottak irányadóak.

Cselekvőképtelen személyt csak akkor lehet tanúként meghallgatni, ha a vallomásától várható bizonyíték mással nem pótolható. Meghallgatása esetén a hamis tanúzás következményeire való figyelmeztetést a hatóság mellőzi. A meghallgatást csak a tanú törvényes képviselőjének jelenlétében lehet lefolytatni.

Aki korlátozottan cselekvőképes, vagy szellemi, valamint egyéb állapota miatt korlátozottan képes megítélni a tanúvallomás megtagadásának jelentőségét, tanúként csak akkor hallgatható meg, ha vallomást kíván tenni, és a törvényes képviselője ehhez hozzájárul. Meghallgatásánál a tanú törvényes képviselője jelen van.

Ha a tanú és a törvényes képviselő között érdekellentét van, az 53. § (4a) és a (4b) bekezdésben meghatározott jogokat a gyámhatóság gyakorolja.

I.4.3.3.4. A szakértő

Ket. 58. §

Szakértőt kell meghallgatni vagy szakértői véleményt kell kérni, ha az ügyben jelentős tény vagy egyéb körülmény megállapításához különleges szakértelem szükséges, és a Hivatal nem rendelkezik megfelelő szakértelemmel. Ha jogszabály meghatározott szakértő igénybevételét írja elő, úgy ezt a szervezetet, intézményt, testületet vagy személyt kell szakértőként kirendelni. A Hivatal egyéb esetben az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló törvény szerint igazságügyi szakértői tevékenység végzésére jogosult szakértőt rendelhet ki. A szakértő személyére az ügyfél is tehet javaslatot. Az ügyfél kérelmére az ezzel járó költségek megelőlegezése esetén a Hivatal a kirendelt szakértőn kívül indokolt esetben – akár a szakértői vélemény előterjesztése előtt, akár az után –

igazságügyi szakértői tevékenység végzésére jogosult más szakértőt is kirendelhet. Az ügyfél által felkért szakértő véleménye bizonyítékként használható fel akkor is, ha a szakértőt a hatóság nem rendeli ki. Szakértőként nem járhat el az, akivel szemben az ügyintézőre vonatkozó kizárási ok áll fenn. Saját ügyében szakértőként senki sem járhat el. Nem járhat el szakértőként az, akitől az ügy tárgyilagossága megítélésére nem várható el, aki tanúként nem hallgatható meg, vagy aki a tanúvallomást megtagadhatja.

Ket. 59. §

A szakértővel közölni kell mindazokat az adatokat, amelyekre feladatának teljesítéséhez szükséges van. Ezért a szakértő az ügy iratait megtekintheti a közzététel előtt is, az ügyfél és a tanú meghallgatásánál, a szemlén és a tárgyaláson jelen lehet, az ügyfélhez vagy a tanúhoz kérdéseket intézhet.

Ket. 39.§ (3)

Ha a szakértő kéri vagy a Hivatal azt az eljárás érdekében egyébként szükségesnek tartja, a szakértő meghallgatásáról jegyzőkönyvet kell felvenni. Ha a szakértő meghallgatásáról nem készül jegyzőkönyv, arról hivatalos feljegyzés vehető fel. Ezzel kapcsolatban lásd az I.4.3.3.1 pont vonatkozó részét.

I.4.3.3.5 A szemle

**Ket. 56. §-
57/B. §**

Ha a tényállás tisztázására szemletárgy megtekintése vagy megfigyelése szükséges, a Hivatal szemlét rendelhet el. Szemletárgy lehet különösen a megvalósított találmány, mint megszemlélt tárgy, vagy a találmány szerinti eljárással készült tárgy. A szemletárgyat helyszíni szemlén, illetve a Hivatal épületében – annak az ügyfél általi felmutatása révén – is megszemlélt. A szemléről jegyzőkönyvet vagy hivatalos feljegyzést kell készíteni (ld. az I.4.3.3.1 pont vonatkozó részét).

I.4.4. A tárgyalás

A Hivatal előtti szabadalmi eljárások általában írásban folynak. Egyes esetekben azonban a meghallgatás megkönnyítheti a tényállás tisztázását, mivel annak során többféle eljárási cselekmény koncentráltan elvégezhető, az eljárás összes résztvevőjének jelenlétében, illetve közreműködésével. Mőd van

pl. a tanúk meghallgatására, több tanú meghallgatása esetén a tanúvallomások egybevetésére, a tárgyi bizonyítási eszközök Hivatal általi megszemlélésére.

Ket. 62.§ (1)

A Ket. általános szabálya szerint a hatóság tárgyalást tart, ha ezt jogszabály előírja, vagy a tényállás tisztázásához, szükség van az eljárásban részt vevő személyek együttes meghallgatására.

Az Szt. – az írásbeli előkészítést követően – a következő esetekben írja elő kötelező jelleggel szóbeli tárgyalás tartását:

- a megsemmisítési kérelem elbírálása tárgyában [Szt. 81. § (1) bek.];
- a nemleges megállapítási kérelem elbírálása tárgyában [Szt. 83. § (1) bek.].

Az Szt. – a vonatkozó feltétel fennállása esetén ugyancsak kötelező jelleggel – szóbeli tárgyalás tartását rendeli el a következő esetekben is:

- gyorsított eljárás esetén a megsemmisítési kérelem elbírálása tárgyában, ha bármelyik fél ezt kellő időben kéri [Szt. 81/A. § (5) bek. c) pont];
- gyorsított eljárás esetén a nemleges megállapítási kérelem elbírálása tárgyában, ha bármelyik fél ezt kellő időben kéri [Szt. 83.§ (4) bek.].

A Ket. fenti általános szabályát erősítik meg az Szt. azon rendelkezései, amelyek alapján – a Hivatal mérlegelése szerint – szóbeli tárgyalás tartásának van helye akkor is, ha a tényállás tisztázásához szükség van a felek együttes meghallgatására a következő esetekben:

- gyorsított eljárás esetén a megsemmisítési kérelem elbírálása tárgyában [Szt. 81/A. § (5) bek. c) pont];
- gyorsított eljárás esetén a nemleges megállapítási kérelem elbírálása tárgyában [Szt. 83/A.§ (4) bek.].

Ket. 62.§ (2),(3)

A tárgyaláson a hatóság meghallgathatja az ügyfelet (ügyfeleket), a tanút, a szakértőt, és megszemlélheti a szemletárgyat. Az ügyfél közölheti észrevételét a tárgyaláson elhangzottakra, kérdést intézhet a meghallgatott személyhez, és indítványozhatja más személy meghallgatását vagy más bizonyíték beszerzését.

Az indítványok kapcsán azonban megfelelően alkalmazható az

Szt. 47. §-ának (3) bekezdésében foglalt szabály, amely szerint az ügyfél nem kellő időben előterjesztett nyilatkozatát a Hivatal figyelmen kívül hagyhatja (ld. az I.4.3.3.1 pont vonatkozó részét).

Szt. 53. § (4)

Az Szt. szerint szabadalmi ügyekben az eljárás csak akkor nyilvános, ha abban ellenérdekű fél is részt vesz. Az Szt. alapján tárgyalásra minden esetben ellenérdekű felek közötti eljárásban kerül sor. A szabadalmi ügyekben folytatott tárgyalások tehát nyilvánosak: azokon bárki részt vehet, függetlenül az ügyfelek jóváhagyásától.

A tárgyalással kapcsolatban lásd még a Módszertani Útmutató VI. részét

I.4.5. Beadványokkal kapcsolatos hiányok

Szt. 47. § (4)

A szabadalmi ügyekben előterjesztett beadványokkal kapcsolatos hiányok pótlására – a mulasztás jogkövetkezményeire történő figyelmeztetés mellett – az ügyfelet fel kell hívni, illetve figyelmeztetni kell.

Ket. 37. § (3)

Az Szt. e szabálya lényegében megfelel a Ket.-ben foglalt, hasonló tárgyú általános szabálynak, mely szerint, ha a kérelem nem felel meg a Ket.-ben meghatározott követelményeknek, az eljáró hatóság a kérelem beérkezésétől számított nyolc napon belül – megfelelő határidő megjelölése és a mulasztás jogkövetkezményeire történő figyelmeztetés mellett – hiánypótlásra hívja fel az ügyfelet. Nem bocsátható ki hiánypótlási felhívás olyan adat igazolására vagy melléklet csatolására, amelyet a Ket. 36. §-ának (2) bekezdése alapján a hatóságnak kell beszereznie, továbbá akkor sem, ha az ügyfél a kérelmet azért nem formanyomtatványon nyújtja be, mert a formanyomtatvány kitölthető és letölthető változatát a Hivatal az elektronikus tájékoztatás szabályai szerint nem tette közzé.

Ket. 36.§ (2)

Az ügyfél azonosításához szükséges adatok kivételével az ügyféltől nem kérhető olyan adat igazolása, amely nyilvános, vagy amelyet valamely hatóság, bíróság vagy a Magyar Országos Közjegyzői Kamara jogszabállyal rendszeresített nyilvántartásának tartalmaznia kell.

A beadványokkal kapcsolatos hiányokra vonatkozó, Szt. szerinti általános szabályt a szabadalmi eljárásokban érvényesülő eljárási rend egészének összefüggésében kell értelmezni. Ennek megfelelően – összhangban az Szt. részletesebb eljárási rendelkezéseiben foglaltakkal – az általános szabály az egyes szabadalmi eljárások különböző szakaszai, illetve részletei összefüggésében más és más módon alkalmazandó.

Általában elmondható, hogy ha a beadvánnyal (bejelentéssel, kérelemmel) kapcsolatos hiány alaki természetű, így különösen, ha az valamely törvényes kellék hiányában mutatkozik meg, a Hivatalnak hiánypótlási felhívást kell kibocsátania. A bírósági gyakorlat szerint ide tartoznak azok az esetek is, amikor a fél valamely tényre vagy körülményre hivatkozik, azonban annak alátámasztására semmilyen bizonyítást nem terjeszt elő. Hiánypótlási felhívást kell kibocsátani például akkor, ha a megsemmisítési kérelemben az újdonság, illetve a feltalálói tevékenység hiányára vonatkozó állításokat a kérelmező semmilyen módon nem bizonyítja. Mindazonáltal ha a bizonyítékok csatolására történő felhívás eredményeként benyújtott anyag a Hivatal szerint nem támasztja alá megfelelően a bizonyítandó tényt vagy körülményt, a szóban forgó érdemi hiányosságok észlelésekor a Hivatal nem bocsát ki további hiánypótlási felhívást, hanem a tényállást a rendelkezésre álló iratok alapján állapítja meg.

I.5. Határidők

I.5.1. A határidőkre vonatkozó általános szabályok

Szt.48.§(1)-(2)

Az Szt. a határidők között különbséget tesz aszerint, hogy törvényben meghatározott vagy az SZTNH által kitűzött határidőről van-e szó. A törvény által meghatározott határidők nem hosszabbíthatók meg, s elmulasztásuk esetén a jogkövetkezmények külön figyelmeztetés nélkül is bekövetkeznek. Ahol nincs törvényes határidő, ott legalább két hónapos határidőt kell az ügyfél számára kitűzni a hiánypótlásra vagy a nyilatkozattételre. Ez a határidő a lejárati idő előtt előterjesztett kérelemre meghosszabbítható, azonban csak

különösen indokolt esetben adható négy hónapot meghaladó, de legfeljebb hat hónapos, illetve többszöri határidő-hosszabbítás.

Szt. 48. § (7)

Szabadalmi ügyekben nem alkalmazandóak a Ket.-nek az ügyintézési határidőt (30 nap) és egyéb hatósági intézkedésekre megállapított határidőket előíró előírásai.

A határidők számításánál a Ket. és az Szt. alábbi rendelkezéseit kell figyelembe venni.

Ket. 65. § (1)

A napokban vagy munkanapokban megállapított határidőbe nem számít bele a határidő kezdetére okot adó cselekmény vagy körülmény bekövetkezésének, továbbá a közlésnek, a kézbesítésnek, a hirdetmény kifüggesztésének és levételének a napja.

Ket. 65. § (2)

A hónapokban vagy években megállapított határidő azon a napon jár le, amely számánál fogva megfelel a kezdőnapnak, ha pedig ez a nap a lejárat hónapjában hiányzik, a hónap utolsó napján.

Ket. 65. § (3)

Ha a határidő utolsó napja olyan nap, amelyen a hatóságnál a munka szünetel, a határidő a legközelebbi munkanapon jár le.

Szt. 48. § (8)

A postán küldött beadvány előterjesztési ideje az SZTNH-hoz való beérkezés napja. Az SZTNH által kitűzött határidőhöz képest elkéssetten beérkező beadványt azonban határidőben beérkezettnek kell tekinteni, ha azt ajánlott küldeményként a határidő lejáratá előtt postára adták, kivéve, ha a beadvány a határidő lejártát követő két hónap eltelté után érkezett be.

Szt. 85. § (6)

A megváltoztatási kérelem előterjesztésére vonatkozóan az Szt. a kérelem benyújtására vagy ajánlott küldeményként való postára adására határozza meg a harmincnapos határidőt.

Szt. 53/D. § (7)

Az elektronikus úton benyújtott beadvány az elektronikus érkeztetésről szóló automatikus visszaigazolásnak az ügyfél részére történő elküldésével tekintendő benyújtottnak, kivéve, ha az SZTNH a kapott dokumentum értelmezhetetlenségét állapítja meg, és erről az ügyfelet elektronikus levélben értesíti.

Ket. 65. § (6)

A határozott naphoz kötött jogszerzés a nap kezdetén következik be. A határidő elmulasztása vagy a késedelem jogkövetkezményei a határidő utolsó napjának elteltével állnak be.

Ket. 65. § (7)

A határidőt kétség esetén megtartottnak kell tekinteni.

Ket. 65. § (8)

Az üzemzavar időtartamát a határidők számítása szempontjából figyelmen kívül kell hagyni.

További különbségtétel a határidők között az Szt.-ben, hogy melyek elmulasztása esetében lehet igazolással élni. (Az igazolás kapcsán ld. az I. 6. pontot.)

I.5.2. Az eljárás folytatása iránti kérelem

A Hivatal által megállapított határidők elmulasztásának orvosolásához az Szt. a Ket.-hez képest speciális lehetőséget biztosít az ügyfelek számára az eljárás folytatása iránti kérelem intézménye révén. Az Szt. részletes rendelkezéseket tartalmaz a kérelem előterjesztésének határideje és feltételei, a kérelem elfogadásának hatásai, valamint az eljárás folytatása iránti kérelem kizártságának esetei tárgyában. Általános érvennyel kell kiemelni, hogy – az igazolási kérelemmel (ld. 6. pont) szemben – az eljárás folytatása iránti kérelem benyújtására kizárólag a Hivatal által megállapított határidők elmulasztása esetén van lehetőség, az Szt.-ben foglalt határidők elmulasztása esetén tehát nincs.

I.5.2.1. Az eljárás folytatása iránti kérelem előterjesztésének határideje

Szt. 48. § (3)

Az eljárás folytatása iránti kérelmet a határidő elmulasztása miatt hozott hivatali döntés közlésétől számított két hónapon belül lehet előterjeszteni.

I.5.2.2. Az eljárás folytatása iránti kérelem teljesítésének feltételei

Az Szt. – a benyújtás határidején túlmenően – két további feltételt határoz meg az eljárás folytatása iránti kérelem kapcsán:

Szt. 48. § (4)

A kérelem előterjesztésével egyidejűleg pótolni kell az elmulasztott cselekményt is.

Szt. 53/C.§ (2)

Az eljárás folytatása iránti kérelemért díjat kell fizetni (ld. Díjrendelet).

A fenti feltételek teljesülése esetén a Hivatalnak teljesítenie kell az eljárás folytatása iránti kérelmet, vagyis annak elbírálása

kapcsán a Hivatal nem rendelkezik mérlegelési jogkörrel.

I.5.2.3 Az eljárás folytatása iránti kérelem teljesítésének hatásai

Szt. 48. § (5) Ha a Hivatal az eljárás folytatása iránti kérelemnek helyt ad, a mulasztó által pótoltt cselekményt az elmulasztott határidőn belül teljesítettnek kell tekinteni, és a mulasztás folytán hozott döntést – a szükséghez képest – részben vagy egészben vissza kell vonni vagy módosítani kell.

I.5.2.4 Az eljárás folytatása iránti kérelem kizártságának esetei

Szt. 48. § (6) Az eljárás folytatása iránt nem terjeszthető elő kérelem a következő – ellenérdekű felek közötti – eljárásokban:

- a megsemmisítési eljárásban;
- a nemleges megállapítási eljárásban;
- a kényszerengedéllyel kapcsolatos egyes eljárásokban
(Szt. 83/E-83/G. §)

I.5.2.5 Az eljárás folytatása iránti kérelem alkalmazása az Szt. szerinti jogorvoslati rendben

Egyes esetekben vitás lehet, hogy az ügyfél által előterjesztett megváltoztatási kérelmet – tartalma alapján – megváltoztatási kérelemként vagy az eljárás folytatása iránti kérelemként kell-e kezelni. Az eljárás folytatása iránti kérelemre, illetve a megváltoztatási kérelemre vonatkozó rendelkezések alkalmazásának vitás kérdései kapcsán lásd a 11.2 pontot.

I.6. Igazolás

Ket. 66. § (1) A Ket. általános szabálya szerint, aki az eljárás során valamely határnapot, határidőt önhibáján kívül elmulasztott, igazolási kérelmet terjeszthet elő.

Önhibáján kívül akadályoztatva van például az, aki baleset vagy súlyos betegség miatt nem tud eleget tenni valamely kötelezettségének. Kimentési ok továbbá, ha valaki a tőle elvárható mértékben mindent megtett kötelezettsége teljesítése

érdekében, ám az mégsem történt meg határidőben.

Szt. 49. §

Az Szt. az igazolás körében – részben kiegészítve a Ket. szabályait, részben el is térve azoktól – részletes rendelkezéseket tartalmaz a kérelem előterjesztésének határideje és feltételei, a kérelem elfogadásának hatásai, valamint az igazolási kérelem kizártságának esetei tárgyában. Tekintettel arra, hogy az Szt. kizárja az igazolás lehetőségét olyan határidőkkel kapcsolatban, amelyek elmulasztásának következményeit az eljárás folytatása iránti kérelemmel (ld. 5.2 pont) el lehet háritani, általános érvennyel kell kiemelni, hogy igazolási kérelemmel csak a törvényben meghatározott határidők elmulasztása esetén lehet élni.

I.6.1. Az igazolási kérelem előterjesztésének határideje

Szt. 49. § (1)-(2)

Az Szt. két határidőt állapít meg, a következők szerint:

- A kérelmet az elmulasztott határnaptól, illetve az elmulasztott határidő utolsó napjától számított két hónapon belül kell benyújtani; ha azonban a mulasztás az ügyfélnek később jutott tudomására vagy az akadály később szűnt meg, a két hónapos határidő a tudomásra jutástól vagy az akadály elhárulásától számít.
- Az elmulasztott határnaptól, illetve az elmulasztott határidő utolsó napjától számított tizenkét hónapon túl igazolási kérelmet nem lehet előterjeszteni. A tizenkét hónapos határidő jogvesztő jellegű, vagyis annak letelte után igazolási kérelmet semmilyen esetben nem lehet előterjeszteni – akkor sem, ha a mulasztás az érintettnek csak később jutott tudomására, illetve az akadály csak később szűnt meg. A tizenkét hónapos határidő elmulasztása miatt igazolási kérelemnek sincs helye.

Szt. 49. § (3)

Az ipari tulajdon oltalmára létesült Párizsi Uniós Egyezmény 4. cikkében – az elsőbbségi igény érvényesítéséhez szükséges bejelentés benyújtására – előírt és a belső elsőbbség érvényesítésére megszabott [61. § (1) bek. c) pont] tizenkét hónapos határidő elmulasztása esetén igazolási kérelem e határidő utolsó napjától számított két hónapon belül terjeszthető elő.

I.6.2. Az igazolási kérelem teljesítésének feltételei

Szt. 49. §(1),(4) Az Szt. – a benyújtás határidején túlmenően – három további feltételt állapít meg az igazolási kérelemmel kapcsolatban:

Az igazolási kérelemben elő kell adni a mulasztás okát és a mulasztás vétlenségét valószínűsítő körülményeket. Az ügyfélnek tehát a kérelemben ki kell fejtenie, hogy mulasztása miért minősül önhibáján kívülnek.

Határidő elmulasztása esetén az igazolási kérelem előterjesztésével együtt pótolni kell az elmulasztott cselekményt is. A határidő meghosszabbítását a határidő lejárta előtt kell kérni [Szt. 48. § (2) bek.].

Szt. 53/C.§ (2) Az igazolási kérelemért díjat kell fizetni. A díj nevesítése, illetve összege a Magyar Szabadalmi Hivatal előtti iparjogvédelmi eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól 19/2005. (IV. 12.) GKM rendelet (a továbbiakban: Díjrendelet) 15. §-ában jelenleg nem szerepel, ezért jelenleg az igazolási kérelem előterjesztéséért nem kell díjat leróni, és az annak elmulasztása esetére előírt jogkövetkezményeket sem kell alkalmazni.

I.6.3. A sikeres igazolási kérelem hatásai

Szt. 49. § (5) Ha a Hivatal az igazolási kérelemnek helyt ad, a mulasztó által pótoltt cselekményt az elmulasztott határidőn belül teljesítettnek kell tekinteni.

Ket. 67.§ (1) A Ket. általános szabálya szerint ha a hatóság az igazolási kérelemnek helyt ad, az igazolási kérelmet benyújtó személyt eljárásjogi szempontból olyan helyzetbe kell hozni, mintha nem mulasztott volna. Ennek érdekében a hatóság a döntését módosítja vagy visszavonja, az eljárást megszüntető döntésének visszavonása esetén az eljárást folytatja, illetve egyes eljárási cselekményeket megismétel.

Ha az elmulasztott határnap tárgyalásra vonatkozott, az Szt. szerint a tárgyalást a szükséges keretben meg kell ismételni, és az új tárgyalás eredményéhez képest az elmulasztott tárgyalás alapján hozott döntés hatályban tartása, illetve teljes vagy részben történő visszavonása kérdésében is határozni kell.

I.6.4. Az igazolás kizártságának esetei

Szt. 49. § (6) Az Szt. kizárja az igazolás lehetőségét a következőkkel kapcsolatos határidők elmulasztása esetén:

- igazolási kérelem előterjesztése [Szt. 49. § (1)-(3) bek.];
- az eljárás folytatása iránti kérelem előterjesztése [Szt. 48. § (3) bek.];
- elsőbbségi nyilatkozat megtétele és kijavítása [Szt. 61. § (2) és (69) bek.].

Szt. 49. § (7) Nincs helye igazolásnak olyan határidőkkel kapcsolatban sem, amelyek elmulasztásának következményeit az eljárás folytatása iránti kérelemmel [Szt. 48. § (3)-(6) bek.] el lehet hátrítani. (Ezzel kapcsolatban lásd az 5.2 pontot.)

Minden más esetben a mulasztás igazolására – az ismertetett feltételek szerint – lehetőség van.

I.7. Az eljárás felfüggesztése

Az Szt. – az iparjogvédelmi eljárások sajátosságaira való tekintettel – a Ket.-hez képest speciális rendelkezéseket tartalmaz az eljárás felfüggesztésére vonatkozóan.

Szt. 50. § Az Szt. 50. §-a négy olyan esetet nevesít, amelyek fennállása esetén a Hivatalnak a szabadalmi eljárást fel kell függesztenie:

- ha a szabadalmi bejelentésre, illetve a szabadalomra való jogosultság tárgyában bíróság előtt per indul, annak jogerős befejezéséig,
- ha a szabadalmi ügy érdemi eldöntése olyan kérdés előzetes elbírálásától függ, amelyben az eljárás más szerv hatáskörébe tartozik,
- ha a szabadalmi ügy az azzal szorosan összefüggő, a Hivatal hatáskörébe tartozó egyéb eljárásban hozott döntés nélkül megalapozottan nem dönthető el, illetve
- az ügyfél halála vagy megszűnése esetén, amíg a jogutód személyét bejelentik és igazolják.

Szt. 50. § (1) Az Szt. 50. §-a (1) bekezdésének első mondata értelmében a szabadalmi bejelentésre, illetve a szabadalomra való jogosultság tárgyában indult per esetén a Hivatal a per jogerős befejezéséig

felfüggeszti az eljárást. Ilyen per lehet például egy szabadalmat átruházó szerződés bíróság előtti megtámadása.

A gyakorlatban a per megindításáról a Hivatal rendszerint az ügyfél tájékoztatása alapján szerez tudomást. Ilyen esetekben az ügyfélnek igazolnia kell a per megindításának tényét az érkeztetett keresetlevél másolatának benyújtásával vagy más alkalmas módon. Az eljárás felfüggesztésének nem feltétele, hogy a szabadalmi bejelentésre, illetve a szabadalomra való jogosultság tárgyában indult per a szabadalmi eljárás megindulásakor már folyamatban legyen; azaz az eljárást a szabadalmi bejelentést követően megindított per esetén is fel kell függeszteni.

A Hivatal a szabadalmi eljárás folytatását azt követően rendeli el, hogy – jellemzően az ügyfél tájékoztatása alapján – tudomást szerez az előkérdés kapcsán indult per jogerős befejezéséről. Az ügyfél a per befejezésének tényét a Hivatal felé a jogerős bírósági ítélet másolatának benyújtásával igazolja.

Az Szt. 50. §-a (1) bekezdésének második mondata értelmében, ha a Hivatal a szabadalmi eljárás során – akár hivatalból, akár az ügyfél kérelme alapján – megállapítja, hogy a szabadalmi ügy érdemben nem dönthető el egy olyan kérdés előzetes elbírálása nélkül, amelyben az eljárás más szerv hatáskörébe tartozik, a Hivatal a szabadalmi eljárást e döntés meghozataláig felfüggeszti. A gyakorlatban ez a szabály úgy érvényesül, hogy ha a Hivatalnak tudomása van arról, hogy egy másik hatóság előtt folyamatban van egy olyan ügy, amely a konkrét szabadalmi eljárást érinti, akkor az eljárás felfüggesztésével intézkedik arról, hogy a hivatali döntés csak a másik hatóság döntésének ismeretében szülessen meg.

A Hivatal a szabadalmi eljárás folytatását ebben az esetben is az arról való tudomásszerzést követően rendeli el, hogy a más szerv hatáskörébe tartozó eljárásban jogerős döntés született, és ezt az ügyfél a Hivatal felé megfelelő módon igazolta.

Szt. 50. § (3)

Előfordulnak olyan esetek is, amikor a szabadalmi ügy az azzal szorosan összefüggő, azonban szintén a Hivatal hatáskörébe tartozó egyéb eljárásban hozott döntés nélkül nem dönthető el megalapozottan. Amennyiben a Hivatal eljárása során ezt észleli,

hivatalból felfüggeszti az eljárást a hatáskörébe tartozó egyéb eljárásban hozott döntés meghozataláig. Ilyen esetekben az eljárás felfüggesztését az ügyfél is kérheti a Hivaltól.

Szt. 50. § (2)

Az Szt. – a Ket.-tel összhangban – az ügyfél halála, illetve megszűnése esetére az eljárás felfüggesztését írja elő a jogutód jogainak védelme érdekében. Abban az esetben, ha a jogutódlást nyomban bejelentik és igazolják, az eljárás felfüggesztése természetesen nem indokolt. Előfordulhat ugyanakkor az is, hogy a jogutód ésszerű időn belül nem jelentkezik, illetve személyét nem jelentik be: ebben az esetben az eljárás befejezése és az esetleges ellenérdekű felek jogainak védelme érdekében a Hivatal a szabadalmi eljárást megszünteti vagy – ha ez a döntés előkészítettségére figyelemmel lehetséges – a rendelkezésre álló adatok alapján hozza meg döntését.

Szt. 50. § (4)

Az eljárás felfüggesztése körében az Szt. főszabályként kizárja a bejelentő kérelmére történő felfüggesztés lehetőségét a szabadalom megadására irányuló eljárásban, ebben az eljárásban ugyanis a bejelentés benyújtásához és egyes eljárási cselekményekhez fűződő jogkövetkezmények és a törvényi határidők miatt közérdek fűződik az eljárás ésszerű időn belül történő befejezéséhez. E főszabály alól kivételt képez a szabadalmi bejelentésre vagy a szabadalomra való jogosultság tárgyában indult per és a más szerv, illetve a hivatal hatáskörébe tartozó olyan előkérdés esete, melynek előzetes eldöntése nélkül az ügyben nem hozható érdemi, illetve megalapozott döntés [Szt. 50. § (1) és (3) bek.].

A Hivatal az eljárás felfüggesztését, valamint annak folytatását valamennyi esetben végzéssel rendeli el. A Hivatal eljárást felfüggesztő végzése ellen az Szt. 85. §-a (1) bekezdésének b) pontja értelmében önálló megváltoztatási kérelemmel lehet élni. Az Szt. 46. §-ának (3) bekezdésével összhangban a Hivatal eljárás felfüggesztését elrendelő végzése a kézbesítéssel emelkedik jogerőre, ha nem kérik annak megváltoztatását.

Abban az esetben, ha az eljárás felfüggesztését az ügyfél kéri, a Hivatal azonban úgy ítéli meg, hogy a felfüggesztés iránti kérelem nem alapos vagy az ügyfél a felfüggesztés alapjául szolgáló okok fennállását nem igazolja megfelelően, kérelmét a

Hivatal végzéssel elutasítja. Az eljárás felfüggesztése iránti kérelem elutasítását kimondó végzés ellen az Szt. 85. §-a értelmében nincs helye önálló jogorvoslatnak. Ennek értelmében a Hivatal ilyen irányú döntése csupán az eljárást befejező döntés elleni megváltoztatási kérelemmel támadható meg.

Szt. 50. § (5)

Az Szt. – a Ket. és a Pp. rendelkezéseivel összhangban – főszabályként kimondja, hogy az eljárás felfüggesztésekor minden határidő megszakad és az eljárás folytatásával újra elkezdődik. Így a Hivatal eljárást felfüggesztő végzése jogerőre emelkedésének napján megszakad például az ügyfél részére kitűzött nyilatkozattételi határidő, míg az eljárás folytatását kimondó végzés jogerőre emelkedésével – a nyilatkozattételi határidő tűzését és az eljárás felfüggesztését kimondó végzések közt korábban már eltelt időtartamra való tekintet nélkül – újra elkezdődik.

Szt. 50. § (6)

Tekintettel arra, hogy a közigazgatási eljárások során – így a Hivatal hatáskörébe tartozó szabadalmi eljárások során is – gyakran az ügyfelek vagy harmadik személyek jelentős érdeke fűződik ahhoz, hogy az eljáró hatóság minél rövidebb idő alatt meghozza döntését, az Szt. – a Ket. azonos tartalmú rendelkezését megismételve – felhatalmazást ad a Hivatal számára, hogy a konkrét szabadalmi ügyben a főszabálytól eltérően döntsön az eljárás felfüggesztésének az eljárási határidőkre vagy meghatározott eljárási határidőre gyakorolt hatását illetően. Ezzel a felhatalmazással olyankor célszerű élni, ha bizonyos, hogy a folyamatban lévő eljárási cselekmény megtörténte – így például az ügyfél nyilatkozattételére, illetve meghatározott bizonyítékok benyújtására – a felfüggesztési ok fennállásától függetlenül szükség van.

I.8. Képviselet

Szt. 51. §

A Hivatal hatáskörébe tartozó szabadalmi ügyekben ellátandó képviselet szabályait az Szt. 51. §-a szabályozza. Az Szt. ezen szakasza a Ket. képviseletre vonatkozó általános szabályaihoz képest – a Ket. 13. §-a (2) bekezdésének a) pontja valamint az

Szt. 45. §-ának (1) bekezdése értelmében – speciális rendelkezéseket tartalmaz. Ennek megfelelően a Ket. képviseletre vonatkozó szabályait szabadalmi ügyekben csupán akkor kell alkalmazni, ha az Szt. nem tartalmaz eltérő szabályokat.

Képviselő az a személy, aki az ügyfél helyett, az ügyfél nevében meghatározott eljárási cselekményeket végez. A képviselet alapulhat a) törvényen, illetőleg hatósági rendelkezésen, b) jogügyleten, c) jogi személy alapszabályán, illetőleg szervezeti szabályzatán.

Törvényes képviseletről akkor van szó, ha a képviseleti jogkör jogszabály, illetőleg hatósági határozat állapítja meg. Törvényes képviselő pl. a szülő, a gyám vagy a gondnok. Jogügyleten alapul a képviselet, ha azt a képviselt és a képviseletet ellátó személy közötti szerződés (jellemzően megbízási szerződés) és ehhez kapcsolódóan meghatalmazás hozza létre. Ez esetben az ügyfelet képviselheti hivatásos képviselő (ügyvéd vagy szabadalmi ügyvivő), illetve más meghatalmazott személy (pl. hozzátartozó vagy bejelentőtárs). Végül, ha a képviseleti jog jogi személy alapszabályán vagy szervezeti szabályzatán alapszik, szervezeti képviseletről beszélünk. Ide sorolható például egy cég jogtanácsosa vagy alkalmazott szabadalmi ügyvivője által ellátott képviselet. A képviseleti jogosultság keletkezése szerinti képviseleti kategóriák azonban nem minden esetben különülnek el egymástól élesen.

Az ügyfél képviseletében akkor járhat el jogtanácsos, ha az ügyfél szervezeténél munkaviszonyban vagy tagsági jogviszonyban áll, és ez a szervezet feltüntetésre került a jogtanácsosi igazolványában. Ekkor jogtanácsosi igazolványával igazolja képviseleti jogát, külön meghatalmazás nem szükséges. E jogtanácsost átmeneti akadályoztatása esetén helyettesítheti egy másik jogtanácsos, az akadályozott jogtanácsostól kapott meghatalmazás alapján, de csak olyan szervezet képviseletében, amelynél a meghatalmazó jogtanácsos munkaviszonyban vagy tagsági jogviszonyban áll. A meghatalmazásnak a kötelező elemeken túl ebben a kivételes esetben tartalmaznia kell minden adatot, amelyből megállapítható, hogy a helyettesített

jogtanácsos jogosult lett volna a képviselet ellátására.

Külföldinek nem minősülő ügyfél jogosult arra, hogy egy másik, cselekvőképes természetes személyt meghatalmazzon a Hivatal előtti eljárásban. Ekkor azonban a meghatalmazott magánszemélyként és nem jogtanácsosként járhat el, így képviseleti jogosultságát saját nevére szóló meghatalmazással igazolhatja és nincs lehetőség a hivatásos képviselettel összefüggő költségek érvényesítésére.

Jogellenesnek minősül, ha hivatásos képviselet ellátásával foglalkozó szervezet (pl. szabadalmi ügyvivői társaság) alkalmazásában álló jogtanácsos egy harmadik személy által a jogtanácsos munkaadójának adott meghatalmazás alapján kíván eljárni.

Szintén jogellenesnek minősül, ha szabadalmi ügyvivői társaság sem ügyvédi, sem jogtanácsosi igazolvánnyal nem rendelkező – akár jogi végzettségű – tagja kíván képviselőként eljárni. Ilyen személy csak meghatalmazott magánszemélyként járhat el, így képviseleti jogosultságát saját nevére szóló meghatalmazással igazolhatja és nincs lehetőség a hivatásos képviselettel összefüggő költségek érvényesítésére. (Ide nem értve a szabadalmi ügyvivőket és az általuk helyettesként kijelölt ügyvivőjelölteket.)

Ha egy jogtanácsos e minőségében az ügyféltől származó, a saját nevére szóló eseti megbízás vagy meghatalmazás és jogtanácsosi igazolványa felmutatásával kíván eljárni, a jogtanácsosok tevékenységét szabályozó jogszabályok szerinti "különleges szakértelemre" való hivatkozás esetén is a jogtanácsosi képviselet visszautasításának van helye.

Szt. 51. § (1) és (4)
Ket. 40. § (1) Belföldi személy, valamint az olyan külföldi (természetes vagy jogi) személy, akinek a lakóhelye, vagy amelynek a székhelye az Európai Gazdasági Térség (EGT) tagállamának területén van, a Hivatal hatáskörébe tartozó valamennyi szabadalmi ügyben eljárhat személyesen vagy igénybe veheti a képviselet valamely formáját. A Ket. 40. §-ának (1) bekezdése értelmében az ügyfél és képviselője együtt is eljárhat.

Azon külföldi személyek azonban, akiknek a lakóhelye, illetve amelyeknek a székhelye az EGT tagállamainak, illetve egyéb olyan államoknak a területén kívül esik, amelyekkel Magyarország az Szt. rendelkezéseitől eltérő tartalmú nemzetközi szerződést kötött (jelenleg nincs hatályban egyetlen ilyen megállapodás sem, a Szabadalmi Jogi Szerződés pedig lehetővé teszi a szabadalmi eljárásokban a kötelező képviselet előírását), kötelesek a Hivatal hatáskörébe tartozó valamennyi szabadalmi ügyben szabadalmi ügyvivőt vagy ügyvédet képviseletükkel megbízni. Külföldinek minősülő ügyfél esetében tehát jogtanácsos nem járhat el. Külföldinek minősül az a jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet, illetve természetes személy, amely (aki) Magyarország területén székhellyel, ennek hiányában állandó telephellyel, illetve lakóhellyel, ennek hiányában szokásos tartózkodási hellyel nem rendelkezik.

Ha a külföldi személy a törvény értelmében köteles lenne szabadalmi ügyvivőt vagy ügyvédet képviseletével megbízni, ennek azonban nem tesz eleget, az ügygondnok kirendeléséről szóló részben, az Szt. 51. §-ának (5) bekezdésével kapcsolatban elmondottak irányadók.

Ha nem merül fel ügyvéd vagy szabadalmi ügyvivő kötelező részvétele az eljárásban, sem az Szt., sem a Ket. nem támaszt a meghatalmazott képviselőkkel szemben kifejezett kritériumokat. Ezzel együtt nyilvánvaló, hogy csak eljárási képességgel rendelkező személy [Ket. 15. § (7) bek.] lehet meghatalmazott. A Ket. a képviselő személyére nézve egyetlen kizáró okot nevesít, amely rendelkezés értelemszerűen szabadalmi ügyekben is irányadó: „Az ellenérdekű ügyfél képviseletét nem láthatja el ugyanaz a személy”.

Szt. 51. § (2)

A képviseleti meghatalmazást írásba kell foglalni. A szabadalmi ügyvivőnek, ügyvédnek, szabadalmi ügyvivői irodának, szabadalmi ügyvivői társaságnak vagy ügyvédi irodának – akár belföldön, akár külföldön – adott meghatalmazás érvényességéhez elegendő, ha azt a meghatalmazó aláírta. (A meghatalmazó lehet maga az ügyfél vagy általa meghatalmazott harmadik személy.) Az írásbeli meghatalmazás alaki követelményei vonatkozásában az Szt. a Ket.-nél enyhébb

követelményeket támaszt, mivel nem kívánja meg az írásbeli meghatalmazás közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalását.

Ezzel kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy az Szt.-ben említett meghatalmazás a Ptk. 222. §-a szerint egyoldalú jognyilatkozat: "Képviseleti jogot – a törvényen, a hatósági rendelkezésen és az alapszabályon alapuló képviseleten felül – a képviselőhöz, a másik félhez vagy az érdekelt hatósághoz intézett nyilatkozattal (meghatalmazás) lehet létesíteni."

A képviselő és a képviselt személy közötti – pl. megbízási – jogviszony alapjául szolgáló szerződés (ha írásba foglalják) és a képviseleti jogot létesítő meghatalmazás két különböző okirat, a Hivatal előtti eljárásban pedig csak az utóbbi benyújtására van szükség a képviseleti jog alátámasztására.

Kiemelendő azonban, hogy a Ket. 40/A. §-a (1) bekezdésének második mondatában foglaltak – ennek értelmében a meghatalmazás eredeti példányát vagy hitelesített másolatát az első kapcsolatfelvétel alkalmával az iratokhoz kellene csatolni – szabadalmi ügyekben nem alkalmazhatók. Az Szt. teljes körűen – és részben a Ket.-től eltérően – szabályozza a képviseleti jog alaki követelményeinek kérdéseit, amelyből következően a Hivatal nem követeli meg az eredeti képviseleti meghatalmazás becsatolását; azaz azt másolatban (illetve elektronikus úton benyújtott kérelmek esetében elektronikus másolatban csatolt mellékletként) is elfogadja.

Az Szt. szövegéből egyértelműen kitűnik, hogy a Hivatal a külföldön adott meghatalmazást a belföldön adott meghatalmazással azonos módon és feltételekkel fogadja el.

Több bejelentő esetén a képviseleti meghatalmazást minden képviselt személynek alá kell írnia. Lehetőség van továbbá arra is, hogy egy képviselő az azonos érdekű ügyfelek (pl. bejelentőtársak) csupán egy részének képviseletében járjon el.

Ket. 40/A. § (4)

A képviseleti meghatalmazás kiterjedhet a Hivatal előtt zajló teljes hatósági eljárásra, vagy kizárólag a meghatalmazásban megjelölt konkrét cselekményre vagy cselekményekre.

Szt. 51. § (2)

A képviseleti meghatalmazás általában csak egy, a

meghatalmazásban megjelölt szabadalmi ügyben érvényes. Az Szt. azonban – a gyakorlati igényekkel összhangban – lehetőséget biztosít arra is, hogy a meghatalmazó képviselője részére olyan általános meghatalmazást adjon, melynek alapján a képviselő eljárhat a Hivatal hatáskörébe tartozó valamennyi szabadalmi ügyben, amelyben a meghatalmazó félként vesz részt. Utóbbi esetben a képviselőnek az egyes eljárások során külön kell hivatkoznia az általános meghatalmazásra. Az általános meghatalmazás másolatát minden érintett ügy aktájának tartalmaznia kell.

Az ügyvédi irodának, a szabadalmi ügyvivői irodának vagy a szabadalmi ügyvivői társaságnak adott meghatalmazást – összhangban az ügyvédekről, valamint a szabadalmi ügyvivőkről szóló törvény rendelkezéseivel – bármely olyan személy meghatalmazásának kell tekinteni, aki igazolja, hogy az iroda vagy a társaság keretében működik. Ez a szabály nem alkalmazható kiterjesztően, és csak a szabadalmi ügyvivőkre, az ügyvédekre és a jogtanácsosokra vonatkozó jogszabályokkal összhangban értelmezhető. Az Szt. e szabályának célja elsődlegesen az, hogy a szabadalmi ügyvivői, illetve ügyvédi szervezeti működés szabályaira és szokásaira figyelemmel megkönnyítse annak lehetőségét, hogy egy szabadalmi ügyvivőjelölt vagy ügyvédjelölt, illetve alkalmazott szabadalmi ügyvivő vagy ügyvéd képviselési jogosultságát igazolja a Hivatal előtt.

Az Szt. előírása, miszerint az ügyfél kötelező képviselet esetén szabadalmi ügyvivőt vagy ügyvédet köteles megbízni, eleve kizárják a lehetőségét a jogtanácsos általi képviseletnek (nyilván azért is, mert főszabályként jogtanácsos nem fogadhat el meghatalmazást a munkáltatóján kívüli más személytől). A képviseleti kényszer körén kívüli esetekben pedig azok a szabályok, amelyek szerint a szabadalmi ügyvivőnek, szabadalmi ügyvivői irodának vagy társaságnak, egyéni ügyvédnek vagy ügyvédi irodának adott meghatalmazás esetén csak az egyéni ügyvivő vagy ügyvéd, a tag vagy az általuk alkalmazott ügyvivő vagy ügyvéd (illetve jelöltek) jogosultak a meghatalmazás keretei között eljárni iparjogvédelmi ügyben, valamint a jogtanácsosi tevékenység végzésére vonatkozó jogszabályi

előírások és a kialakult bírói gyakorlat (BDT2012.2834) arra engednek következtetni, hogy az Szt.-ben meghatározott személyi körbe a jogtanácsosok nem, csak fent felsorolt személyek tartoznak. Ebből következően a jogtanácsos nem tekinthető olyannak, aki az iroda vagy a társaság keretében működik.

Ket. 40. § (2) és (4) A Hivatal köteles az eljáró személy képviseleti jogosultságát megvizsgálni. Ennek alapján a Hivatal visszautasítja a meghatalmazott eljárását, amennyiben megállapítja, hogy az nem alkalmas a képviselet ellátására, illetve amennyiben a képviseleti jogosultságát az erre irányuló hiánypótlási felhívás ellenére sem igazolja. A meghatalmazott visszautasítása esetén a Hivatal – a képviseleti kényszer körén kívül – az ügyféllel személyesen kapcsolatot tartva folytatja az eljárást mindaddig, amíg az nem gondoskodik megfelelően igazolt képviseletről. Képviseleti kényszer esetén az Szt. 51. §-ának (5) bekezdéséhez írottak az irányadók.

**Ket. 40. § (7)
Szt. 46. § (6)** A Ket. azt is előírja, hogy abban az esetben, ha az ügyfél képviselővel rendelkezik, az iratokat a Hivatal a képviselő részére küldi meg. Ezen előírás alól kivételt képez a személyes megjelenésre szóló idézés, melynek kézbesítése – a képviselő egyidejű értesítése mellett – a megidézett részére történik. A Ket. emellett azonban lehetővé teszi az eljárási képességgel rendelkező ügyfél számára annak kérését, hogy a Hivatal abban az esetben is az ügyfél részére kézbesítse az iratokat, ha ő képviselővel rendelkezik. E főszabály alól kivételt képez az Szt. 46. §-ának (6) bekezdésében foglalt rendelkezés, melynek értelmében a külföldi személyek vonatkozásában fennálló ügyvédi vagy szabadalmi ügyvivői képviseleti kényszer esetén valamennyi döntést a képviselő részére kell kézbesíteni. Ennek értelmében tehát az ilyen külföldi ügyfél nem kérheti a Hivataltól, hogy az ügy iratait közvetlenül az ő részére küldjék meg.

Ket. 40. § (8) Abban az esetben, ha a szabadalmi eljárás során az ügyfél és a meghatalmazott nyilatkozata eltér egymástól, vagy egyéb eljárási cselekményeik ellentétesek, a Hivatal határidő tűzésével nyilatkozattételre hívja fel az ügyfelet. Ha az ügyfél a kitézött

határidőn belül nem nyilatkozik, a Hivatal úgy tekinti, mintha magának az ügyfélnek a nyilatkozatai lennének ellentétesek.

Ha a képviselővel rendelkező ügyfél közvetlenül jár el a Hivatalnál, az intézkedéssel kapcsolatos döntést – az ügyfél eltérő tartalmú kérelme hiányában – a Hivatal a képviselőnek küldi meg.

A képviselet megszűnését, az erre vonatkozó beadvány beérkezése után a Hivatal végzéssel veszi tudomásul.

Amennyiben egy korábbi képviselő képviseleti jogosultsága megszűnik, és a bejelentő ezzel egyidejűleg új képviselőt bíz meg, a meghatalmazást pedig ennek jelzésével együtt becsatolja, a Hivatal a képviseletváltozást is külön döntéssel veszi tudomásul.

Szt. 51. § (3)

A Hivatal a szabadalmi ügyvivők és az ügyvédek közül ügygondnokot rendel ki az ellenérdekű fél kérelmére

- az ismeretlen örökös vagy az ismeretlen helyen tartózkodó fél részére, illetve
- meghatalmazott képviselővel nem rendelkező külföldi ügyfél részére, amennyiben az Szt. értelmében fennáll a képviseleti kényszer (ld. a korábban kifejtetteket).

Ha külföldi ügyfél az eljárás során saját kezdeményezésére a Hivatal által kirendelt ügygondnoktól eltérő szabadalmi ügyvivőt vagy ügyvédet bíz meg a képviseletével, a Hivatal az általa kirendelt ügygondnokot felmenti.

Szt. 51. § (5)

Ha a külföldi személy a törvény értelmében köteles lenne szabadalmi ügyvivőt vagy ügyvédet képviseletével megbízni, ennek azonban nem tesz eleget és ügygondnok kirendelését az ellenérdekű fél sem kéri, a Hivatal felhívja a külföldi személyt, hogy a Hivatal által kitűzött határidőn belül gondoskodjék megfelelő képviseletről.

Ha a külföldi személy a szabadalmi eljárásban kérelmezőként vesz részt és a Hivatal felhívására nem gondoskodik megfelelően a képviseletéről (pl. nem szabadalmi ügyvivőt vagy ügyvédet bíz meg képviseletével), a Hivatal a kérelmet visszavontnak tekinti. Ha a külföldi személy a kontradiktórius eljárásban mint

ellenérdekű fél vesz részt és ennek során nem gondoskodik megfelelő képviselőről, a Hivatal a kérelmező kérelmét a rendelkezésére álló adatok alapján bírálja el.

I.9. Nyelvhasználat

Szt. 52. § (1)

A szabadalmi eljárások – a közigazgatási és a polgári eljárásjogi alapelvekkel összhangban – a Hivatal előtt magyar nyelven folynak. Ugyanígy a szabadalmi leírást az igényponttal, a rajz feliratát és a kivonatot is – ha az Szt. eltérően nem rendelkezik - magyar nyelven kell elkészíteni és benyújtani.

Szt. 52. § (2)

A gyakorlati igényekre és az iparjogvédelmi eljárások sajátosságaira való tekintettel azonban az Szt. lehetőséget biztosít arra, hogy a szabadalmi eljárás során egyes beadványok – a szabadalmi bejelentés meghatározott elemeit [Szt. 58. § (2)-(3) bek.], továbbá a szabadalmi leírást az igényponttal, a rajz feliratát és a kivonatot kivéve – idegen nyelven kerüljenek benyújtásra. A Hivatal az idegen nyelven benyújtott beadványok esetén határidő tűzése mellett felszólíthatja az ügyfelet arra, hogy nyújtsa be az idegen nyelvű beadvány magyar nyelvű fordítását. A fordítást az ügyfél is elkészítheti vagy elkészíttetheti. A gyakorlatban a Hivatal angol, német, illetve francia nyelvű beadványok esetén általában nem írja elő magyar nyelvű fordítás benyújtását.

A Hivatal főszabály szerint nem kívánja meg a szabadalmi eljárásokban hiteles fordítás, illetve felülhitelesített okirat benyújtását. Mindezt a Hivatal – határidő tűzése mellett – csupán abban az esetben írhatja elő, ha az idegen nyelvű okirat magyar nyelvű fordításának pontossága, illetve a külföldi okiratban foglaltak valódisága alappal vonható kétségbe. (A külföldi okiratokkal kapcsolatban ld. még a tényállás megállapításáról szóló rész iratokról szóló pontját.)

Hiteles fordítás elkészítésére kizárólag nyelvi hitelesítési joggal felruházott közjegyző vagy fordító iroda jogosult.

Szt. 52. § (3)

Az elsőbbségi irat magyar nyelvű fordításának benyújtása csak akkor írható elő, ha az elsőbbségi igény érvényessége befolyásolhatja a találmány szabadalmazhatóságának

megítélését. Az elsőbbségi irat fordításának benyújtása helyett a bejelentő nyilatkozhat úgy is, hogy a szabadalmi bejelentés nem más, mint a külföldi bejelentés fordítása.

Szt. 84/H. §

Az európai szabadalommal kapcsolatos fordítási követelményeket az Szt. külön szabályozza (ld. az európai szabadalmi bejelentésekre és az európai szabadalmakra vonatkozó külön módszertani útmutatót).

I.10. Nyilvánosság

I.10.1. Nyilvánosság közzététel előtt

Szt. 53. § (1), (3)

A szabadalmi bejelentés közzétételéig csak a bejelentő, a képviselő, a szakértő, illetve a szakvélemény adására felkért szerv, valamint – ha ez törvényben meghatározott feladataik ellátásához szükséges – a bíróság, az ügyész vagy a nyomozó hatóság tekintheti meg az iratokat. A feltaláló az iratokat megtekintheti akkor is, ha nem ő az igényjogosult.

A szakértők körébe tartozik az újdonságkutatással megbízott külső munkatárs is, aki a szabadalmi elbíráló által rendelkezésére bocsátott szabadalmi leírás, igénypontok és rajz alapján végzi munkáját.

Az ügyfél szaktanácsadójaként fellépő személy csak az ügyfél jelenlétében vagy meghatalmazás alapján tekinthet be az iratokba.

A megtekinthető iratokról a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala – ha azokat nem bíróság, ügyész vagy nyomozó hatóság kéri, díjfizetés ellenében – másolatot ad.

A szabadalmi bejelentések esetében a Ket.-nek az iratok nyilvánosságára vonatkozó szabályaihoz képest többletkövetelményként jelenik meg az Szt.-nek a szabadalmi bejelentések titokban tartására vonatkozó előírása: a szabadalmi bejelentések ugyanis kizárólag a Hivatal általi közzétételtől nyilvánosak, ennek pedig a legkorábbi elsőbbség napjától számított tizennyolc hónap elteltét követően kell megtörténnie, kivéve, ha a bejelentő a korábbi időpontban történő közzétételt

kéri. A szabadalmi bejelentések titkosságát ezért több hónapon keresztül is folyamatosan biztosítani kell.

A közzétételt megelőzően az iratbetekintés csak a jogosultság igazolását tartalmazó egyedi kérelem és ennek megfelelő hatósági döntés alapján lehetséges.

I.10.2. Nyilvánosság közzététel után

Szt. 53. § (1) A közzétételt követően a szabadalmi bejelentés iratait – meghatározott kivételekkel – bárki megtekintheti.

Szt. 53. § (2) Nem lehet betekinteni

Ket. 69. § (1)

- a döntés tervezetébe, illetve a döntéseket és szakértői véleményeket előkészítő, a felekkel nem közölt iratokba;
- a feltaláló megnevezését tartalmazó iratokba, ha a feltaláló nevének nyilvánosságra hozatalát mellőzni kérte;
- a szabadalmi lajstromban fel nem tüntetett és a hatósági tájékoztatás során nem közölt személyes adatokba, kivéve, ha megtekinthetővé tételükhöz az érintett kifejezetten hozzájárult, vagy ha a Ket. rendelkezései szerint harmadik személy a személyes adatot tartalmazó iratba betekinthez;
- az olyan iratba, amelyből következtetés vonható le annak a természetes személynek a kilétére, akire vonatkozóan a hatóság a természetes személyazonosító adatok és a lakcím zárt kezelését rendelte el;
- felhasználói vagy megismerési engedély hiányában a minősített adatot (azaz a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény alapján „Szigorúan titkos!”, „Titkos!”, „Bizalmas!” és „Korlátozott terjesztésű!” minősítéssel rendelkező adatot) tartalmazó iratba a minősítés érvényességi idején belül;
- az egyéb védett adatot (pl. valamilyen törvény alapján magántitkot vagy hivatásbeli titkot) tartalmazó iratba, ha azt az érintett adat védelmét szabályozó törvény kizárja, vagy ha a védett adat megismerésének hiánya nem akadályozza az iratbetekintésre jogosult személyt törvényben biztosított jogai gyakorlásában.

Ket. 69. § (2)

Az ügyfél az adatok megjelölésével kérheti az iratbetekintési jog

korlátozását üzleti és más méltányolható magánérdekének védelmében. A hatóság a kérelemnek – a körülmények körütekintő mérlegelése alapján – akkor ad helyt, ha az adatok megismerésének hiánya az iratbetekintésre jogosultakat nem akadályozza jogaik gyakorlásában.

Ket. 68. § (3)

A személyes vagy védett adatot tartalmazó iratba akkor tekinthet be az ügyfélen kívüli harmadik személy, ha igazolja, hogy az adat megismerése joga érvényesítéséhez, illetve jogszabályon vagy hatósági határozaton alapuló kötelezettsége teljesítéséhez szükséges, valamint ha a védett adat megismerésének törvényi feltételei fennállnak.

Szt. 53. § (3)

A megtekinthető iratokról a Hivatal díjfizetés ellenében másolatot ad. A másolatért fizetendő díj összegét az iparjogvédelmi eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló Díjrendelet állapítja meg.

Ket. 69. § (4)

Az iratbetekintési jog kizárásáról és korlátozásáról a Hivatal végzéssel dönthet, amely ellen önálló jogorvoslatnak van helye, vagyis az egyedi iratbetekintési kérelmet elutasító hivatali döntéssel szemben az iratbetekintést kérő személy megváltoztatási kérelmet nyújthat be.

Szt. 53/D. § (2)

2011. március 1. napjától a Hivatal biztosítja ügyfelei számára az elektronikus iratbetekintést. Ha az ügyfél az említett eljárást a Kormány által biztosított azonosítási szolgáltatáson keresztül kezdeményezi, a Hivatal elektronikus úton közli vele az iratbetekintés engedélyezését, illetve az iratbetekintési kérelem esetleges elutasítását.

Szt. 53. § (4)

A szabadalmi ügyekben az eljárás csak akkor nyilvános, ha abban ellenérdekű fél is részt vesz. Ennek megfelelően valamennyi, az Szt.-ben szabályozott kontradiktórius eljárás nyilvános.

Az iratbetekintés szempontjából a szabadalmi eljárások során keletkező iratokat az alábbiak szerint osztályozhatjuk:

I.10.2.1. Bárki által megtekinthető iratok

Az iparjogvédelmi eljárásokban keletkezett iratok jelentős része bárki számára korlátozás nélkül hozzáférhetővé válik, bárki által szabadon megtekinthető. Ebben az esetben az iratbetekintés során jogosultság igazolására nincsen szükség, így ezek az iratok

korlátozás nélkül hozzáférhetővé válnak a Hivatal honlapján. Külön kérelem és a Kormány által biztosított azonosítási szolgáltatás nélkül azok az iratok lesznek a honlapon megtekinthetőek, amelyekről külön vizsgálat nélkül is megállapítható, hogy személyes adatokat – a szabadalmi lajstromban szereplő, vagy a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítőben megjelenő hatósági tájékoztatás tárgyát képező adatokon kívül – nem tartalmaznak.

I.10.2.2. Az egyedi iratbetekintési kérelem alapján megtekinthető iratok

A szabadalmi ügyek iratainak a honlapon való közzététele a fentiek alapján nem teljes körű. A személyes vagy védett adatokat tartalmazó iratok megtekintését, ha azok nem esnek a bárki által megtekinthető iratok kategóriájába (pl. fizetési könnyítés iránti kérelemhez csatolt jövedelemigazolás, nyugdíjszelvény, bankszámlakivonat) vagy ha külön vizsgálat szükséges ahhoz, hogy eldönthető legyen, megtekinthető-e az irat, és ha igen, szükség van-e bizonyos adatok felismerhetetlenné tételére, a Hivatal külön iratbetekintési kérelem alapján biztosítja. A kérelem előterjeszhető személyesen, illetve benyújtható írásban vagy elektronikus úton (erről részletesebben ld. az elektronikus ügyintézésre vonatkozó részt), és igazolni kell benne az iratok megtekintéséhez fűződő érdeket vagy csatolni kell az érintett kifejezett hozzájárulását. Ezek hiányában, vagy ha a Hivatal úgy ítéli meg, hogy a személyes vagy védett adatok megismerésének feltételei nem állnak fenn, csupán az iratoknak a személyes vagy védett adatokat nem tartalmazó részei tekinthetőek meg.

I.10.2.3. Iratbetekintésből kizárt iratok

Ket. 69. § (1)
Szt. 53. § (2)

Nem érvényesül az iratbetekintési jog a Ket. 69. §-ának (1) bekezdése és az Szt. 53. §-ának (2) bekezdése által kifejezetten kizárt iratfajták (pl. döntéselőkészítő és a felekkel nem közölt adatok, minősített adatot tartalmazó iratok) tekintetében. Ezekhez az iratokhoz a Hivatal a hozzáférést – az azt lehetővé tevő különleges feltétel, pl. megismerési engedély bemutatása teljesülésének esetétől eltekintve – nem biztosítja.

I.10.3. Letétbe helyezett biológiai anyagot tartalmazó szabadalmi bejelentések

Szt. 63. § (4)

A letétbe helyezett biológiai anyagot a letétbe helyezési szervnek minta kiadásával hozzáférhetővé kell tennie:

- közzétételt megelőzően azok részére, akiket a törvény a szabadalmi bejelentés iratainak közzététele előtti megtekintésére feljogosít [Szt. 53. § (1) bek.];
- a bejelentés közzététele és a szabadalom megadása között bárki számára, aki ezt kéri vagy - a bejelentő kérelmére - kizárólag független szakértő számára;
- a szabadalom megadása után bárki számára, aki ezt kéri, függetlenül a szabadalom megvonásától vagy megsemmisítésétől.

Szt. 63. § (5)

Az, akinek a mintát kiadták, a mintát vagy az abból általa származtatott bármely anyagot a szabadalom megadására irányuló eljárás befejezéséig, illetve a végleges szabadalmi oltalom megszűnéséig harmadik személy számára nem teheti hozzáférhetővé, továbbá a mintát vagy az abból származtatott bármely anyagot - a kényszerengedélyes kivételével - csak kísérleti célra használhatja fel, kivéve, ha a bejelentő vagy a szabadalmas kifejezetten lemond e kötelezettség előírásáról. Származtatott az anyag, ha a találmány megvalósítása szempontjából a letétbe helyezett biológiai anyag lényeges jellemzőivel rendelkezik.

Szt. 63. § (6)

A bejelentés elutasítása, visszavonása vagy visszavontnak tekintése esetén - a bejelentő kérelmére - a hozzáférhetővé tételt korlátozni kell úgy, hogy a szabadalmi bejelentés napjától számított húsz évig a letétbe helyezett anyaghoz csak független szakértő férhessen hozzá.

I.10.4. Minősített szabadalmi bejelentések

Szt. 53. § (5)-(6)

A Hivatal elnöke honvédelmi vagy nemzetbiztonsági érdekből - külön jogszabály szerinti eljárásban, a külön jogszabály rendelkezései szerint hatáskörrel rendelkező miniszter javaslata alapján - a szabadalmi bejelentést minősítheti. Nemzetközi szerződésből eredő kötelezettség alapján a szabadalmi bejelentést a Hivatal elnöke az előzőekben említett eljárás lefolytatása nélkül

minősíti.

Amennyiben egy szabadalmi bejelentés olyan elemeket tartalmaz, amelyek honvédelmi vagy nemzetgazdasági érdekek miatt, illetve nemzetközi szerződés alapján a bejelentés minősítését indokolhatják, a minősített adatvédelemről szóló 2009. évi CLV. törvény alapján a Hivatal elnöke jogosult a szabadalmi iratok és adatok minősítésére. A honvédelmi vagy nemzetbiztonsági érdekből történő minősítés eseteiben alkalmazandó eljárási rendelkezéseket a szabadalmi bejelentés államtitokká minősítéséhez szükséges eljárás részletes szabályairól szóló 141/2008. (V. 16.) Korm. rendelet tartalmazza.

Szt. 53. § (7)

A bejelentő és a feltaláló felhasználói vagy megismerési engedély hiányában is jogosult szabadalmi bejelentése megtekintésére, ha azt minősítették.

A minősített adathoz való hozzáférés (megismerés és betekintés) szigorú általános szabályai csak azoknak a személyeknek az esetében mellőzhetőek, akik a minősített adatot külön törvény felhatalmazása alapján, az ott meghatározottak szerint megismerhetik. Tekintettel arra, hogy a bejelentő számára saját bejelentése (illetve - ha a bejelentő jogutódlás folytán nem azonos a feltalálóval - a feltaláló számára a saját találmányát leíró bejelentés) tekintetében indokolt biztosítani ezt a lehetőséget, az Szt. törvényi szinten rögzíti, hogy a bejelentő számára a saját bejelentéséhez való hozzáférés érdekében nincs szüksége külön megismerési vagy betekintési engedélyre.

Szt. 53. § (8)

Ha a szabadalmi bejelentést minősítették, azzal kapcsolatban nem közölhető hatósági tájékoztatás.

I.11. Szabadalmi nyilvántartások, hatósági tájékoztatás

I.11.1. Szabadalmi lajstrom

Szt. 54. § (1)

A Hivatal a közzétett szabadalmi bejelentésekről nyilvántartást, és a szabadalmakról lajstromot vezet, amelyekbe be kell jegyezni a szabadalmi jogokkal kapcsolatos minden tényt és körülményt. Az európai szabadalmakat (Szt. X/A. fejezet) a lajstrom külön részében kell feltüntetni.

Szt. 54. § (5)

A szabadalmi lajstromot bárki megtekintheti, és az azokban foglalt adatokról térítés ellenében másolatot kérhet.

Szt. 54. § (3), (4) Jóhiszemű és ellenérték fejében jogot szerző harmadik személlyel szemben a szabadalommal, illetve az ideiglenes szabadalmi oltalommal kapcsolatos bármely jogra csak akkor lehet hivatkozni, ha azt a szabadalmi lajstromba, illetve a bejelentési nyilvántartásba bejegyezték.

A szabadalmi lajstromnak a Hivatal egységes nyilvántartási rendszere (ENYV) az alapja.

A Hivatal számítógépes nyilvántartásához természetesen nem férhet hozzá bárki. A közzétett szabadalmi bejelentésekről, illetve a szabadalmakról vezetett lajstrom nyilvánosságát a Hivatal egyrészt az ENYV publikus adataiból képzett, a világhálón hozzáférhető Elektronikus Nyilvántartást a Hivatal honlapján keresztül biztosítja, másrészt a megjelölt (közzétett) bejelentés, illetve szabadalom adatait az Iparjogvédelmi Lajstromvezetési Osztály az ügyfél (írásbeli) kérelmére az Elektronikus Nyilvántartás weboldaláról kinyomtatja, annak adatait összeveti az ENYV aktuális adataival, és hitelesítve bocsátja a lajstromkivonatot kérő ügyfél rendelkezésére.

Szt. 54. § (2)

A szabadalmi lajstromban fel kell tüntetni különösen

- a) a szabadalom lajstromszámát,
- b) az ügyszámot,
- c) a szabadalom címét,
- d) a szabadalom jogosultjának nevét /elnevezését/ és lakcímét /székhelyét/,
- e) a képviselő nevét és székhelyét,
- f) a feltaláló nevét és lakcímét,
- g) a bejelentés napját,
- h) az elsőbbséget,
- i) a szabadalmat megadó határozat keltét,
- j) a fizetett fenntartási díj összegét és a fizetés időpontját,
- k) a szabadalmi oltalom megszűnését, annak jogcímét és időpontját, valamint a szabadalom korlátozását,
- l) a hasznosítási és a kényszerengedélyeket.

Az Elektronikus Nyilvántartásban a lajstrom vonatkozásában törvényes minimumként előírt adatokon felül egyéb nélkülözhetetlen, illetve hasznos adatok is megtalálhatók. Így például PCT bejelentéseknél a nemzetközi bejelentés és a nemzetközi közzététel száma; a találmány címének angol nyelvű

fordítása, valamint a találmány nemzetközi osztályjelzete(i), európai bejelentéseknél az EP bejelentés napja, száma, az EP megadás száma stb. Tartalmazza a szabadalmi bejelentés ügyében tett intézkedések listáját, és tájékoztat arról, hogy érvényben van-e, illetve megszűnt-e az ideiglenes szabadalmi oltalom. Megjeleníthető az adott ügyben a különböző jogcímekhez tartozó befizetések listája is. További adatokkal kapcsolatban a Hivatal honlapján (Szolgáltatások) keresztül lehet tájékozódni.

I.11.2. Bejegyzés a szabadalmi lajstromba

Szt. 55. § (1)

Szt. 85.§ (1)

A szabadalmi bejelentésekről és szabadalmakról vezetett szabadalmi lajstromba csak a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a saját döntése, más hatóság döntése vagy a bíróság határozata alapján tesz bejegyzést, továbbá feltünteti abban a szabadalmi eljárásokban bekövetkezett tényeket. Az Szt. 85.§ (1) bekezdése szerinti döntések alapján tett bejegyzések tekintetében a lajstrom tartalmazza a döntések jogerőre emelkedésének napját is. Ha az Szt. 85. § (1) bekezdése szerinti valamely döntés ellen megváltoztatási kérelmet nyújtottak be, ezt a tényt, valamint azt, hogy a döntés nem jogerős, szintén fel kell tüntetni.

Ez a rendelkezés a lajstromadatok hitelességének garanciája. Ugyanakkor a lajstromban (bejelentési nyilvántartásban) indokolt szerepeltetni bizonyos, nem jogerős döntéssel tudomásul vett jogokat és tényeket is (legyen szó akár jogutódlás tudomásulvételéről, akár a szabadalmi bejelentés elutasításától, vagy éppen arról, hogy egy hivatali döntéssel szemben megváltoztatási kérelem érkezett), amelyek az oltalom szempontjából jelentősek, és a feltüntetésük biztosítja a gazdaság iparjogvédelmi információkat felhasználó szereplőinek naprakész tájékoztatását. A nem jogerős hivatali döntésen vagy bírósági határozaton alapuló jogokat és tényeket azonban csak olyan módon szabad a hatósági nyilvántartásban feltüntetni, hogy nem jogerős mivoltuk az információt igénylő fél számára egyértelműen megállapítható legyen. Az ilyen tájékoztatásokat tehát nem lehet az Szt. 55. § (1) értelmében vett „bejegyzés”-nek tekinteni.

- Szt. 55. § (2)** A szabadalmi oltalommal összefüggő jogok és tények tudomásulvétele ügyében a Hivatal írásban előterjesztett kérelem alapján határoz. A kérelemhez csatolni kell az alapul szolgáló közokiratot vagy megfelelő bizonyító erejű magánokiratot.
- Szt.55.§(2a),
Szt.55.§(2b)** Az SZTNH a szabadalmi lajstromnak a feltalálóra és a szerzőségi arányra vonatkozó bejegyzését kérelemre a lajstromban feltüntetett valamennyi feltaláló és valamennyi kérelmező egybehangzó nyilatkozata vagy a kérelemhez mellékelte jogerős bírósági ítélet alapján módosíthatja.
- Amennyiben a közzététel előtt válik szükségessé a feltalálói minőség és a szerzőségi részarány módosítása, akkor a Hivatal a követelményeknek megfelelő kérelmet tudomásul veszi, és a szabadalmi bejelentés iratain vezeti át a változtatásokat, amelyek aztán a közzétételt követően válnak a közhiteles lajstromban feltüntetett adattá.
- Szt. 55. § (3)** Nem teljesíthető a kérelem olyan okirat alapján, amely alaki hiány miatt érvénytelen, vagy amelynél a jogszabályban előírt hatósági jóváhagyás hiányzik, továbbá, ha az okirat tartalmából kitűnően az abban foglalt jognyilatkozat érvénytelen.
- Szt. 55. § (4)** Ha a kérelemnek vagy mellékleteinek pótolható hiányosságai vannak, az ügyfelet hiánypótlásra, illetve nyilatkozattételre kell felhívni. Vonatkozik ez arra az esetre is, ha a jogutódlás vagy a hasznosítási engedély tudomásulvételének díját nem fizették meg. A felhívás eredménytelensége esetén a kérelmet el kell utasítani.
- Olyan hiányos kérelem esetén, amikor a kérelmező csak a kérelem tudomásul vétele nyomán válna a szabadalmi eljárásban résztvevő ügyfélle, például hiányos jogutódlási kérelem esetén, a Hivatal csak tájékoztatást adhat ki, amelyben tájékoztató jelleggel fejt ki mindazt, ami a hiánypótlási, nyilatkozattételi felhívás tartalma volna.

I.11.3. A szervezeti egységek feladatai a hatósági nyilvántartásokkal kapcsolatban

A szabadalmi bejelentés alapadatait - a benyújtáskori állapotnak megfelelően - az ÜHPO rögzíti a nyilvántartásban.

A szabadalmi bejelentéssel és a szabadalommal összefüggő jogokat és tényeket érintő adatok bevitele valamely elfogadott formátumú

döntés elkészítésének eredményeként történhet. Ez nem csupán a nyilvántartott adatok biztonsága, a változtatások nyomon követhetősége céljából van így, hanem a törvényi rendelkezés teljesítése érdekében is, amely csak jogerős, illetve megváltoztatási kérelemmel nem érintett döntés alapján teszi lehetővé a bejegyzést az ENYV-be, illetve a szabadalmi lajstromba.

Az ideiglenes és a végleges szabadalmi oltalomnak a fenntartási díj fizetésének elmulasztása miatti megszűnésével és újra érvénybe helyezésével kapcsolatos határozatokat az Iparjogvédelmi Iparjogvédelmi Lajstromvezetési Osztály hozza meg és kiadmányozza.

A fizetett szabadalmi fenntartási díjak összegét és a fizetés időpontját az Iparjogvédelmi Lajstromvezetési Osztály vezeti be a nyilvántartásba.

Az esedékes díj összegére és megfizetésének határidejére vonatkozóan figyelmeztetést küldenek a bejelentő számára, a türelmi idő 2. és 5. hónapjában.

A megadott szabadalmakkal kapcsolatos jogok és tények tudomásulvételére irányuló kérelmek elbírálása, a lajstrombejegyzés alapjául szolgáló végzések meghozatala az Iparjogvédelmi Lajstromvezetési Osztályon történik. A hasznosítási szerződés bejegyzése iránti kérelmeknél, valamint olyan jogutódlási esetekben, ahol a jogi helyzet bonyolult, illetve ahol az okirat vagy az abban foglalt jognyilatkozat érvényessége kétséges, a szabadalmi osztályok a bejelentési eljárásban intézkedésre kérhetik fel az Iparjogvédelmi Jogi Osztályt.

A találmányhasznosítási szerződést a szabadalom megadására irányuló eljárásban - akár a közzététel előtt is - tudomásul kell venni.

I.11.4. Hatósági tájékoztatás

Szt. 56. §

A Hivatal hivatalos lapja a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítő, amely elektronikusan hozzáférhető a Hivatal honlapján keresztül. A törvény meghatározza a szabadalmi hatósági tájékoztatásra vonatkozó alapvető szabályokat, a főbb tájékoztatási alkalmak és a közlésre kerülő adatok példálózó felsorolásával.

Valamennyi hatósági tájékoztatásnál minden közölt adat mellett feltüntetésre kerül a WIPO 9. szabványa szerinti INID kód, és az

adatok sorrendje a tájékoztatási rovaton belül azonosan ismétlődő.

Szt. 56. § b) A szabadalmi bejelentés közzétételekor publikálni kell a bejelentő és a képviselő nevét és címét, a bejelentés ügyszámát, a bejelentés napját és az ettől eltérő elsőbbség napját, nemzetközi bejelentés esetén a nemzetközi közzététel számát, a találmány címét, a feltaláló nevét, a találmány nemzetközi osztályjelzetét, a kivonatot a jellemző ábrával, valamint utalást kell tenni arra, hogy a közzétételre az újdonságkutatói jelentés elkészültét követően kerül-e sor.

Az említett utalás a WIPO 16. szabványa szerint történik, a publikáció fajtájának (A1, A2) megjelölésével. A közzétételi rovatban szereplő bejelentések első helyen feltüntetett NSZO jelzetük alapján vannak sorba rendezve.

Szt. 69. § (4) Ha az újdonságkutatói jelentés a közzétételig nem készült el, akkor egy külön alkalommal hatósági tájékoztatást kell közölni az újdonságkutatás elvégzéséről. Erre a közlőny "Külön tájékoztatás újdonságkutatásról" rovatában kerül sor. Az itt megjelenő szabadalmi bejelentések A3 megjelöléssel vannak ellátva, és az ügyszám, az NSZO jelzet, a bejelentő neve és lakhelye (székhelye), valamint a találmány címe kerül közlésre.

Szt. 56. § c) c) A szabadalom megadását követően a lajstromszámot, a szabadalom jogosultjának nevét (elnevezését), lakcímét, (székhelyét), a képviselő nevét és székhelyét, az ügyszámot, a bejelentés napját, a szabadalom elsőbbségének napját, a szabadalom címét, a szabadalom nemzetközi osztályjelzetét, a feltaláló nevét és lakcímét, valamint a szabadalmat megadó határozat keltét kell közölni. A rendezés alapja ezúttal is az NSZO jelzet.

Szt. 56. § d) d) A Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítőben közölni kell a szabadalmi oltalom megszűnését, annak jogcímét és időpontját, a szabadalom korlátozását, valamint a szabadalmi oltalom újra érvénybe helyezését. A "Szabadalmi oltalom megszűnése és újra érvénybe helyezése" című rovatban a bejelentések illetve szabadalmak a megszűnési jogcímeiket is tükröző alcímek szerint kerülnek csoportosításra. Ilyen alcímek az ideiglenes illetve a végleges szabadalmi oltalom megszűnése elutasítás illetve megsemmisítés miatt; megszűnés díjfizetés hiányában, illetve

lemondás következtében; újra érvénybe helyezés; valamint a megszűnést megállapító határozat visszavonása. A rovatban szereplő adatok csupán az ügyszámot és a találmány címét tartalmazzák.

Szt. 56/A. §

Európai szabadalmi bejelentés, európai szabadalom, valamint nemzetközi szabadalmi bejelentés esetén közölni kell az Szt. X/A. és X/B. fejezeteiben előírt hatósági tájékoztatásokat is.

A Hivatal tájékoztatást ad arról is, ha a szabadalmi bejelentés ügyében az engedélyezési eljárást a közzétételt megelőzően megszünteti.

Végül a "Vegyes szabadalmi közlemények" című rovatban olyan adatokat közöl a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítő, mint például a jogutódlás, a képviselvtávozás, a név- illetve címváltozás.

I.12. Jogorvoslatok

Az Szt. jogorvoslati rendszere – hasonlóan a többi iparjogvédelmi törvényéhez, tekintettel az iparjogvédelmi eljárások sajátosságaira és arra, hogy a Hivatalnak, mint kormányhivatalnak nincs hatósági értelemben vett felügyeleti szerve – nagyban eltér a Ket.-ben szabályozott rendtől. Erre a Ket. 13. §-a (2) bekezdésének a) pontja lehetőséget biztosít, amikor az iparjogvédelmi eljárásokat ún. privilegizált eljárásokként szabályozza (ld. I. 2.1 pontot).

I.12.1. A megváltoztatási kérelem

Szt. 53/A. § (1)

A Hivatal döntései ellen nincs helye fellebbezésnek, újrafelvételi és felügyeleti eljárásnak, valamint ügyészi felhívásnak. A Hivatalnak természetesen mind az *ex parte* eljárásokban, mind a kontradiktórius (ellenérdekű felek közötti) ügyekben hozott határozatai – és meghatározott végzései – ellen van önálló jogorvoslati lehetőség, ez azonban nem egy másodfokon eljáró közigazgatási szerv által elbírált fellebbezés vagy a Ket. szerinti bírósági felülvizsgálat (közigazgatási per) formájában jelenik meg. Iparjogvédelmi ügyekben egy speciális jogintézmény, a megváltoztatási kérelem biztosítja az ügyfél jogát arra, hogy a kifogásolt hivatali határozatot egy független fórum – jelen

esetben a bíróság, nemperes eljárásban – felülvizsgálja.

Szt. 85. § (1)

Szabadalmi ügyekben tehát az Szt. 53/A. §-ában felsorolt eljárást befejező döntések, illetve az Szt. 85. §-ának (1) bekezdésében felsorolt egyéb döntések ellen megváltoztatási kérelmet lehet benyújtani, amelyet a bíróság nemperes eljárásban bírál el a XI. fejezet rendelkezései szerint.

A megváltoztatási kérelemmel megtámadható döntések a következők:

- Eljárást befejező döntések *ex parte* (ellenérdekű fél nélkül zajló) eljárásokban:
 - a szabadalom megadása tárgyában hozott határozat;
 - a szabadalmi oltalom megszűnése tárgyában hozott határozat;
 - a szabadalmi oltalom újra érvénybe helyezése tárgyában hozott határozat;
- Érdemi döntések kontradiktórius ügyekben:
 - a szabadalom megsemmisítése tárgyában hozott határozat;
 - a nemleges megállapítás tárgyában hozott határozat;
 - a 816/2006/EK rendelet hatálya alá tartozó kényszerengedély megadása, módosítása és felülvizsgálata, valamint a kényszerengedélyes könyveibe és nyilvántartásaiba történő betekintés tárgyában hozott határozat;
- Egyéb döntések:
 - az eljárást felfüggesztő és a szabadalmi lajstromba való bejegyzés tárgyában hozott döntés;
 - az iratbetekintést kizáró vagy korlátozó az a végzés, amellyel szemben a Ket. rendelkezései szerint önálló jogorvoslatnak van helye;
 - az eljárás megindítására irányuló kérelmet benyújtó ügyfelen kívüli ügyféli jogállást megtagadó végzés;
 - az eljárási bírságot kiszabó, valamint az eljárási költség megállapításának és viselésének

kérdésében hozott végzés (noha ez utóbbi általában az eljárást befejező döntés részét képezi).

- Szt. 85. § (3)** A fenti három körön kívül eső végzéseket csak a fenti döntésekkel szemben előterjesztett megváltoztatási kérelemben lehet megtámadni.
- Szt. 85. § (2)** Fontos szabály, hogy az eljárási bírságot kiszabó, valamint az eljárási költség megállapításával és viselésével kapcsolatos döntés ellen előterjesztett megváltoztatási kérelemnek nincs halasztó hatálya a döntés többi – a megváltoztatási kérelemben nem támadott – rendelkezése tekintetében, és nem akadályozza meg azok jogerőre emelkedését
- Szt. 85. § (4)-(5)** A megváltoztatási kérelem benyújtására az ügyféli jogállással rendelkező személy (tehát a bejelentő, a szabadalmas, a kérelmező; de az észrevételt benyújtó személy nem), az iratbetekintésből kizárt vagy abban korlátozott személy, illetve az a személy jogosult, akitől az ügyféli jogállást megtagadták (ez utóbbi a megtagadó végzés megváltoztatását kérheti). Az eljárás egyéb résztvevői a döntések rájuk vonatkozó rendelkezései ellen élhetnek önálló megváltoztatási kérelemmel
- Szt. 85. § (5)** A szabadalom megadása és megsemmisítése kérdésében hozott határozattal kapcsolatban az ügyésznek is van jogorvoslatkezdményezési jogosultsága – feltéve, hogy a döntés megváltoztatására arra hivatkozással van szükség, hogy a találmány nem részesülhet szabadalmi oltalomban, mivel gazdasági tevékenység körében történő hasznosítása a közrendbe vagy a közérkölsbe ütközik.
- Szt. 85. § (6)-(7)** A megváltoztatási kérelem benyújtására harminc nap áll rendelkezésére az arra jogosultaknak. Ezt a határidőt a megtámadni kívánt döntés közlésétől kell számítani, és megtartottnak kell tekinteni akkor is, ha a lejárta előtt a kérelmet ajánlott küldeményként postára adták. Ha a vitatott döntés alapjául szolgáló mulasztást eljárás folytatása iránti vagy igazolási kérelemmel kívánták elhárítani, ám ez nem volt sikeres, a harmincnapos határidő az eljárás folytatása iránti kérelmet vagy az igazolási kérelmet elutasító vagy be nem nyújtottnak tekintő végzés közlésétől számít (feltéve, hogy így később jár le, mint a vitatott döntés közlésétől számított harminc nap).

- Szt. 85. § (12)** Az elkészített megváltoztatási kérelmek nyomán benyújtott igazolási kérelmek elbírálására a bíróság jogosult.
- Szt. 85. § (8)** Az iparjogvédelmi ágazati törvények nem zárják ki, hogy a Hivatal határozata felülvizsgálat tárgyát képezze az Alkotmánybíróság olyan határozata alapján, amely egy jogszabályt egyedi ügyben történő alkalmazhatóságának visszamenőleges kizárásával nyilvánít alkotmányellenessé. Figyelemmel azonban arra, hogy a Hivatalnak – a közigazgatási hatósági eljárás szempontjából – felügyeleti szerve nincsen, ilyen alkotmánybírósági határozat meghozatala esetén a megváltoztatási kérelem benyújtására nyitva álló határidő harminc napra ismételten megnyílik.
- Szt. 85. § (9)-(11)** A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) keresetlevélre vonatkozó szabályainak figyelembevételével elkészített megváltoztatási kérelmet a Hivatalnál kell benyújtani.
- Szt. 86. § (1)** Ezt követően a Hivatal eldönti, hogy a kérelem felvet-e olyan elvi jelentőségű jogkérdést, amely írásbeli nyilatkozat megtételét indokolná, ilyen esetben ugyanis harminc napon belül (a nyilatkozatot is csatolva), egyebekben tizenöt napon belül továbbítja a kérelmet és az iratokat a Hivatal szabadalmi ügyekben hozott határozatainak felülvizsgálatára hatáskörrel és kizárólagos illetékességgel bíró Fővárosi Törvényszékhez.
- Szt. 97/A. §** Ellenérdekű fél részvételével folyó eljárások esetében a Hivatal a megváltoztatási kérelem továbbításával egyidejűleg a másik fél értesítéséről is gondoskodik. Ha a Hivatal írásbeli nyilatkozatot tett, azt az eljáró tanács elnöke közli írásban a felekkel.
- Szt. 91-93. §** A megváltoztatási kérelem elbírálása nem a közigazgatási perek szabályai szerint zajlik: a Fővárosi Törvényszék végzéssel záruló ún. nemperes eljárást folytat le, a Hivatal pedig nem vesz részt félként az eljárásban. A Pp. általános szabályainak az Szt. rendelkezéseihez képest szubszidiárius – a nemperes eljárások sajátosságai szerint mutatis mutandis – alkalmazásával zajló eljárásban csak a megváltoztatási kérelmet benyújtó személy minősül félnek – kivéve, ha kontradiktórius eljárásban született döntés felülvizsgálatát kérik, ilyenkor ugyanis az ellenérdekű fél ellen kell megindítani az eljárást. Közös szabadalom esetén az eljárásban eredetileg részt nem vevő jogosultak a szabadalmas fél mellett az eljárásba beléphetnek. A megváltoztatási kérelmek

elbírálása során – az eljárás jogerős befejezéséig – beavatkozásnak is helye van, ha a beavatkozónak jogi érdeke fűződik az eljárás valamilyen kimeneteléhez.

Szt. 100. § (1)-(2)

A megváltoztatási kérelem érdemi elbírálásának alapvetően háromféle kimenetele lehet:

- a) a bíróság a megváltoztatási kérelmet elutasítja (azaz a Hivatal döntését helybenhagyja);
- b) a bíróság a Hivatal szabadalmi ügyben hozott döntését megváltoztatja (és ezzel a bírói végzés a Hivatal döntésének a helyébe lép);
- c) a bíróság a hivatali döntést hatályon kívül helyezi és a Hivatalt új eljárásra utasítja.

Ha a bíróság a megváltoztatási kérelmet nem bírálhatja el érdemben, akkor vagy az áttétel, vagy az eljárás megszüntetésének a lehetőségével él [ld. az Szt. 100. §-ának (3) és (5) bekezdéséhez írtakat].

A c) pont szerinti végzés meghozatalának akkor van helye, ha a döntés meghozatalában olyan személy vett részt, akivel szemben a Ket. 42. §-a szerinti – szabadalmi ügyekben is értelmezhető – kizáró ok állt fenn (az ügy által közvetlenül érintett vagy elfogult személy, tanú, képviselő vagy szakértő), vagy ha a Hivatal előtti eljárásban olyan lényeges más eljárási szabálysértés történt, amely a bírósági eljárásban nem orvosolható. Ilyen lényeges eljárási szabálysértések például a következők:

- az ügyfél nyilatkozattételi jogának gyakorlásához szükséges felhívás kibocsátásának elmulasztása;
- a jogorvoslati jog gyakorlásának feltételét képező kézbesítés elmulasztása;
- kötelező tárgyalás esetén a tárgyalás elmaradása;
- az ügyfél egyes jogszabályi hivatkozásainak figyelmen kívül hagyása;
- a tényállás hivatalbóli feltárásának eseteiben a tényállás hiányos feltárása;
- az indokolási kötelezettség megfelelő teljesítésének elmulasztása.

Szt. 100. § (3)

Előfordul, hogy a megváltoztatási kérelmet benyújtó fél olyan kérdésben kíván – akár csak másodsorban – bírósági döntést, amely a Hivatal előtti eljárásnak nem volt tárgya. Ebben az

esetben – tekintettel arra, hogy szabadalmi ügyekben az elsőfokú hatósági hatáskör a Hivatalhoz van telepítve – a kérelem áttételének van helye, a bíróság tehát a Hivatal által el nem döntött ügyben nem hozhat határozatot (noha szükség esetén az áttevő végzésben is sor kerülhet a Hivatal döntésének hatályon kívül helyezésére). Még áttételre sincs azonban szükség, ha a Hivatal a megsemmisítési ügyben hozott döntésének felülvizsgálatát olyan megsemmisítés alapjául szolgáló okra hivatkozva kéri, amelyet elkésve – azaz a Hivatal előtti eljárásban az Szt. 81. § (1) bekezdésében szereplő határidőn túl, illetve a megváltoztatási kérelemben vagy azt követően – terjesztettek elő: ilyen esetekben ezt a megsemmisítési okot a felülvizsgálatot végző bíróság figyelmen kívül hagyja.

Szt. 100. § (4)

A nem kellő időben előterjesztett bizonyítékokkal és nyilatkozatokkal kapcsolatban [amelyet az Szt. 47. §-ának (3) bekezdése alapján a Hivatal saját eljárásában is jogosan hagy figyelmen kívül] az Szt. világossá teszi, hogy azokra a megváltoztatási kérelemben (vagy a bíróság eljárása során később) sem lehet eredményesen hivatkozni, mivel a bíróság is figyelmen kívül fogja őket hagyni.

Szt. 100. § (5)

Az eljárást felfüggesztő és a szabadalmi lajstromba való bejegyzés tárgyában hozott döntést, az iratbetekintést kizáró vagy korlátozó – külön megtámadható – döntést és az ügyféli jogállást megtagadó végzést a Hivatal visszavonhatja a megváltoztatási kérelem továbbítását követően is. Ha ez történik – vagy ha a megváltoztatási kérelmet az ügyfél visszavonta –, a bírósági eljárást értelemszerűen meg kell szüntetni. Amennyiben visszavonás helyett módosítás történik, a nemperes eljárás folytatásának csak a fennmaradó vitás kérdések vonatkozásában van helye.

Szt. 101. § (2)

A Fővárosi Törvényszék végzése elleni fellebbezést a Fővárosi Ítéltábla bírálja el, amelynek eredménye a fellebbezés elutasítása, az elsőfokú bíróság végzésének megváltoztatása, az elsőfokú bíróság végzésének hatályon kívül helyezése és új eljárásra utasítás, vagy pedig – az eljárást megszüntető végzés elleni fellebbezés esetén – az elsőfokú bíróságnak az eljárás folytatására való utasítása lehet.

I.12.2. A megváltoztatási kérelem alkalmazása az Szt. szerinti jogorvoslati rendben

Az Szt. alkalmazása körében az elbírálói gyakorlatban felmerült a kérdés, hogy mi a teendő olyan esetben, ha az eljárás folytatása iránti kérelemmel is orvosolható mulasztással összefüggésben a bejelentő először megváltoztatási kérelmet (ld. I.11.1 pont) nyújt be a meghozott határozattal szemben, majd – a nyitva álló két hónapos határidőn belül – az eljárás folytatása iránti kérelmet is előterjeszt. Az ilyen magatartás hátterében vélhetően elsősorban az áll, hogy a bejelentő az eljárás folytatása iránti kérelemmel szemben előnyben részesíti a lényegesen alacsonyabb illetékű megváltoztatási kérelmet, és csupán annak a Hivatal előtti sikertelensége esetén él az eljárás folytatása iránti kérelem előterjesztésének lehetőségével.

Az Szt. 48. §-ának (3) bekezdése szerint a Hivatal által megállapított határidő elmulasztása esetén a mulasztás miatt hozott döntés közlésétől számított két hónapon belül az eljárás folytatása iránti kérelmet lehet előterjeszteni. Az Szt. kifejezett rendelkezéssel nem zárja ki annak lehetőségét, hogy erre megváltoztatási kérelem benyújtását követően kerüljön sor. Mindazonáltal az Szt. és a Ket. jogorvoslatokkal kapcsolatos szabályozása, valamint az igazolási kérelmek kapcsán kialakult bírósági gyakorlat egyaránt az ún. fokozatos jogorvoslati rend érvényesülését támasztja alá, amellyel a szóban forgó „utólagos” folytatási kérelem ellentétes. Ha a Hivatal a megváltoztatási kérelmet – azt alaptalannak találva – a Fővárosi Törvényszék elé terjeszti, az eljárás folytatása iránti kérelem „utólagos” benyújtása olyan eljárásjogi komplikációkat eredményez, amelyek elkerülése mind a bejelentő, mind az eljáró hatóságok szempontjából kívánatos.

Ennek érdekében a mulasztással kapcsolatos megváltoztatási kérelmek elbírálása körében a következők szerint kell eljárni:

Ha a megváltoztatási kérelmet az eljárás folytatása iránti kérelemmel is orvosolható mulasztással összefüggésben nyújtották be, azt kell megvizsgálni, hogy a kérelem tartalma alapján arra lehet-e következtetni, hogy a bejelentő a mulasztás tényét vitatja (álláspontja szerint nem történt mulasztás, így annak pótlását sem tartja szükségesnek), vagy pedig a mulasztás

tényét nem vitatva csupán annak hátrányos következményeit törekszik elhárítani.

A. Ha a bejelentő a mulasztás tényét vitatja, a kérelmet tényleges megváltoztatási kérelemként kell kezelni, és megfelelő esetben azt továbbítani kell a bíróságra. Ha utóbb szabályszerű eljárás folytatása iránti kérelmet nyújtanak be, ennek elbírását – az Szt. 50. §-a (1) bekezdésének második mondata alkalmazásával – a megváltoztatási kérelem elbírálásáig fel kell függeszteni. Ha a bíróság helybenhagyja a mulasztás tényét és a támadott határozatot hatályában fenntartja, az eljárás folytatási kérelem alapján az eljárás folytatható. Ha azonban a bíróság azt állapítja meg, hogy nem történt mulasztás, és a Hivatalt az eljárás folytatására utasítja, az utóbb benyújtott eljárás folytatási kérelem okafoyottá válik és annak díját vissza kell téríteni.

B. Ha a bejelentő nem vitatja a mulasztás tényét és – ezzel összhangban – egyidejűleg pótolja az elmulasztott cselekményt, a kérelem tartalmát tekintve nem megváltoztatási kérelem. Ilyenkor a Hivatal a kérelmet tartalma alapján az eljárás folytatása iránti kérelemnek tekinti, és erről értesíti a bejelentőt. Az eljárás folytatása iránti kérelmet csak akkor lehet benyújtottnak tekinteni, ha a bejelentő megfizeti az előírt díjat. A díj megfizetése esetén a Szt. 48. §-ának (5) bekezdése szerint kell eljárni. Ha nem fizetik meg az eljárás folytatási kérelem díját, a kérelmet be nem nyújtottnak kell tekinteni. Ilyenkor a megváltoztatási kérelem benyújtására nyitva álló határidőre az Szt. 85. §-ának (7) bekezdését kell alkalmazni.

I.12.3. Intézkedések a bírósági végzés alapján

A Hivatal határozatának megváltoztatása iránti eljárásban született jogerős bírósági végzés intézkedési kötelezettséget ill. lehetőséget eredményez az adott szabadalmi ügyben.

I.12.3.1. A hivatali határozat megváltoztatása

Ha a bíróság a Hivatal határozatát megváltoztatta, végzése a

Hivatal határozatának helyébe lép. A bíróság jogerős végzésével az adott ügyre vonatkozó döntés végleges. Ilyen esetekben csak a adminisztratív jellegű intézkedéseket kell és lehet megtenni; további vizsgálatnak, felhívás kiadásának, döntéshozatalnak nincs helye.

Ha a bíróság a Hivatal által elutasított szabadalmat megadta vagy a Hivatal által korlátozott szabadalmat más módon korlátozva adta meg, a szabadalmi osztály nem végezhet javításokat a leírás, az igénypontok és a rajzok azon példányán, amely a szabadalom megadásának alapjául szolgált a bíróság előtti eljárásban. A Hivatal határozatot ad ki a szabadalom megadásáról, kiadja a szabadalmi okiratot, a megadás tényét bejegyzi a szabadalmi lajstromba és arról hatósági tájékoztatást közöl. Ha a bíróság a Hivatal elutasító határozatát megváltoztatta, elmarad a megadásra szánt leírásváltozatnak a bejelentővel való egyeztetése, de a megadási és kinyomtatási díjat meg kell fizetni. Ha a bíróság a Hivatal által megsemmisített szabadalmat hatályában fenntartotta, vagy a Hivatal által hatályában fenntartott szabadalmi oltalmat megsemmisítette, ennek tényét be kell jegyezni lajstromba és meg kell hirdetni a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítőben.

Ha a bíróság az eljárást felfüggesztő hivatali végzést megváltoztatja, folytatni kell az engedélyezési eljárást.

I.12.3.2. A hivatali határozat hatályon kívül helyezése és új eljárásra utasítás

Ha a bíróság a Hivatal döntését hatályon kívül helyezte, a Hivatal előtti eljárást folytatni kell, a bíróság végzésében foglalt döntés és útmutatások alapulvételével, azaz új eljárásra van szükség attól az intézkedéstől kezdve, amelyet a bíróság végzése megjelölt. Így például, ha a szabadalmi bejelentést elutasító hivatali határozatot a bíróság azért helyezte hatályon kívül, mert valamely elutasítási ok tekintetében elmaradt a nyilatkozattételi felhívás, akkor az új eljárásban ezt pótolni, majd az eljárást a maga rendjén folytatni és befejezni szükséges.

Megsemmisítési és nemleges megállapítási ügyben a határozat bíróság általi hatályon kívül helyezése minden esetben új szóbeli tárgyalás tartásának kötelezettségével jár. A hivatali eljárás folytatásáról értesíteni kell a feleket.

I.12.3.3. A megváltoztatási kérelem elutasítása, illetve az eljárás megszüntetése

A megváltoztatási kérelem elutasítása vagy a megváltoztatás iránti eljárás megszüntetése a bíróság végzése által azzal a következménnyel jár, hogy a Hivatal megváltoztatni kért döntése jogerőre emelkedik. Ez azt jelenti, hogy az eljárás a megváltoztatási kérelemmel támadott hivatali döntésben foglaltak szerint befejeződött, csak a még szükséges adminisztratív jellegű intézkedéseket kell megtenni.

I.12.3.4. Az ügyfelek értesítése

A bíróság által megküldött jogerős végzéssel kapcsolatban gondoskodni kell az adott ügyben a megfelelő értesítés kibocsátásáról az ügyfél (ügyfelek) számára. Az értesítés haladéktalan kibocsátásának kötelezettsége akkor is fennáll, ha az eljárást folytatni kell, és a következő intézkedés megtételére csak később lesz mód. Az értesítés lényege minden esetben az, hogy a megváltoztatási kérelem ügyében jogerőre emelkedett bírósági végzés nyomán a Hivatal a végzésben foglaltak szerint látja el további teendőit. Az értesítés nemcsak az ügyfél tájékoztatását szolgálja, hanem a szabadalmi ügy státuszának a nyilvántartásban való tükröztetése szempontjából is fontos; a bíróság megváltoztató hatályú végzésével, avagy az "eredeti" hivatali döntés jogerőre emelkedésével befejeződött ügyekben ugyanis – az ügyintéző külön intézkedése nélkül – elindítja a megfelelő lajstrombejegyzés, valamint a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítőben való meghirdetés ügyviteli folyamatait.

Az értesítési típuslevél kiválasztásának alapja a megváltoztatási kérelemmel érintett "eredeti" hivatali döntés; ezen belül a rendező elv a bírósági végzés típuskódja, még tovább menve pedig a bírósági eljárásnak a szabadalmi eljárás szempontjából releváns eredménye. Ezt az ügyet intéző szabadalmi elbírálónak kell megállapítania, a bírósági végzésben foglaltak alapján.

I.12.4. Visszavonás, módosítás

Szt. 53/A. § (4) A Hivatal hatósági döntésének módosítása vagy visszavonása kapcsán az Szt. szintén speciális rendelkezéseket tartalmaz. Az

Szt. 53/A. §-ának (3) bekezdésében felsorolt, az eljárást befejező döntéstípusokkal összefüggésben csak akkor van lehetőség a döntés visszavonására vagy módosítására, ha az ügyfél megváltoztatási kérelmet terjesztett elő, és azt a Hivatal még nem továbbította a bírósághoz. A fentiek közül az ellenérdekű fél részvételével zajló eljárásokhoz kötődő döntések esetén (megsemmisítés, nemleges megállapítás, kényszerengedély megadása, módosítása és felülvizsgálata, valamint a kényszerengedélyes könyveibe és nyilvántartásaiba történő betekintés) további megkötés, hogy csak a felek egybehangzó kérése vagy jogszabálysértő döntés esetén van lehetőség a visszavonásukra vagy módosításukra. A döntés jogszabálysértő, ha:

- a döntésben megállapított tényállás az ügyiratok tartalmával ellentétes;
- a döntés nem az esetnek megfelelő jogszabályi rendelkezések alkalmazásán alapul;
- a döntés vagy annak indokolása a jogszabályi rendelkezések téves értelmezésén alapul;
- a döntés meghozatalára lényeges eljárási szabálysértést követően került sor.

Szt. 53/A. § (4a)

Az SZTNH-nak lehetősége van arra, hogy olyan ügyekben, ahol nincs ellenérdekű ügyfél, megváltoztatási kérelem alapján akkor is módosíthassa vagy visszavonhassa a döntését, ha a döntés ugyan nem sért jogszabályt, de az SZTNH egyetért a megváltoztatási kérelemben foglaltakkal. E lehetőségek az alábbi döntési körre terjednek ki:

- az eljárást felfüggesztő és a szabadalmi lajstromba való bejegyzés tárgyában hozott döntés;
- az iratbetekintést kizáró vagy korlátozó végzés, amellyel szemben a Ket. szerint önálló jogorvoslatnak van helye;
- az eljárás megindítására irányuló kérelmet benyújtó ügyfélen kívüli ügyféli jogállást megtagadó végzés;
- az eljárási bírságot kiszabó, valamint az eljárási költség megállapításának és viselésének kérdésében hozott döntés.

- Szt. 53/A. § (4b)** A megváltoztatási kérelem nyomán hozott döntést közölni kell a kérelem benyújtójával, továbbá azokkal, akikkel a megtámadott döntést közölték.
- Szt. 53/A. § (4c)** A visszavonó vagy a módosító döntés ellen ugyanolyan jogorvoslatnak van helye, mint amilyen a visszavont vagy a módosított döntés ellen volt.
- Ket. 114. §** A Ket. 114. §-ának a fent leírtakkal nem ellentétes rendelkezései a Hivatal említett döntéseivel összefüggésben is alkalmazandók. Azaz ha a Hivatal – akár hivatalból, akár kérelem (nem megváltoztatási kérelem!) alapján megállapítja, hogy az Szt. 53/A. § (3) bekezdésében felsorolt - az eljárást befejező – döntések körébe nem tartozó és a bíróság által el nem bírált döntése jogszabályt sért, akkor a döntését módosítja vagy visszavonja. A Ket. 114. §-ának szabályai értelmében ilyen visszavonásra vagy módosításra csak egy ízben, a döntés közlésétől számított egy éven belül van lehetőség. A döntést a szabadalmi lajstromba felvett téves bejegyzés kivételével nem lehet módosítani vagy visszavonni, ha az jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogot sértene.
- Ket. 114.§ (1)** A módosításról vagy visszavonásról szóló döntést közölni kell azzal, akivel a módosított vagy visszavont döntést közölték.

I.12.5. Ügyészi intézkedés

- Szt. 53/A. § (1)** Az Szt. 53/A. §-ának (1) bekezdésében a kizárt jogorvoslati/felülvizsgálati jogintézmények körében a Magyar Köztársaság ügyészségéről szóló 2011. évi CLXIII. törvény (Ütv.) szerinti ügyészi fellépések közül az ügyészi felhívás szerepel.

I.13. Végrehajtás

- Szt. 53/B. § (1)** A Ket.-nek a végrehajtásra vonatkozó rendelkezéseit a Hivatal eljárási bírságot kiszabó végzéseire kell alkalmazni. Eljárási bírság kiszabására kontradiktórius eljárásokban kerülhet sor (pl. valaki a tárgyalás rendjét megzavarja), és tekintettel arra, hogy ez egy egyoldalú hivatali aktussal kiszabott szankció, annak végrehajtására a Ket.-nek a végrehajtásra vonatkozó rendelkezései közül a hivatalból való eljárás esetére rendelt

Szt. 53/B. § (2)

szabályokat kell alkalmazni.

A Hivatalnak a költségek viselése tárgyában hozott döntését a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény szabályainak alkalmazásával kell végrehajtani.

I.14. Költségek

Ha az eljárásban ellenérdekű fél nem vesz részt, az ügyfél az eljárás során felmerült költségeket (kivéve a mentesség és halasztás esetét) maga viseli és a Hivatal az eljárási költségek tárgyában semmilyen döntést nem hoz.

Az eljárási költségek elsősorban az ellenérdekű felek közötti szabadalmi eljárások körében kerülnek előtérbe, hiszen az ügyfél ilyenkor kérheti a Hivataltól, hogy az eljárás során felmerült egyes költségeinek viselésére az ellenérdekű felet kötelezze.

A szabadalmi eljárásokkal kapcsolatos költségek és díjak tekintetében az Szt részletes rendelkezéseket tartalmaz az 53/C. valamint a 115/M.- 115/S. §-okban. Az ún. „háttérszabályozás” túlnyomórészt a Ket.-ben található.

A Ket. IX. fejezete „Eljárási költség, az eljárási költség előlegzése és viselése” cím alatt (153-159. §-ok) részletes rendelkezéseket tartalmaz az eljárási költségek fajtái, az eljárási költség összegének megállapítása, valamint az eljárási költség viselése tárgyában.

I.14.1. Az eljárási költségek fajtái

A Hivatal előtti eljárások költségei két nagy csoportra oszthatók:

- az eljárás során megfizetett igazgatási szolgáltatási díj(ak);
- az ún. egyéb eljárási költségek.

Ket. 153.§

A Ket. az eljárási költségek következő fajtáit állapítja meg:

- az eljárási illeték,
- az igazgatási szolgáltatási díj,
- az ügyfél megjelenésével kapcsolatos költség (pl. utazási költség, kiesett jövedelem megtérítése),
- az anyanyelv használatával kapcsolatos költség (pl. tolmács díja, határozat lefordításának díja),

- az iratbetekintési jog gyakorlásával kapcsolatos költség (pl. másolás, nyomtatás, postázás költsége),
- az ügyfél képviseletében eljáró személy költsége (e körbe tartozik a törvényes képviselő költsége és kiesett jövedelmének megtérítése, a meghatalmazott költsége és megbízási díja, munkadíja, az ügygondnok, kézbesítési ügygondnok költsége és munkadíja),
- a tanú és hatósági tanú költségtérítése (pl. utazási költség, a kiesett jövedelem megtérítése),
- a hatósági közvetítő költsége (megbízási díja, utazási költsége), továbbá a tevékenységével kapcsolatban indokoltan felmerült kiadás,
- a szakértői díj, ideértve a szakértő költségtérítését,
- a fordítási költség (az anyanyelv használatának körén kívül),
- az ügyfél, valamint az eljárás egyéb résztvevője részéről felmerült levelezési, dokumentumtovábbítási költség,
- a végrehajtási költség és a végrehajtási költségátalány,
- az eljárásban közreműködő rendőrségnél felmerült költség,
- a helyszíni szemlével, valamint a szakértői tevékenységgel jogszerűen okozott kárért járó kártalanítás összege,
- a jogszabályban meghatározott egyéb eljárási költség (ilyenről az iparjogvédelmi jogszabályok nem rendelkeznek).

I.14.1.1 Igazgatási szolgáltatási díjak

I.14.1.1.1. Általános szabályok

Szt. 53/C. § (1) Szabadalmi ügyben költségmentesség nem engedélyezhető.

Szt. 53/C. § (2) Az Szt-ben szabályozott díjfizetési kötelezettségeken túlmenően szabadalmi ügyben a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala előtti iparjogvédelmi eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló Díjrendeletben (DR.) meghatározott mértékű igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni - az ott megállapított részletes szabályok szerint - a következő kérelmekért is:

a) a módosítási, a határidő-hosszabbítási, az igazolási és az

eljárás folytatása iránti kérelemért;

b) a jogutódlás, a jelzalogjog és a hasznosítási engedély tárgyában a tudomásulvételre irányuló kérelemért.

I.14.1.1.2. A fenntartási díjak megfizetése és az újra érvénybe helyezési kérelem díja

Szt. 115/M. § (1) A szabadalmi, a növényfajta-oltalmi fenntartási díjak, valamint a kiegészítő oltalmi tanúsítványok fenntartási díjai a hat hónapos türelmi idő első három hónapjában pótlékmentesen, negyedik hónapjától pedig ötven százalékos pótlékkal együtt fizethetők meg. A fenntartási díjat e pótlékkal együtt kell megfizetni abban az esetben is, ha a fenntartási díjat a hat hónapos türelmi idő elteltét követően, igazolási kérelem alapján fizetik meg.

Szt. 115/M. § (2) A szabadalmi és a növényfajta-oltalmi bejelentés közzétételét követő megosztása esetén a keletkező további bejelentésekre a megosztás folytán és a megosztást megelőző időpontban esedékessé vált fenntartási díjak megfizetése tekintetében a türelmi idő a megosztás tudomásulvételéről hozott határozat jogerőre emelkedésével kezdődik.

Szt. 115/M. § (3) A fenntartási díjat a türelmi idő kezdetét megelőző két hónapon belül is meg lehet fizetni.

I.14.1.1.3. Kedvezmények, mentesség és halasztás

Szt. 115/N. § Az iparjogvédelmi eljárások igazgatási szolgáltatási díjaira, valamint a fenntartási és a megújítási díjakra - a 115/O. és a 115/P. §-ban foglalt kivételekkel - kedvezménynek és mentességnek nincs helye.

Szt. 115/O. § (1) Ha a megfizetés időpontjában az oltalmi igény, illetve az oltalom jogosultja kizárólag maga a feltaláló, a nemesítő a szabadalmi bejelentési és kutatási, vizsgálati, valamint megadási díjaknak, továbbá a növényfajta oltalmára irányuló bejelentés díjának az egynegyedét köteles megfizetni.

Szt. 115/O. § (2) Ha a megfizetés időpontjában a szabadalmi illetve a növényfajta-oltalmi jogosult kizárólag maga a feltaláló, illetve a nemesítő, a szabadalmi illetve a növényfajta-oltalmi fenntartási díjnak a felét köteles megfizetni.

Szt. 115/O. § (4) Az (1)- (2) bekezdésekben meghatározott kedvezmények akkor illetik meg a feltalálót, a nemesítőt, ha a bejelentéssel

kapcsolatban nem igényelték valamely külföldi bejelentés elsőbbségét, vagy ha az oltalom olyan bejelentésen alapul, amellyel kapcsolatban nem igényelték valamely külföldi bejelentés elsőbbségét.

- Szt. 115/O. § (5)** Az (1)-(4) bekezdésben foglalt rendelkezéseket alkalmazni kell akkor is, ha - több feltaláló/nemesítő esetén - a feltalálók/nemesítők valamelyike az oltalmi igényéről, illetve az oltalomról feltaláló társa, illetve nemesítőtársa javára lemondott, továbbá, ha a feltalálók, a nemesítők, illetve a szerzők bármelyike helyébe az örököse lép.
- Szt. 115/P. § (1)** A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala kérelemre a szabadalmi bejelentési és kutatási, vizsgálati, valamint megadási díjak alól mentességet adhat, továbbá az elsőtől az ötödik évekre szóló szabadalmi fenntartási díjak megfizetésére halasztást engedélyezhet, ha a természetes személy jogosult - kereseti, jövedelmi és vagyoni viszonyai folytán - azokat fedezni nem tudja; a halasztás alá eső fenntartási díjakat a hatodik évi fenntartási díjjal együtt kell megfizetni.
- Szt. 115/P. § (2)** Mentességre, illetve halasztásra az a természetes személy jogosult, aki igazolja, hogy jövedelme (munkabére, nyugdíja, egyéb rendszeres pénzbeli juttatása) nem haladja meg a mindenkori kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegét, vagyona pedig - a szokásos életszükségleti és berendezési tárgyakon felül - nincs. Mentességben kell részesíteni - jövedelmi és vagyoni helyzetének vizsgálata nélkül - azt a személyt, aki rendszeres szociális segílyt kap.
- Szt. 115/P. § (3)** Kivételesen mentességet, illetve halasztást lehet engedélyezni akkor is, ha a (2) bekezdésben írt feltételek nem állnak fenn, de a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a természetes személy egyéb körülményeinek figyelembevételével megállapítja, hogy a természetes személy és az általa eltartottak létfenntartása veszélyeztetett.
- Szt. 115/P. § (3)** Kivételesen mentességet, illetve halasztást lehet engedélyezni akkor is, ha a (2) bekezdésben írt feltételek nem állnak fenn, de a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a természetes személy egyéb körülményeinek figyelembevételével megállapítja, hogy a természetes személy és az általa eltartottak létfenntartása

veszélyeztetett.

- Szt. 115/P. § (4)** A mentesség, illetve a halasztás iránti kérelemhez csatolni kell a kérelmező és a vele közös háztartásban élő, a Polgári Törvénykönyv szerinti közeli hozzátartozónak (a továbbiakban: közeli hozzátartozó) a harminc napnál nem régebbi munkáltatói jövedelemigazolását, illetve nyugdíjas esetén - a munkáltatói jövedelemigazolás helyett vagy mellett - az utolsó havi nyugdíjszelvényt (postai szelvényt) vagy a nyugdíj folyószámlára történő utalása esetén az utolsó havi bankszámlakivonatot.
- Szt. 115/P. § (5)** Ha a kérelmezőnek, valamint a vele közös háztartásban élő közeli hozzátartozónak munkajövedelemnek (nyugdíjjövedelemnek) nem minősülő jövedelme van (pl. ösztöndíj, szakképzéssel összefüggő juttatás, társadalombiztosítás alapján járó ellátás, munkanélküli járadék, egyéb rendszeres pénzbeli juttatás, vállalkozói kivét, ingatlan-bérbeadás, kamatjövedelem, árfolyamnyereség, osztalékjövedelem), akkor köteles az ezekről a jövedelmekről szóló postai szelvényt, bankszámlakivonatot, kiadási pénztárbizonylatot vagy egyéb, a jövedelem igazolására alkalmas dokumentumot csatolni.
- Szt. 115/P. § (6)** Ha a kérelmezőnek, valamint a vele közös háztartásban élő közeli hozzátartozónak nincs munkáltatója és nem nyugdíjas, valamint egyéb jövedelme sincs, akkor a kérelemben kell nyilatkozni e tényről.
- Szt. 115/P. § (7)** A (3) bekezdés alkalmazása érdekében a kérelmező a kérelmében a jövedelme (nyugdíja) igazolására alkalmas dokumentumon túl további olyan körülményeket is feltárhat (katasztrófa-helyzet, betegség stb.), amelyek alapján megállapítható, hogy a természetes személy és az általa eltartottak létfenntartása veszélyeztetett.
- Szt. 115/P. § (8)** Ha a mentesség, illetve a halasztás iránti kérelmet hiányosan nyújtották be, a kérelmezőt fel kell hívni a hiányok kitűzött határidőn belül történő pótlására. A felhívásban a kérelmezőt figyelmeztetni kell, hogy a hiánypótlás elmaradása a kérelem elutasítását vonja maga után.
- Szt. 115/P. § (9)** A kérelmet el kell utasítani, ha az a hiánypótlás ellenére sem elégíti ki az (1)-(7) bekezdésekben meghatározott követelményeket. A kérelmet visszavontnak kell tekinteni, ha a

kérelmező a felhívásra a kitűzött határidőben nem válaszol.

I.14.1.1.4. Esedékesség

Szt. 115/R. § (1), (2) Az iparjogvédelmi eljárásokban fizetendő igazgatási szolgáltatási díjak a bejelentés napján, illetve a kérelem benyújtásának napján esedékesek.
A fenntartási díj esedékességét az Szt. rendelkezései szerint kell megállapítani.

I.14.1.1.5. A díjfizetés elmaradásának következményei

Szt. 115/S. § (1) Ha az iparjogvédelmi eljárásban nem fizették meg a díjat, az ügyfelet - a (2) és a (3) bekezdésben foglalt kivétellel - hiánypótlásra kell felhívni, illetve figyelmeztetni kell. Ennek eredménytelensége esetén a bejelentést, illetve a kérelmet el kell utasítani, illetve visszavontnak kell tekinteni, kivéve, ha jogszabály eltérő jogkövetkezményt, illetve a díjfizetés elmulasztása esetére eltérő eljárási szabályokat állapít meg.

Szt. 115/S. § (2) A fenntartási díj szabályszerű megfizetésének elmaradása - e törvény, illetve külön törvény rendelkezései szerint - az oltalom megszűnését eredményezi.

Szt. 115/S. § (3) A határidő-hosszabbítási és, az eljárás folytatása iránti kérelmet mindaddig nem lehet benyújtottnak tekinteni, ameddig a kérelem díját meg nem fizetik.

I.14.1.2. Egyéb eljárási költségek

A Ket. által e körben felsorolt költségfajták közül a szabadalmi eljárások kapcsán a következők tekinthetők hangsúlyosnak:

- az ügyfél megjelenésével kapcsolatos költség;
- az ügyfél képviselőjében eljáró személy költsége;
- a tanú megjelenésével kapcsolatos költség.

I.14.1.2.1. Az ügyfél költsége

Elsősorban vidéki, illetve külföldi ügyfél megjelenésével kapcsolatban merülhetnek fel az utazási költségek.

Az ügyfél a tárgyaláson való megjelenése következtében előállt jövedelem-kiesését is igényelheti.

I.14.1.2.2. A képviselő költsége

A képviselő költségei két részre oszthatók:

- a képviselőnek a képviselet ellátásával kapcsolatban felmerült költségei; ide tartoznak a levelezés, telefonálás, faxolás, fénymásolás, fordítás, okirat-hitelesítés stb. költségei, valamint vidéki székhelyű képviselő esetén az utazási költségek is;
- a képviselő megbízási díja (munkadíja); a képviselő és az ügyfél. közötti megállapodás függvényében e díj megállapítása rögzített óradíj alapján is történhet.

Szt. 51. § (6)

Az ügygondnok költségének és munkadíjának előlegezésére a Hivatal azt kötelezi, aki az ügygondnok kirendelését kérte. A Ket. 155. §-ának (1) bekezdése alapján az előleg összegét a Hivatalnál kell letétbe helyezni.

Az ügygondnoki költségek megállapításánál és viselésénél a képviseleti költségekre irányadó szempontokat kell megfelelően alkalmazni.

I.14.1.2.3. A tanú költsége

A tanú költsége tekintetében az ügyfél költsége kapcsán elmondottak érvényesek.

I.14.2. Az eljárási költség összegének megállapítása

Ket. 158.§ (1)

Az eljárási költséget a hatóság összecszerűen határozza meg.

Mivel az igazgatási szolgáltatási díjak összegéről a Hivatal hivatalból tudomással bír, ennek igazolására sincsen szükség; csupán az egyéb eljárási költségek összegének megállapítása igényel bővebb kifejtést.

I.14.2.1 Az egyéb eljárási költségek igazolása

Ket.158. § (2)

Az egyéb eljárási költség összegét általában az érintett által bemutatott bizonyíték alapján kell megállapítani.

Az érintett által bemutatott bizonyítékok tipikusan a következők lehetnek:

- az ügyfél, a tanú és a képviselő utazási költségei

- tekintetében pl. a vasúti menetjegy, autóbuszjegy megvásárlását igazoló irat (menetjegy, számla), üzemanyag-költséget igazoló számla;
- az ügyfél, illetve a tanú jövedelem-kiesése tekintetében munkáltatói igazolás vagy más alkalmas irat;
 - a képviselőnek a képviselőlet ellátásával kapcsolatos költségei tekintetében a képviselő által az ügyfél részére kiállított kimutatás vagy számla;
 - a képviselő megbízási díja (munkadíja) tekintetében a képviselő által az ügyfél részére kiállított számla, illetve a képviselő és az ügyfél között megkötött megbízási szerződés (munkaszerződés), amely tartalmazza a képviselőnek megfizetendő díj összegét.

A képviselő megbízási díjával kapcsolatos bizonyítékok tekintetében – a költségek mérséklésével kapcsolatos mérlegelési jogkörre is figyelemmel – bizonyos formai követelmények alkalmazása indokolt. Nem fogadható el például az olyan számla, amelyben nem szerepel azonosítható utalás az adott ügyre, illetve amelyben a képviselő által az ügy kapcsán elvégzett munkát nem tüntetik fel. Ezzel szemben elfogadható az olyan számla, amelyből kitűnik, hogy annak kiállítására az adott ügygel összefüggésben került sor, valamint amely – legalább átfogó utalások révén – nevesíti az ügy intézésével kapcsolatos képviselői cselekményeket (pl. „megsemmisítési kérelem elkészítése, az ellenérdekű fél által benyújtott nyilatkozat tanulmányozása, felkészülés a tárgyalásra”).

I.14.2.2 Az egyéb eljárási költség összegének mérséklése

Az eljárási költség mérséklésére, azaz annak az igazolt összeghez képest alacsonyabb összegben történő megállapítására két jogszabályi rendelkezés alapján van lehetőség. Az egyik a Ket.-ben, a másik az Szt.-ben található.

Ket. 158.§ (4)

A Ket. általános szabálya szerint a hatóság – tekintettel a 154. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakra – az indokolatlanul magas egyéb eljárási költség helyett alacsonyabb összeget állapít meg.

A Ket. 154. §-a (1) bekezdésének b) pontja szerint az ügyfél, valamint az eljárás egyéb résztvevői kötelesek eljárási

cselekményeiket a célszerűség figyelembevételével teljesíteni.

E rendelkezés alapján tehát akkor van lehetőség mérséklésre, ha

- az adott költség indokolatlanul magas, és
- az indokolatlanság oka abban rejlik, hogy az érintett nem a célszerű eljárás alapelveivel összhangban járt el.

Ebben a körben olyan egyéb eljárási költségek tekintetében van lehetőség mérséklésre, amelyek az érintett célszerű eljárása esetén nem merültek volna fel, illetve nem ilyen magas összegben merültek volna fel.

Szt. 53/C.§(3)

Az Szt. alapján a Hivatal a képviselő munkadíjának összegét indokolt esetben mérsékelheti, ha a munkadíj nem áll arányban a ténylegesen elvégzett képviselői tevékenységgel. Ennek során a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és szabadalmi ügyvivői költségekről szóló rendelkezések megfelelő alkalmazásával jár el.

A bírósági eljárásban megállapítható szabadalmi ügyvivői költségekről és a pártfogó szabadalmi ügyvivő részére megállapítható díjról és költségterítésről szóló 24/2004. (VI.30.) IM rendelet, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. §-a értelmében a bíróság a megbízási szerződéssel alátámasztott munkadíj összegét indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a pertárgy értékével vagy a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A bíróság döntését indokolni köteles. A Hivatal előtti eljárásokban az említett rendelkezések megfelelő alkalmazása azt jelenti, hogy a Hivatal – a bírósághoz hasonló mérlegelési jogkörben – akkor is mérsékelheti a ténylegesen elvégzett képviselői tevékenységgel arányban nem álló, adott esetben kirívóan magas munkadíjat, ha annak összegét bizonyítékkal (megbízási szerződés, számla, stb.) támasztották alá. A mérséklést a hivatalnak indokolnia kell.

Indokolt a mérséklés, ha a képviselői munkadíj – figyelemmel a hasonló ügyekben kialakított gyakorlatra – az adott szabadalmi eljárás kapcsán ténylegesen elvégzett képviselői munka mértékét és nehézségi fokát tekintetbe véve aránytalanul magas összegben került megállapításra. A Hivatal a mérséklés során – a teljesség

igénye nélkül – a következő szempontokat veszi figyelembe: az ügy jellege, nehézségi foka, a hasonló ügyekben kialakult gyakorlat, a képviseleti munka összetettsége, szakmai nehézsége, a beadványok száma, terjedelme, minősége és időigénye, a tárgyalások száma, a jóhiszemű eljárás alapelveinek betartása, a képviselőnek az ügy ésszerű időn belül történő elbírálásában való közrehatása.

I.14.3. Az eljárási költség viselése

Az eljárási költség viselésére vonatkozóan az Szt. eltérő rendelkezéseket tartalmaz a megsemmisítési, illetve a nemleges megállapítási eljárások vonatkozásában.

I.14.3.1. A megsemmisítési eljárás költségeinek viselése

Szt. 81.§ (7)

A megsemmisítési eljárás költségeinek viselésére a vesztes felet kell kötelezni. Ha a szabadalmas a megsemmisítési eljárásra okot nem adott, és a szabadalmi oltalomról – legalább az igénypontok érintett része vonatkozásában – a nyilatkozattételre [Szt. 81.§ (1) bek.] kitűzött határidő lejárta előtt lemond, az eljárási költséget a kérelmező viseli.

A gyakorlatban arra a körülményre, hogy a szabadalmas a megsemmisítési eljárásra nem adott okot, az eljárási költség megfizetése alól mentesülni kívánó szabadalmasnak kell hivatkoznia. Mivel a Hivatal számára az előtte megindított eljárás előzményeivel kapcsolatos bizonyítékok általában nem állnak rendelkezésre, a szabadalmas ilyen hivatkozása esetén a kérelmezőre hárul a bizonyítási teher azzal kapcsolatban, hogy a szabadalmas – saját állításával ellentétben – a Hivatal előtti eljárásra okot adott. A kérelmező ilyen eredményű sikeres bizonyítására vezethet különösen az alábbi körülmények igazolása:

- A kérelmező a Hivatal előtti eljárás megindítása előtt – levélben, faxon, e-mail útján stb. – megkereste a szabadalmast, és kísérletet tett a vitás helyzet rendezésére, erre a megkeresésre azonban a szabadalmas nem válaszolt.

- A kérelmező fentiek szerinti megkeresésére a szabadalmas válaszolt, azonban válasza a hivatali eljárás elkerülése érdekében olyan feltételeket tartalmazott, amelyek a kérelmező számára ésszerűen nem voltak elfogadhatók, illetve válaszában a hivatkozott megsemmisítési ok fennállását vitatta.

Ket. 157.§ (3)

Részleges eljárásnyertesség esetén – vagyis ha az adott kérelemnek a Hivatal csak részben ad helyt – a Ket. általános szabálya irányadó, mely szerint ha a határozat a kérelemnek részben ad helyt, a hatóság az eljárási költség általa megállapított arányban való viselésére kötelezi a kérelmező ügyfelet, illetve az ellenérdekű ügyfelet. Ilyenkor tehát az az elv érvényesül, hogy az eljárásban részt vevő felek számára megítélt költségeknek az eljárásnyertesség arányához kell igazodniuk.

Az eljárásnyertesség arányának megállapításakor abból kell kiindulni, hogy az adott kérelem milyen arányban éri el célját, vagyis a támadott szabadalom a kérelemhez viszonyítva milyen mértékben kerül megsemmisítésre, azaz korlátozásra. Mivel ilyenkor a negatív döntés csak az igénypontok egy részét érinti, általában azt kell figyelembe venni, hogy az érintett rész az igénypontok egészéhez képest hozzávetőlegesen milyen arányt képvisel. Amennyiben az arányok tisztán megállapíthatóak, és az arányosított költségviselés nem vezetne nyilvánvalóan méltánytalan eredményre, akkor a költségek viselését is ennek megfelelően kell meghatározni, amit a lenti példa szemléltet. Ha az eljárásnyertesség aránya pontosan nem határozható meg, vagy annak mértéke jelentősen nem különbözik, akkor mindkét fél a saját költségeit viseli. Kivételt képez ez alól a megsemmisítési kérelem igazgatási szolgáltatási díja, amelyet a kérelmező részleges eljárásnyertessége esetén is teljes mértékben az ellenérdekű fél, azaz a szabadalmas visel.

Az eljárásnyertesség arányát nem érinti az, hogy az adott kérelem hány jogcímen alapul, és ezek közül valamennyi hivatkozás sikeres-e.

A költségekről részleges eljárásnyertesség esetén is az igazolt költségek megtérítésére vonatkozó költségigények alapulvételével kell dönten. Az adott fél javára az általa igényelt

és igazolt költségeknek a saját eljárásnyertessége alapján irányadó részét kell megítélni.

I.14.3.2. A nemleges megállapítási eljárás költségeinek viselése

Szt. 83.§ (2) A nemleges megállapítási eljárás során az európai szabadalom szövege magyar nyelvű fordításának elkészítésével járó költséget a szabadalmas viseli. A nemleges megállapítási eljárás többi költségét a kérelmező viseli.

I.14.4. Költségmentesség

Szt. 53/C.§(1) Az Szt. kizáró rendelkezése alapján az Szt 115/P. §-ába foglalt
Szt. 115/N. § kivételekkel szabadalmi ügyekben költségmentesség nem engedélyezhető.

I.15. Elektronikus ügyintézés és hatósági szolgáltatás

Szt. 53/D. § Az Szt. a szabadalmi ügyekben történő elektronikus ügyintézés és hatósági szolgáltatás vonatkozásában a Ket. elektronikus úton történő kapcsolattartásra vonatkozó általános szabályait tartalmazó II/A. fejezetében foglaltaktól eltérő szabályokat állapít meg. Kimondja ugyanis, hogy szabadalmi ügyekben az ügyfél – a (2)-(3) bekezdésben meghatározott esetek kivételével – nem jogosult a Hivatallal, a Hivatal pedig nem köteles az ügyféllel elektronikus úton írásban kapcsolatot tartani. Az Szt. 53/D. § -ának (2) bekezdése sorolja fel azokat a kérelmeket, melyeket elektronikus úton lehet benyújtani a Hivatalhoz. Ilyenek:

- a szabadalmi bejelentés;
- az Szt. 54. § (2) bekezdés d)-f) pontjában meghatározott tényekben bekövetkezett változásoknak a szabadalmi lajstromban való feltüntetésére irányuló kérelem
- a lajstromkivonat igénylésére vonatkozó kérelem;
- az iratbetekintésre vonatkozó kérelem.

Az elektronikus úton intézhető szabadalmi ügyeket az alábbiak szerint csoportosíthatjuk:

- bizonyos, elektronikus úton kezdeményezett eljárások esetében lehetőség van arra, hogy ha az ügyfél a Kormány által biztosított azonosítási szolgáltatáson keresztül kezdeményez eljárást, a Hivatal elektronikus úton közölje vele az eljárás során hozott döntéseket vagy küldje meg neki a hiteles lajstromkivonatot, illetve hogy az ügyfél a kérelem elintézéséhez szükséges járulékos beadványokat (hiánypótlás, igazolási kérelem, stb.) a Hivatal felhívására elektronikus úton nyújtsa be (kétirányú elektronikus kommunikáció);
- szabadalmi bejelentések esetében az elektronikus úton történő benyújtás lehetőségén kívül az ügyfélnek nincsen alanyi joga, a Hivatalnak pedig e kérelmek elektronikus fogadásán kívül nincsen kötelezettsége az elektronikus úton megvalósuló írásbeli kapcsolattartásra (egyirányú elektronikus kommunikáció).

I.15.1. Kétirányú elektronikus kommunikáció

Szt. 53/D. § (3)

Az Szt. 53/D. §-ának (3) bekezdése értelmében, ha az ügyfél elektronikus úton, a Kormány által biztosított azonosítási szolgáltatáson keresztül kezdeményez egyes eljárásokat, akkor a Hivatal elektronikus úton közli vele az eljárás során hozott döntéseket. A kétirányú elektronikus kommunikációra például az alábbi kérelmek alapján induló ügyekben van lehetőség:

- az Szt. 54. § (2) bekezdés d)-f) pontjában meghatározott tényekben bekövetkezett változásoknak a szabadalmi lajstromban való feltüntetésére irányuló kérelem (szabadalom jogosultjának nevében/elnevezésében és lakcímében/székhelyében bekövetkezett változások, képviselő nevének és székhelyének változása, feltaláló nevének és lakcímének változása)
- a lajstromkivonat igénylésére vonatkozó kérelem;
- az iratbetekintésre vonatkozó kérelem.

Szt. 53/D. § (5)-(8)

A törvény tartalmazza a beadványok elektronikus úton való benyújtására vonatkozó alapvető szabályokat is. Ezeknek értelmében az elektronikus úton benyújtott beadvány

megérkezéséről a Hivatal elektronikus érkeztető számot tartalmazó automatikus értesítést küld az ügyfélnek. A beadvány az elektronikus érkeztetésről szóló automatikus visszaigazolásnak az ügyfél részére történő elküldésével tekintendő benyújtottnak, kivéve, ha a Hivatal a kapott dokumentum értelmetlenségét állapítja meg, és erről az ügyfelet elektronikus levélben értesíti. Az értelmetlen dokumentumot beküldő ügyfél ennek az értesítésnek a visszaigazolására köteles. Ha az ügyfél az értesítés átvételét 15 napon belül nem igazolja vissza, a Hivatal postai úton továbbítja számára az iratot.

Szt. 53/D. § (4)

Szabadalmi ügyekben az egyes beadványok elektronikus úton való benyújtására vonatkozó részletes szabályokat az *egyes iparjogvédelmi beadványok elektronikus úton való benyújtására vonatkozó részletes szabályokról szóló 147/2007. (VI. 26.) Korm. rendelet* (a továbbiakban: e-Kr.) határozza meg. A fentebb felsorolt beadványokat – a Hivatal által erre rendszeresített, a honlapjáról is elérhető elektronikus űrlap használatával – elektronikus úton is be lehet nyújtani. Az e-Kr. az ügyfélkapus azonosítással történő benyújtás mellett lehetővé teszi az ügyfél elektronikus aláírással ellátott beadványának a Hivatal elektronikus ügyintézési rendszerén keresztül történő benyújtását is, feltéve, hogy az elektronikus űrlapot külön jogszabályban meghatározott módon közigazgatási felhasználásra alkalmas elektronikus aláírással látják el.

Ket. 78. § (7), 79. §

A Hivatal, mint hatóság és az ügyfél közötti elektronikus kommunikációt 2012. április 1-e óta kizárólag a Ket. szabályozza.

A döntések (tehát a határozatok és végzések) közlésére a Ket. 78. § (7) bekezdése, a kézbesítési vélelem beálltára a 79. §-a alkalmazandó. Ennek megfelelően, ha a hatóság a döntést elektronikus úton közölte, és az ügyfél a döntés átvételét öt napon belül nem igazolja vissza, a hatóság másik írásbeli formában (postai úton) közli vele a döntést. Ilyen esetben a döntés közlésének napja a második közlés napja.

A határozatok és végzések esetében tehát a Ket. garanciális jelleggel fogalmazza meg azt a követelményt, hogy az átvétel

visszaigazolását maga az ügyfél végezze el (ez az elektronikusan kézbesített irat megnyitásával automatikusan megtörténik), másrészt, hogy ennek öt napon túli elmaradása esetében történjék meg az áttérés egyéb írásbeli kommunikációra.

Amennyiben a postai úton történő kézbesítés azért hiúsul meg, mert a címzett vagy meghatalmazottja úgy nyilatkozik, hogy a küldeményt nem veszi át, az iratot a kézbesítés megkísérlésének napján kézbesítettnek kell tekinteni (tehát beáll a kézbesítési vélelem).

Ha az irat a hatósághoz „nem kereste” jelzéssel érkezik vissza, az iratot - az ellenkező bizonyításig - a postai kézbesítés második megkísérlésének napját követő ötödik munkanapon kézbesítettnek kell tekinteni (tehát beáll a kézbesítési vélelem), és ilyen esetben a hatóság a kézbesítési vélelem beálltát megalapozó hivatalos irat megküldésével tíz napon belül értesíti az ügyfelet.

Ket. 79/A. §

A döntések közlésére vonatkozó szabályoktól eltérően rendelkezik a Ket. 79/A. §-a a döntésnek nem minősülő elektronikus iratok közlésével és kézbesítési vélelmük beálltával kapcsolatban. Az elektronikus nyilatkozat (tehát döntésnek nem minősülő egyéb irat, például tájékoztató levél) - feltéve, hogy a kézbesítésére biztonságos kézbesítési szolgáltatás útján kerül sor - az átvétel napján kézbesítettnek minősül, ha a kézbesítési szolgáltató a nyilatkozat kézhezvételét igazolja vissza.

Ha a kézbesítési szolgáltató azt igazolja vissza, hogy a nyilatkozat átvételét a címzett megtagadta, az elektronikus nyilatkozat az átvétel megtagadásának napján minősül kézbesítettnek.

Abban az esetben pedig, ha a kézbesítési szolgáltató azt igazolja vissza, hogy a nyilatkozatot a címzett kétszeri értesítése ellenére nem vette át, az elektronikus nyilatkozat a második értesítést követő ötödik munkanapon minősül kézbesítettnek.

Döntésnek nem minősülő elektronikus iratok kézbesítése esetében – eltérően a határozatoktól és végzésektől – tehát nem kell áttérni postai útra

I.15.2. Egyirányú elektronikus kommunikáció

A szabadalmi bejelentési eljárás elektronikus úton való kezdeményezése esetében továbbra is az egyirányú elektronikus kommunikáció érvényesül, azaz, az ügyfél – a szabadalmi bejelentési eljárás kezdeményezésén kívül – nem jogosult a Hivatallal, a Hivatal pedig nem köteles az ügyféllel elektronikus úton írásban kapcsolatot tartani. Mindez annyit tesz, hogy a Hivatal a szabadalmi bejelentéseket elektronikusan fogadja, ezen túl azonban a további eljárási cselekmények már postai úton való kapcsolattartás útján zajlanak. (Mindez természetesen nem jelenti azt, hogy a lajstromozási eljárás során benyújtott olyan, külön elintézhető kérelmek esetében, ahol a Hivatal elektronikus válaszadásra kötelezett, ne elektronikus úton kapná meg az ügyfél az érintett kérelemmel kapcsolatos döntéseket.)

Az elektronikus úton benyújtott bejelentés fogadását követő lépések megegyeznek a kétirányú elektronikus kommunikáció esetében leírtakkal: a bejelentés megérkezéséről a Hivatal elektronikus érkeztető számot tartalmazó automatikus értesítést küld a bejelentőnek. A beadvány az elektronikus érkeztetésről szóló automatikus visszaigazolásnak az ügyfél részére történő elküldésével tekintendő benyújtottnak, kivéve, ha a Hivatal a kapott dokumentum értelmezhetetlenségét állapítja meg, és erről az ügyfelet elektronikus levélben értesíti. Az értelmezhetetlen dokumentumot beküldő ügyfél ennek az értesítésnek a visszaigazolására köteles. Ha az ügyfél az értesítés átvételét 15 napon belül nem igazolja vissza, a Hivatal postai úton továbbítja számára az iratot.

Az ezektől eltérő elektronikus forma, tehát nem a Kormány által biztosított azonosítási szolgáltatáson keresztül, illetve az elektronikus aláírással történő azonosítás nélkül elküldött elektronikus levél nem minősül elektronikus – és így írásbeli – kapcsolattartási formának. A telefonos, a rövid szöveges üzenetben történő és az írásbelinek nem minősülő elektronikus úton (azaz e-mailen) keresztül történő kapcsolattartás az írásbeli és szóbeli kommunikációs formákkal szemben olyan speciális kapcsolattartási formák, amelyeken keresztül a Ket. kifejezetten csak a tájékoztatáskérést és -nyújtást teszi lehetővé, ezt is csak az

ügyfél és az ügy megfelelő azonosítását követően. E kapcsolattartási formák esetén ugyanis a jelenlegi technikai feltételek nem teszik lehetővé annak egyértelmű bizonyítását, hogy a küldő és a címzett között létrejött a kapcsolat, de nem biztosított a küldő és a címzett megfelelő azonosítása sem.

Szt. 53/D. § (10) Adott hatósági ügyfajtában azonban különös eljárási norma az ügyfelek tájékoztatása területén is előírhat szigorúbb szabályokat, szűkítheti az igénybe vehető kommunikációs eszközök körét. Ennek megfelelően az Szt. szabadalmi ügyekben tájékoztatás kérésére, illetve teljesítésére rövid szöveges üzenet útján nem ad lehetőséget.

I.16. A találmányból és a szabadalmi oltalomból eredő jogok és kötelezettségek kérdései a Hivatal előtti szabadalmi eljárásokban

I.16.1. A feltaláló személyhez fűződő és a találmány nyilvánosságra hozatalával kapcsolatos jogai, a szabadalmi igény

I.16.1.1. A feltaláló (szerző)

Szt. 7. § (1) Feltaláló az, aki a találmányt megalkotta. Ebből következik, hogy a találmány feltalálója (szerzője) csak természetes személy lehet

Szt. 7. § (2) A Hivatal az alkotói tevékenységben való részvételt nem vizsgálja, hanem megdönthető vélelmet állít fel: azt tekinti feltalálónak, aki az elismert bejelentési napon benyújtott bejelentésben feltalálónak szerepel. A korábban benyújtott, elismert bejelentési nappal nem rendelkező beadványokban szereplő, a feltaláló személyére vonatkozó adatok nem irányadók a szerzőségi vélelem tekintetében.

Uniós elsőbbség vagy belső elsőbbség igénylése esetén előfordul, hogy eltérés mutatkozik az elsőbbségi időpontban közöltekhöz képest az elismert bejelentési napon közölt, a feltaláló személyére vonatkozó adatokban. A szabadalmi bejelentésben megnevezett feltaláló(k) mellett csak akkor szól a feltaláló(k) személyére vonatkozó szerzőségi vélelem, ha az egyidejűleg benyújtott iratokon ugyanazt a feltalálót, illetve ugyanazokat a feltalálókat és ugyanabban a szerzőségi arányban tüntetik fel.

Eltérő vagy hibás adatok és nevek szerepeltetése esetén (például ha a bejelentési kérelemnek egy másik, egyidejűleg benyújtott mellékletén egy másik személyt, vagy nem egy, hanem két személyt neveznek meg feltalálóként, vagy az egyik iraton más szerzőségi arány szerepel, mint a másikon, vagy a százalékban megadott szerzőségi részarányok összege nem 100%) a szerzőségi vélelem nem alakul ki.

Ebben az esetben nyilatkozattételre kell felhívni a bejelentőt, és a nyilatkozatban egyértelművé tett név és szerzőségi részarány alapozza meg a szerzőségi vélelmet.

Szt. 7. § (3)

Ha több feltaláló van egy bejelentésben megnevezve és szerzőségi részarányuk nincs megjelölve, akkor a szerzőségi hányadokat egyenlőnek kell tekinteni.

**Szt. 7. § (2), (4)
Szt. 55.§(2a)**

A szerzősége vonatkozó vélelem megdöntése (a feltalálók személyében, szerzőségi arányában történő változás tudomásulvétele) jogerős bírósági ítélet alapján, vagy kérelemre a lajstromban feltüntetett összes feltaláló és kérelmező egybehangzó nyilatkozata alapján történhet. A beterjesztett jogerős bírósági ítélet alapján a benne megnevezett új feltalálókat és a szerzőségi arányukat a Hivatal végzésben veszi tudomásul.

Külföldi bíróságnak vagy más hatóságnak a szerzőség ügyében hozott döntését el kell ismerni [1979. évi 13. tvr. a nemzetközi magánjogról; 70.]

I.16.1.2. A feltaláló jogai

A találmány megalkotásából személyhez fűződő és vagyoni jogok erednek. A személyhez fűződő jogok a feltaláló erkölcsi elismerését biztosítják és a vagyoni jogokkal ellentétben elidegeníthetetlenek, továbbá térben és időben korlátlanok; a szabadalmi oltalom hiányában is fennállnak, illetve érvényesíthetők. Ebből következik, hogy a találmány feltalálóját kell a halála után is feltalálóként megnevezni; nem léphet a helyébe más olyan címen, hogy "XY feltaláló jogutódja".

Szt. 7. § (5)

A feltalálónak személyhez fűződő joga - szerzőségi jogából eredően - a névfeltüntetés joga, vagyis az, hogy a nyilvános és nem nyilvános szabadalmi iratok őt e minőségében feltüntessék.

A feltalálót megilleti az anonimitás joga is. A feltaláló írásban

kérheti, hogy nevét a nyilvánosságra kerülő szabadalmi iratokon ne tüntessék fel. Ha nem a feltaláló, hanem a bejelentő (adott esetben képviselője útján) kéri az anonimitást a feltaláló személyére vonatkozóan, akkor a bejelentőt (a feltaláló egyidejű értesítésével) hiánypótlásra kell felhívni, mert az anonimitási kérelem csak magának a feltalálónak a nyilatkozatával hatályos.

Anonimitás kérése esetén gondoskodni kell arról, hogy a nyilvánosságra kerülő iratokon a feltaláló e minőségében ne legyen megnevezve. Ez azt is jelenti, hogy a közzététel után az akta bárki által megtekinthető és lemásolható iratai sem tartalmazhatják annak a feltalálónak a nevét, aki anonimitást kért. A nyilvánosságra nem kerülő adatok között természetesen szerepelnie kell az anonimitást kérő feltaláló nevének is.

Ha a bejelentő azonos a feltalálóval, tájékoztatni kell őt arról, hogy az anonimitás csak feltalálói minőségében illeti meg, és hogy bejelentőként fel kell tüntetni a nevét a szabadalmi iratokon.

Szt. 7. § (7) A feltaláló, illetve jogutódja hozzájárulása nélkül senkinek sincs joga nyilvánosságra hozni a találmányt a szabadalmi bejelentés közzététele előtt.

Szt. 70. § (1), (2) A szabadalmi bejelentés közzététele folytán a találmány a legkorábbi elsőbbség napjától számított tizenhét hónap elteltével (ha a bejelentő nem kért ennél korábbi közzétételt) nyilvánosságra jut.

Szt. 53. §

Szt. 53. §(5), (6), (8) Kivételt képez a honvédelmi vagy nemzetbiztonsági érdekből, illetve nemzetközi szerződés alapján – külön jogszabály szerinti eljárásban - minősített szabadalmi bejelentésben foglalt találmány. Ugyanis ha a szabadalmi bejelentést minősítették, azzal kapcsolatban nem közölhető hatósági tájékoztatás, közzététel hiányában pedig nem áll fenn a bejelentés bárki általi megtekinthetősége. Ilyen esetben egyébként a feltaláló vagy jogutódja sem hozhatja nyilvánosságra a találmányt. Ugyanakkor maga a feltaláló a minősített szabadalmi bejelentést is jogosult megtekinteni, felhasználni vagy megismerési engedély hiányában is.

I.16.1.3. A szabadalmi igény

Szt. 8. § (1), (2) A szabadalom a feltalálót vagy jogutódját illeti meg. Amíg

jogerős bírósági ítélet vagy hatósági határozat mást nem állapít meg, azt a személyt kell igényjogosultnak tekinteni, aki a találmányt korábbi elsőbbséggel jelentette be.

Ptk. 28. § - 30. § A szabadalmi igény és a szabadalom jogosultjának jogképesnek kell lennie (az anyagi jogi jogosultságot az Szt. nem korlátozza vagy köti feltételhez). Így szabadalmi bejelentők és szabadalmasok lehetnek természetes személyek és jogi személyek (pl. államigazgatási szerv, állami vállalat, egyéb állami gazdálkodó szerv, költségvetési szerv, szövetkezet, egyesülés, közös vállalat, korlátolt felelősségű társaság, részvénytársaság, közhasznú társaság, az egyesülési jog alapján létrehozott társadalmi szervezet, egyesület, köztestület, egyes jogi személyek vállalata, leányvállalata, alapítványa). A szabadalmi jogosultság és a szabadalmi bejelentésre való jogosultság megilleti a jogi személyiség nélküli gazdasági társaságokat (betéti társaság, közkereseti társaság) is. (Ptk.)

Ha a jogszabály, vagy - annak felhatalmazása alapján - az alapító határozat vagy okirat másként nem rendelkezik, a jogi személy szervezeti egysége (egyetemi tanszék, gyáregység, fiók, telep, üzem, iroda, helyi kirendeltség, csoport, alapszerv, szakosztály stb.) nem jogi személy.

Kétség esetén a bejelentőként vagy a szabadalmas jogutódjaként fellépő szervezetet fel kell hívni annak igazolására, hogy a rá irányadó jog szerint jogokat saját neve alatt szerezhethet. A gyakorlatban előfordul, hogy a bejelentőként vagy a szabadalmas jogutódjaként fellépő szervezeti egység jogot nem szerezhethet, és az a jogi személy lesz a bejelentő/szabadalmas, amelynek keretében működik (pl. tanszék esetében az egyetem).

Szt 26.§ (5)-(8) A szabadalmi igényjogosultság mellett szóló vélelmet ugyancsak az egyértelmű vagy egyértelművé tett megnevezés alapozza meg. Eltérő megnevezések és adatok ismeretében vagy az adatok hiányában az I.16.1.1. pontban foglaltakat kell értelemszerűen alkalmazni.

Közös szabadalmi oltalmi igény, illetve közös szabadalmi oltalom esetén a szabadalmi oltalom fenntartása, érvényesítése és védelme érdekében bármelyik jogosult önállóan is felléphet.

Eljárási cselekményei - az egyezséget, az elismerést és a jogról való lemondást kivéve - arra a szabadalmi jogosultra

(bejelentőre) is kihatnak, aki valamely határidőt, határnapot vagy cselekményt elmulasztott, feltéve, hogy mulasztását utóbb nem pótolta. Ha a közös szabadalmi oltalom jogosultjainak (illetve a közös szabadalmi oltalmi igényt érvényesítő bejelentők) eljárási cselekményei egymástól eltérnek, azokat az eljárás egyéb adatait is figyelembe véve kell elbírálni.

- Szt. 8. § (3)** Ha többen közösen alkották a találmányt, a szabadalom a feltalálókat, illetve jogutódjaikat közösen illeti meg. Több igényjogosult esetén - ellenkező megjelölés hiányában - a szabadalmi igény részarányát egyenlőnek kell tekinteni.
- Szt. 8. § (4)** Ha többen, egymástól függetlenül alkották a találmányt, a szabadalom azt a feltalálót vagy jogutódját illeti meg, aki a találmányt korábbi elsőbbséggel jelentette be, feltéve, hogy e korábbi elsőbbségű bejelentést közzéteszik vagy annak tárgyára szabadalmat adnak.

I.16.2. Szolgálati és alkalmazotti találmány

I.16.2.1. Szolgálati találmány

- Szt. 9. § (1)** Szolgálati találmány annak a találmánya, akinek munkaviszonyból folyó kötelessége, hogy a találmány tárgykörébe eső megoldásokat dolgozzon ki.
- Szt. 17. §** Ha a találmányt közszolgálati vagy közalkalmazotti jogviszonyban álló vagy szolgálati viszonyban foglalkoztatott személy, vagy munkaviszony jellegű jogviszony keretében foglalkoztatott szövetkezeti tag alkotta meg, akkor is megfelelően alkalmazni kell az Szt. 9-16. §-ban foglalt rendelkezéseket.
- Szt. 10. § (1)** A szolgálati találmányra a szabadalom a feltaláló jogutódjaként a munkáltatót illeti meg.
- A szolgálati jelleg feltételeinek tényleges fennállása a Hivatal előtti eljárásokban nem képezi vizsgálat tárgyát. Ennek megfelelően a Hivatal számára elegendő a bejelentő nyilatkozata, amely szerint a találmány szolgálati jellegű. Ha ennek közlése a bejelentési kérelemben történik, nincs szükség jogutódlást igazoló okirat benyújtására. Ennek hiányában a Hivatal felhívja a bejelentőt a szolgálati jelleg meglétére vonatkozó nyilatkozat vagy jogutódlási irat benyújtására. Ez értelemszerűen vonatkozik

a külföldről érkezett bejelentésekre is.

Ha az eredetileg a feltaláló által tett szabadalmi bejelentés tárgya szolgálati találmány, a munkáltató és a feltaláló egybehangzó nyilatkozata alapján tudomásul veszi a Hivatal, hogy a találmány szolgálati jellegű és a szabadalmi bejelentés bejelentője a munkáltató. (Az ilyen eset nem jogutódlás, ennél fogva igazgatási szolgáltatási díjat sem kell leróni.)

Szt. 12. § (4) Szolgálati találmány esetén a munkáltató (meghatározott kivétellel) köteles a szabadalom megadását kizáró eljárási cselekmény (ideértve az ideiglenes szabadalmi oltalomról való lemondást is) vagy szándékos mulasztás előtt felajánlani a feltalálónak a szabadalmi igény ingyenes átruházását. A Hivatal nem vizsgálja, hogy a munkáltató eleget tett-e a kötelezettségének. Például ha az ideiglenes oltalomról a munkáltató lemond, e lemondás a feltaláló hozzájárulása nélkül is hatályos.

Szt. 12. § (4)
DR. 16. § A szolgálati találmány feltalálója – a szabadalmi igénynek a munkáltatótól történt megszerzését igazoló irat benyújtásával - kérheti a jogutódlás tudomásulvételét. A szolgálati találmány feltalálójának jogszerzése díjköteles, ezért a jogutódlás tudomásulvétele csak az előírt igazgatási szolgáltatási díj megfizetését követően történhet meg.

Szt. 12. § (4) Ha a munkáltató – mint a szolgálati találmány bejelentője - közli a Hivatallal, hogy felajánlotta a feltaláló(k)nak a szabadalmi igény ingyenes átruházását, de nem csatolja a feltaláló(k) elfogadó nyilatkozatát, a bejelentőt fel kell hívni ennek pótlására. Ha a bejelentő valamennyi feltaláló elfogadó - vagy visszautasító - nyilatkozatát nem pótolja, a jogutódlás tudomásulvételére irányuló kérelmet el kell utasítani.

Szt. 16. § (1) A szolgálati jelleggel kapcsolatos viták bírósági útra tartoznak és a változást jogerős bírósági ítélet alapján tudomásul kell venni.

I.16.2.2. Alkalmazotti találmány

Szt. 9. § (2) Alkalmazotti találmány annak a találmánya, aki anélkül, hogy ez munkaviszonyból eredő kötelessége lenne, olyan találmányt dolgoz ki, amelynek hasznosítása munkáltatója tevékenységi körébe tartozik.

Szt. 10. § (2) Az alkalmazotti találmányra a szabadalom a feltalálót illeti meg, a munkáltató azonban jogosult a találmány hasznosítására. A munkáltató hasznosítási joga nem kizárólagos; a munkáltató hasznosítási engedélyt nem adhat. A hasznosítási jog a munkáltató megszűnése vagy szervezeti egységének kiválása esetén a jogutódra száll át; egyébként másra nem szállhat, illetve nem ruházható át.

Az alkalmazotti találmány feltételeinek tényleges fennállása a Hivatal előtti eljárásokban nem képezi vizsgálat tárgyát.

A találmány alkalmazotti jellege megszűnik, ha a munkáltató a hasznosítási jogáról lemond; ezt végzéssel kell tudomásul venni.

Szt. 16. § (1) A találmány alkalmazotti jellegével kapcsolatos viták bírósági útra tartoznak és a változást jogerős bírósági ítélet alapján tudomásul kell venni.

I.16.3. Jogutódlás

Szt. 25. § (1) A találmányból és a szabadalmi oltalomból eredő jogok - a feltaláló személyhez fűződő jogai kivételével - átszállhatnak, átruházhatók és megterhelhetők.

A szabadalomhoz való jog alapvetően a feltalálót illeti meg. Ezt a jogát azonban - a személyhez fűződő jogokkal ellentétben - elidegenítheti, vagy az átszállhat. A jogutódlások láncolata esetén a jogosultságot minden esetben vissza kell tudni vezetni a feltalálóiig (lásd még I.16.1.2.).

A jogutódlás elengedhetetlen feltétele, hogy a jogutód jogképes legyen (lásd még 16.1.3), azaz jogokat szerezhessen és kötelezettségeket vállalhasson.

A Hivatal a bejelentési kérelemben feltüntetett bejelentőt tekinti a szabadalmi bejelentés jogosultjának. Ha a bejelentő és a feltaláló személye nem azonos, az eljárás lefolytatásához a bejelentői jogosultságot igazolni kell. Az igazolás történhet a jogosult nyilatkozatával vagy jogutódlási irat benyújtásával. A nyilatkozatnak a találmány szolgálati jellegére kell vonatkoznia, minden egyéb esetben a jogutódlást igazoló irat benyújtására van szükség.

Szt. 68. § (2) Amennyiben a bejelentő nem azonos a feltalálóval és a szabadalmi bejelentés megtételekor nem nyilatkozott a feltaláló személyéről, nyilatkozattételre kell felhívni, mivel a bejelentőnek

igazolnia kell, hogy a feltaláló jogutódja [Szt. 8.§ (1)].

AR. 1. § (1)(f) E nyilatkozat elmulasztása esetén a bejelentést visszavontnak kell tekinteni.

Ha a bejelentő a feltaláló jogutódja, akkor - a szabadalmi bejelentés alaki követelményei értelmében - jogutódlási iratot kell benyújtania.

I.16.3.1. A jogutódlás tipikus esetei

A Hivatal előtti eljárásban a jogutódlás alábbi esetei fordulnak elő:

a) Ha a jogutódlás a felek megállapodásán (szerződésen) alapul, a szerződést nem kell benyújtani, de a jogutódlást igazoló iratokból a felek egyező akaratának ki kell derülnie, és tartalmaznia kell mind a jogutód(ok), mind a korábbi jogosult(ak) aláírását. Egyben le kell róni a jogutódlási kérelem díját is.

DR. 16.§

Szt. 26. § (1) Több jogosult (szabadalmas, bejelentő) esetén valamely társ részesedési hányadára a többi társat harmadik személlyel szemben elővásárlási jog illeti meg, ezért szükség esetén azoknak az elővásárlási jogról lemondó nyilatkozatát is csatolni kell.

Szt. 26. § (4) b) Közös szabadalom (szabadalmi igény) esetén, ha az egyik jogosult az oltalomról (a szabadalmi igényről) lemond, hányadára a többi jogosult joga részesedésük arányában kiterjed. A jogosult jogszerzésének ez egy olyan speciális esete, amikor a társjogosultak jogszerző szándék nélkül, a törvény erejénél fogva szereznek további jogokat. Ezért a jogutódlás tudomásulvételéhez külön jogutódlási irat benyújtására, valamint a jogutódlás tudomásulvételére irányuló kérelem díjának megfizetésére nincs szükség. Más a helyzet, ha valamelyik jogosult nem lemond a szabadalmi igényről vagy oltalomról, hanem részesedési hányadát vagy annak bizonyos részét átruházza valamelyik társára. Ebben az esetben az a) pontban részletezett jogutódlásról van szó. A lényeges különbség, hogy az a) esetben az érdekeltek közti megállapodás, a b) esetben pedig egyoldalú nyilatkozat eredményezi a jogutódlást.

Szt. 26. § (7) c) Közös szabadalom (szabadalmi igény) esetén, ha az egyik jogosult a szabadalommal (szabadalmi igénnyel) kapcsolatos reá

eső költségeket felhívás ellenére sem fizeti meg, a költségeket viselő társjogosult a mulasztó hányadának átruházását igényelheti.

A jogutódlást a Hivatal a bíróság jogerős döntése alapján veszi tudomásul.

d) Hatósági végzésen alapuló jogutódlás (államigazgatási, közigazgatási szerv átszervezése, megszűnése) esetén be kell terjeszteni a jogutódlás alapjául szolgáló végzést, vagy a végzés számának megadása mellett hivatkozni kell arra, hogy a végzés hol (milyen közlöny, mely számában) került meghirdetésre. Ilyen esetben be kell csatolni az adott publikáció másolatát is.

Szt. 50. § (2)

e) Az ügyfél halála (melyről a Hivatal az örököstől, vagy a korábban kiadott végzés térítvényén tett bejegyzésről szerez tudomást), vagy megszűnése esetén az eljárást fel kell függeszteni mindaddig, míg a jogutód személyét bejelentik és igazolják. A jogutód tisztázásáig az aktát a felfüggesztést megállapító végzéssel együtt irattározni kell.

Ha a jogutód személyét az eset körülményeihez képest ésszerű időn belül nem jelentik be, a Hivatal a szabadalmi eljárást megszünteti, vagy a rendelkezésre álló adatok alapján dönt.

Az öröklést - az illetékes közjegyző által lefolytatott hagyatéki eljárás nyomán kiadott - jogerős hagyatékátadó végzéssel vagy öröklési bizonyítvánnyal kell igazolni. Igazolás hiányában a Hivatal hiánypótlásra hívja fel az (elérhető) ügyfelet.

Az örököst, miután személye igazolást nyert, fel kell hívni a kérelem díjának megfizetésére. Ha az örökös az előírt díjat nem fizeti meg, a jogutódlási kérelmet a Hivatal elutasítja.

Ha a közjegyző hivatalból küldi meg a hagyatékátadó végzést, az örököst tájékoztatni kell, hogy a Hivatal a jogutódlást kérelemre és a megfelelő díj lerovása esetén veszi tudomásul.

A felszámolási eljárás az adós székhelye szerint illetékes megyei (fővárosi) bíróság hatáskörébe tartozó nemperes eljárás. A felszámolási eljárás során a felszámoló vagyonfelosztási javaslatot készít, amellyel kapcsolatban kifogást, és észrevételt lehet tenni. A jogutódlás csak a vagyonfelosztási javaslat alapján meghozott jogerős bírósági végzés beterjesztése esetén vehető tudomásul.

Felszámolás alatt álló cég esetében a cégjegyzésre jogosult

képviselő (új képviselő) a bíróság által kijelölt felszámoló, illetve felszámoló biztos. A Hivatal a képviselő kérelme alapján végzésben veszi tudomásul a bejelentő név és címváltozását, ahol a cégnév mellett az „F.A”, azaz felszámolás alatt jelölésnek kell szerepelnie.

f) Gazdasági társaságok átalakulása esetén a jogosultság igazolására a Hivatal előtti eljárásban a jogerős cégbírósági végzést kell benyújtani, nem elegendő a cégbejegyzésre irányuló kérelem becsatolása.

Nem tekintendő jogutódlásnak, ha csupán a cég elnevezése változik. A cégnév változását a cégbíróság által vezetett cégmutatóról készült másolat betérjesztésével kell igazolni. Tipikusan nem cégnévváltozás az, amikor a szervezeti forma változik, (pl. Kft-ről Bt.-re) abban az esetben sem, ha a cég nevének többi része változatlan marad.

Ebben az esetben fel kell hívni a bejelentőt a szervezeti forma változását igazoló okirat benyújtására. Az okirat benyújtásának elmaradása esetén a kérelmet el kell utasítani.

A cégnév változás tudomásulvétele nem díjköteles.

g) Szolgálati találmány feltalálójának jogszerzése. (lásd I.2.1.)

I.16.3.2. A jogutódlás tudomásulvétele

Szt. 45. § (4) Szabadalmi ügyekben nem alkalmazhatók a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvénynek a jogutódlásra vonatkozó rendelkezései.

DR. 16. § A jogutódlás tudomásulvételére irányuló kérelemhez mellékelni kell a jogutódlást igazoló irato(ka)t, valamint meg kell fizetni az előírt díjat.

Ha a kérelem a feltaláló jogszerzésére irányul (szolgálati találmány esetén), de a hozzájáruló nyilatkozatot a már többszörös jogutód nyújtotta be, fel kell hívni a jogutódot a jogutódlások igazolására szolgáló okiratok becsatolására, azonban a díjat ez esetben csak egyszer kell leróni.

A Hivatal előtti eljárásban a bejelentés, illetve a szabadalom jogosultjának személyében történt változásokat a Hivatal végzéssel veszi tudomásul.

Szt. 55. § (4) Ha a jogutódlás tudomásulvételére irányuló kérelem hiányos,
Szt. 115/S. § (1) azaz nem alkalmas a jogutódlás tényének a megállapítására,

és/vagy ha nem fizették meg az előírt díjat, akkor a kérelem benyújtóját fel kell hívni a hiányok pótlására. A felhívás eredménytelensége esetén a kérelmet el kell utasítani, és továbbra is az eredeti jogosultat kell bejelentőnek (szabadalmasnak) tekinteni.

I.16.3.3. Zálogjog alapításának és megszűnésének tudomásulvétele

Szt. 25. § Az oltalom jogosultja a szabadalomból eredő jogát megterhelheti.
DR. 16. §

A zálogjog alapításához a zálogszerződés írásba foglalása és a zálogjognak a szabadalmi lajstromba való bejegyzése szükséges. A kérelem mellékleteként csatolni kell a zálogjog alapításáról rendelkező okiratot. Az okiratban nyilatkozni kell a zálogjoggal biztosított követelés pontos összegéről. A zálogjog alapításának tudomásulvétele díjköteles.

A zálogjognak a lajstromból való törléséhez a zálogjog jogosultjának írásbeli hozzájárulása szükséges.

Szt. 55. § (4) Ha a kérelemnek pótolható hiányosságai vannak, a Hivatal hiánypótlási illetve díjfizetési felhívást ad ki. Ha a kérelem a hiánypótlást követően sem elégíti ki a tartalmi vagy formai követelményeket, vagy a kérelmező a hiánypótlásra a megadott határidőn belül nem válaszol, a kérelmet el kell utasítani.
Szt. 115/S. § (1)

A zálogjog bejegyzésével kapcsolatos kérelmeket az Iparjogvédelmi Lajstromvezetési Osztály bírálja el.

I.16.3.4. Hasznosítási jog alapításának és megszűnésének tudomásulvétele

Szt. 27. § A bejelentő vagy a szabadalmas hasznosítási szerződés alapján engedélyt adhat a találmány hasznosítására. A hasznosítási jog alapításának bejegyzésére irányuló kérelemhez csatolni kell az alapul szolgáló hasznosítási szerződést.

Szt. 28. § (6) A hasznosítási jog átruházható, ha ehhez a bejelentő vagy a szabadalmas kifejezetten hozzájárult. A hasznosítási jog átruházásának tudomásulvételére a hasznosítási jog bejegyzésére irányadó szabályok alkalmazandók.

DR. 16. § A hasznosítási jog alapításának, módosításának, átruházásának, illetve megszűnésének tudomásulvétele díjköteles.

- Szt. 55. § (4)** Ha a kérelemnek pótolható hiányosságai vannak, a Hivatal hiánypótlási, illetve díjfizetési felhívást ad ki. Ha a kérelem a hiánypótlást követően sem elégíti ki a tartalmi vagy formai követelményeket, vagy a kérelmező a hiánypótlásra a megadott határidőn belül nem válaszol, a kérelmet el kell utasítani.
- Szt. 115/S. § (1)** A hasznosítási jog bejegyzésével kapcsolatos kérelmeket az Iparjogvédelmi Lajstromvezetési Osztály bírálja el.